

Planul de Acțiune Regional în Domeniul Patrimoniului Cultural în Regiunea Nord-Est

Iași
2018

Cuprins:

CUPRINS:	1
REZUMAT	3
PRINCIPALELE CONCLUZII ALE STUDIILOR DE CAZ CU PRIVIRE LA CELE 6 MUNICIPII DIN REGIUNEA NORD-EST	3
PRINCIPALELE CONCLUZII ALE ANALIZEI BENCHMARKING LA NIVELUL CELOR 6 MUNICIPII DIN REGIUNEA NORD-EST	6
PRINCIPALELE CONCLUZII ALE SONDAJULUI DE OPINIE ÎN RÂNDUL STAKEHOLDERILOR LOCALI DIN CELE 6 MUNICIPII DIN REGIUNEA NORD-EST	8
SINTEZA BUNELOR PRACTICI IDENTIFICATE ÎN CADRUL PROIECTULUI SHARE CU POTENȚIAL DE TRANSFERABILITATE LA NIVELUL CELOR 6 MUNICIPII DIN REGIUNEA NORD-EST	8
METODOLOGIA UTILIZATĂ PENTRU ELABORAREA PLANURILOR LOCALE DE ACȚIUNE PENTRU PROMOVAREA ȘI PROTEJAREA PATRIMONIULUI CULTURAL ÎN REGIUNEA NORD-EST:	10
INTRODUCERE	13
CAPITOLUL I. STUDII DE CAZ	16
STUDIUL DE CAZ NR. 1: MUNICIPIUL BACĂU	16
STUDIUL DE CAZ NR. 2: MUNICIPIUL BOTOȘANI	21
STUDIUL DE CAZ NR. 3: MUNICIPIUL IAȘI	27
STUDIUL DE CAZ NR. 4: MUNICIPIUL PIATRA-NEAMȚ	37
STUDIUL DE CAZ NR. 5: MUNICIPIUL SUCEAVA	44
STUDIUL DE CAZ NR. 6: MUNICIPIUL VASLUI	51
CAPITOLUL II. STUDIUL DE BENCHMARKING	57
CAPITOLUL III. STUDIUL CALITATIV PE BAZĂ DE SONDAJ	81
MUNICIPIUL BACĂU	81
MUNICIPIUL BOTOȘANI	83
MUNICIPIUL IAȘI	86
MUNICIPIUL PIATRA NEAMȚ	89
MUNICIPIUL SUCEAVA	92
MUNICIPIUL VASLUI	96
CAPITOLUL IV. PEER-REVIEW AL PLANURILOR DE ACȚIUNE ALE PARTENERILOR DIN PROIECTUL SHARE PENTRU IDENTIFICAREA DE BUNE PRACTICI EUROPENE	98
CAPITOLUL V. RECOMANDĂRI DE ÎMBUNĂȚĂTIRE A POLITICILOR DE PROMOVARE ȘI PROTEJARE A PATRIMONIULUI CULTURAL ÎN REGIUNEA NORD-EST ȘI PLANUL DE IMPLEMENTARE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE A PLANULUI DE ACȚIUNE	100
MUNICIPIUL BACĂU	101
MUNICIPIUL BOTOȘANI	105

MUNICIPIUL IAȘI	108
MUNICIPIUL PIATRA NEAMȚ	111
MUNICIPIUL SUCEAVA	114
MUNICIPIUL VASLUI	118
CONCLUZII ȘI INTERPRETĂRI	122
<hr/>	
ANEXE	128
<hr/>	
GLOSAR DE ABREVIERI:	129
<hr/>	

Rezumat

Principalele concluzii ale studiilor de caz cu privire la cele 6 municipii din regiunea Nord-Est

- Evoluția demografică, economică, urbanistică etc. a celor 6 orașe din regiune a fost puternic influențată de diferitele cicluri istorice prin care au trecut și care au lăsat amprente puternice asupra lor (Evul Mediu, secolul al XIX-lea și prima jumătate a sec. al XX-lea, perioada comunistă, tranziția la economia de piață din anii 90 și prima jumătate a anilor 2000, perioada post-integrare în UE). Deși au existat unele nuanțe (mai ales cele legate de rolul politico-administrativ al urbei, de mărimea sa), aceste cicluri au avut efecte similare în toate cele 6 municipalități;
- Toate cele 6 municipii dispun de strategii integrate de dezvoltare urbană (IS și VS la nivel metropolitan), care se întind până la orizontul anului 2023 (unele cu o viziune chiar și până în 2030) și care cuprind numeroase obiective, măsuri și proiecte concrete în domeniul turismului, patrimoniului, dezvoltării economice și inovării, dar și Smart City;
- Viziunea și obiectivele ale acestor municipii s-au modificat puternic în timp, sub influența mai multor factori: *rolul pe care acesta l-au jucat, nivelul de dezvoltare demografică și socio-economică, contextul politic și militar intern și internațional, factorii de mediu obiectivi (cutremure, inundații, alunecări de teren, incendii) s.a.m.d. . Diferitele straturi istorice de la nivelul țesutului urban actual al orașului reflectă dinamica în timp a orașului, precum și prioritățile de la acel moment.*
- *Aderarea la UE a adus cu sine și o intensificare a eforturilor de planificare strategică și teritorială, precum și de cooperare teritorială, care reprezintă o precondiție pentru accesarea fondurilor nerambursabile, cu un rol vital pentru dezvoltarea celor 6 orașe. Prioritățile de dezvoltare din perioada post-aderare din SIDU, PUG, PMUD, PAED etc. sunt "mulate" pe cele de la nivelul UE. Aceasta conduce la coerența a obiectivelor atât între cele 6 municipalități, cât și între diferitele documente de planificare de la nivel local, metropolitan, județean, regional și național. De asemenea, multe priorități din perioada de programare anterioară se mențin și în actualul ciclu;*
- Toate cele 6 municipii au atât puncte tari (de ex. resursele de patrimoniu și cele naturale, tradiția și viața culturală, capitalul uman, proiecte deja implementate etc.), dar și numeroase minusuri în ceea ce privește domeniul patrimoniului și cele conexe (deficitul de planificare strategică și financiară, capacitatea administrativă redusă, insuficiența resurselor financiare, implicarea redusă a unor stakeholderi, limitări obiective – precum accesibilitatea etc.). Oportunitățile care le pot susține dezvoltarea, ca și amenințările la adresa acestora sunt, în linii mari, aceleași pentru toate cele 6 orașe;
- Principalele atribuții privind managementul municipiilor – ca destinație turistică, revin, inclusiv în conformitate cu prevederile Legii nr. 215/2001 privind administrația publică locală, Primăriei, acestea fiind gestionate atât de aparatul propriu, cât și de instituțiile din subordine. Acestea cuprind: planificarea strategică și teritorială (planuri, strategii,

PUG, PUZ-uri, PUD-uri), administrarea infrastructurii de transport, asigurarea transportului public, sistematizarea circulației rutiere, pietonale și velo, administrarea spațiilor verzi și a celor publice, protecția și conservarea patrimoniului construit din proprietatea sa, finanțarea instituțiilor de cultură, organizarea de evenimente culturale, acordarea de finanțări nerambursabile sectorului ONG, asigurarea ordinii și a siguranței publice, promovarea turistică, prevenirea și gestionarea riscurilor, atragerea de resurse externe pentru proiecte de investiții, autorizarea și controlul activităților economice, a lucrărilor de construcție etc.;

- Un rol important îl au și consiliile județene, Ministerul Culturii și direcțiile județene pentru cultură, universitățile, cultele religioase și ONG-urile, dar și proprietarii privați de imobile. Toate primăriile și consiliile județene alocă peste 5% din buget pentru cultură, culte, tineret, sport, o parte fiind finanțări nerambursabile pe bază de concurs pentru ONG-uri;
- Circulația turistică este într-o creștere susținută în toate cele 6 orașe, trend care continuă de circa 5 ani, pe fondul revenirii din criză, a creșterii puterii de cumpărare, a dezvoltării mediului de afaceri local, a investițiilor publice și private în infrastructura de cazare și de agrement, a consolidării și introducerii în circuitul turistic a unor monumente (Palatul Culturii Iași, Cetatea de Scaun Suceava, Curtea Domnească Vaslui diferite locașuri de cult etc.), a eforturilor de promovare ale diferiților actori etc. Ponderea turiștilor străini continuă să fie încă foarte redusă și chiar în scădere în anumite orașe, ca de altfel și durata medie a sejurului;
- Per ansamblu, după cum reiese și documentele de planificare strategică și teritorială, ca și din datele statistice sau din discuțiile din cadrul grupului de lucru regional, toate cele 6 orașe sunt într-o etapă de creștere a ciclului lor dezvoltare ca destinație de turism cultural. Acesta este rezultatul direct a mai multor factori cu o influență pozitivă asupra sectorului turistic de la nivel local, precum: creșterea accesibilității aeriene; derularea unor lucrări de restaurare a patrimoniului construit, unele reprezentative la nivel național; dezvoltarea sectorului privat și atragerea de noi investitori privați, care a antrenat dezvoltarea turismului de business; derularea unor ample lucrări de reabilitare și regenerare urbană cu fonduri europene; întreprinderea unor eforturi de promovare turistică; investițiile private în infrastructura de cazare; dinamica pozitivă a economiei naționale și europene, în ansamblul său etc.;
- Investițiile publice preconizate pentru orizontul 2030, incluse și în SIDU și PMUD ale celor 6 municipii, de la restaurarea patrimoniului cultural, diversificarea ofertei de evenimente, la investițiile în infrastructura de transport, precum și dinamica sectorului privat, vor avea un efect de antrenare suplimentară a circulației turistice, care are perspective bune de creștere;
- Ultimii 10 ani au marcat eforturi fără precedent pentru promovarea turistică a celor 6 municipii ca destinație turistică, pe plan intern și extern. Astfel, toate dispun acum de centre de informare și promovare turistică, de cel puțin un site WEB care să ofere unele informații turiștilor, de materiale de promovare etc. Altele, precum Bacăul (SUSTCULT, Capitala Tineretului) sau Iașul (INTERFACE) s-au implicat în proiecte transnaționale în domeniul turismului cultural. Exceptând însă unele inițiative de la nivelul Iașului (tururi ghidate, strategia de turism, conceperea de trasee turistice tematice etc.) sau

Sucevei (Clusterul APT Bucovina), implicarea sectorului ONG și a mediului academic în domeniul promovării turistice rămâne nesatisfăcătoare.

- În pofida acestor progrese din ultimul deceniu, activitatea de promovare a municipiului este încă deficitară, prin raportare la potențialul său considerabil și la acțiunile derulate în acest sens de alte orașe de talie similară din țară. Dintre punctele slabe ale orașelor în această privință, putem menționa: infrastructura deficitară de informare și semnalizare turistică (indicatoare, panouri, hărți etc.); axarea excesivă a eforturilor de promovare pe pe un anumit tip de turism; numărul redus de evenimente capabile să atragă un număr mare de vizitatori și turiști (festivaluri, concerte etc.), în pofida existenței unui plan de acțiuni pregătit deja pentru candidatura unor orașe în 2016 pentru obținerea statutului de Capitală Europeană a Culturii; vizibilitatea încă redusă a ofertei turistice locale în mediul virtual; vizibilitatea încă redusă a centrelor de informare turistică; lipsa unor strategii locale/metropolitane de turism, a unor strategii de brand etc.;
- Dincolo de numeroasele asemănări dintre cele 6 orașe, fiecare are anumite avantaje competitive, de locații unice, de un moment aparte din trecut, de oferte inedite din prezent, care le diferențiază de alte centre urbane din țară și din regiune. Există potențial pentru integrarea acestor elemente de unicitate într-o ofertă de turism cultural consolidată la nivel regional, național și chiar transfrontalier;
- În fiecare dintre cele 6 municipii, am selectat, plecând de la discuțiile din grupul regional de lucru, o zonă de acțiune care a făcut obiectul unei analize amănunțite în cadrul studiului de caz și care va fi vizată de măsurile din planul regional de acțiune ce va fi elaborat în partea a doua a proiectului. La delimitarea zonelor respective am avut în vedere reglementările urbanistice din PUG-ul în vigoare sau studiile de fundamentare pentru PUG-urile aflate în lucru, acestea suprapunându-se, în general, peste zonele construite protejate. Aceste zone au o puternică funcție cultural-turistică, prin concentrarea mare de monumente istorice și spații cu destinație culturală, dar și una administrativă, comercială, educațională, de agrement etc., care le fac să reprezinte un adevărat magnet pentru rezidenți, turiști și vizitatori;
- La nivelul acestor zone se remarcă, cu mici excepții, un deficit de planificare teritorială (PUZ-P), dar și strategică (planuri de management), deși acestea se confruntă cu provocări specifice, de la degradarea obiectivelor de patrimoniu și a spațiilor publice, până la presiunea traficului rutier, juxtapunerea unor funcțiuni incompatibile sau la găzduirea unei oferte atractive de evenimente;
- În ceea ce privește contextul de politici publice cu impact asupra sectorului patrimoniului cultural și a domeniilor conexe acestuia, acesta a avut o evoluție pozitivă, mai ales odată cu aderarea la U.E., când planificarea strategică a căpătat alte valențe, astfel încât putem vorbi azi de documente solide de planificare (PIDU, SIDU, PUG, PATJ, strategii județene, PDR, planuri regionale de acțiune în domeniul turismului, strategii naționale în domeniul dezvoltării teritoriale, culturii, patrimoniului construit, turismului, dezvoltării regionale, strategii europene în domeniul patrimoniului, Strategia Europa 2020 etc.), care sunt, în general, coerente la nivel de priorități;

- Deși la toate nivelurile decizionale, ultimii 15 ani au adus o îmbunătățire a cadrului legal (de ex. refațadizări, restaurări monumente, supraimpozitare imobile degradate etc.) și de planificare strategică, aceste documente nu au fost întotdeauna însoțite de programe complementare de finanțare în vederea implementării lor (de ex. Programul Național de Restaurare, consolidarea clădirilor cu risc seismic, regenerarea urbană, locuire etc.);
- Trebuie totuși menționat ca exemplu pozitiv rolul vital al Programului Operațional Regional pentru exercițiile financiare 2007-2013, respectiv 2014-2020, care a fost și rămâne principalul instrument de orientare a politicilor de dezvoltare urbană și regională din România, inclusiv în domeniul patrimoniului construit, mai ales în contextul în care cele 6 municipii în cauză beneficiază de o prealocare orientativă prin Axa Prioritară nr. 4 a acestui program.

Principalele concluzii ale analizei Benchmarking la nivelul celor 6 municipii din regiunea Nord-Est

- **Momentul elaborării documentelor analizate influențează rezultatele analizei benchmarking.** În cazul documentațiilor mai vechi (de ex. PUG Botoșani sau Vaslui), regăsim foarte puține referiri la concepte mai noi, de inspirație europeană (de ex. Uniunea Europeană/UE, management, marketing, branding, mobilitate, accesibilitate, protecția mediului, calitatea vieții, excluziune / marginalizare socială etc.). De asemenea, aceste documente nu surprind unele probleme apărute sau accentuate recent în respectivele orașe (de ex. trafic, transport public, declin demografic, migrație internă și externă, consum de energie);
- **Conceptele clasice domină documentele: economie ca sector vs. economie ca sistem productiv. Resursa naturală vs. resursa umană. patrimoniul construit vs. patrimoniul imaterial.** Toate documentele analizate acordă o importanță ridicată aspectelor economice, însă nu și celor legate de antreprenariat, productivitate sau economia cunoașterii. De asemenea, o mare importanță se acordă resurselor naturale, problemelor care țin de locuire, sportului și protecției mediului înconjurător (mai ales spațiilor verzi, eficienței energetice, poluării aerului). De asemenea, patrimoniul și cultura sunt analizate în detaliu, dar accentul tinde să cadă pe patrimoniul construit (mai ales biserici, mănăstiri, situri arheologice), în defavoarea celui imaterial. De asemenea, regăsim puține referiri la atracții unice, care să individualizeze orașele analizate;
- **Documentele nu pun accent pe rolul societății civile în dezvoltarea orașului.** Conceptele de Smart City sunt aproape complet ignorate de către documentele menționate, exceptând orașele Iași și Piatra-Neamț. Alte teme care sunt insuficient abordate sunt cele legate, spre exemplu, de voluntariat, guvernare, sectorul industriilor creative, informatizarea/digitizarea, criminalitate, speranță de viață, calitatea vieții, sectorul ONG, învățarea limbilor străine etc.;
- **Strategiile Integrate de Dezvoltare Urbană asumă mai bine problemele aparatului administrativ.** Anumite probleme cu care se confruntă comunitățile locale din România, precum cele legate de birocrație, transparență sau corupție sunt, cu foarte puține excepții, neabordate și neasumate în planurile urbanistice generale, însă

Strategiile Integrate de Dezvoltare Urbană acordă mai mare atenție aspectelor legate de capacitatea administrativă. De asemenea, există multe referiri la diferite servicii publice (de ex. educație, sănătate), dar foarte puține la principalul lor grup țintă – oamenii;

- **Turismul este tratat doar ca ofertă teritorială și foarte rar sub aspectul cererii.** Turismul este o temă intens abordată în majoritatea planurilor urbanistice generale și a strategiilor integrate de dezvoltare urbană, mai puțin în orașele cu un număr mai mic de atracții (de ex. Vaslui, Bacău). De menționat este faptul că se fac multe referiri la turism, ca sector economic, dar puține la turiști, ca și consumatori de servicii de profil, și aproape deloc la vizitatori (exceptând Planurile Regionale de Acțiune în domeniul Turismului, elaborate de către ADR Nord Est, cu consultarea parteneriatului regional, care cuprind o secțiune dedicată cererii turistice unde se prezintă preferințele turiștilor și care includ date referitoare la vizitatorii de muzee - singurele informații disponibile în acest sens), un concept aproape inexistent în limbajul local de planificare strategică. O altă deficiență vizibilă este cea din sfera activităților pentru turiști și vizitatori, fie că vorbim de traseele turistice, tururile pentru aceștia, gastronomie, shopping, divertisment, evenimente (conferințe, expoziții, concursuri etc.). Din nou, astfel de informații se regăsesc doar în Planurile Regionale de Acțiune în domeniul Turismului, dar nu și în planurile și strategiile municipale;
- **Managementul și marketingul destinațiilor sunt marele concepte absente.** Aspectele legate de managementul destinației turistice sunt abordate doar tangențial în planurile urbanistice generale și în strategiile integrate de dezvoltare urbană ale orașelor analizate. Se fac numeroase referiri la potențialul turistic, la atracții, la spații de cazare, la perspective și proiecte de dezvoltare, dar foarte puține la concepte precum piețe-țintă și legăturile cu acestea, experiențe, așteptări, satisfacție a turiștilor, calitate a serviciilor oferite, management al destinației și organizații cu acest profil sau chiar marketing și promovare turistică. Planurile Regionale de Acțiune în domeniul Turismului sunt singurele care cuprind o secțiune dedicată analizei marketingului turistic, cu accent pe prezentarea centrelor de informare turistică. De menționat aici este faptul că organizațiile de management al destinației (OMD) nu au încă un cadru legal de funcționare în România, Ministerul Turismului lansând o dezbatere publică în acest sens doar în iulie 2017;
- **Cuvintele-cheie dominante trasează imaginea generală a problemelor acestor orașe.** Principalele bariere în calea dezvoltării orașelor analizate ca destinație turistică par să fie aceleași: lipsa fondurilor pentru investiții, problemele demografice (declin și îmbătrânire, accentuate pe fondul migrației, care conduc inclusiv la un deficit de forță de muncă calificată), existența unor comunități marginalizate / defavorizate, riscurile naturale (de ex. cutremure, alunecări de teren), poziția geografică periferică în context European și accesibilitatea redusă la rețelele majore, performanța economică redusă în context European și chiar național, infrastructura de transport uzată fizic și moral (lipsă autostrăzi, căi ferate rapide, degradarea drumurilor, străzilor, parcului de transport public, deficitul de parcări, piste de biciclete, zone pietonale etc.), poluarea fonică și a aerului, oportunitățile încă reduse de petrecere a timpului liber și de agrement, insuficienta informare și semnalizare turistică, insuficienta implicare a sectorului ONG, deficiențele de planificare teritorială, cele cu privire la

formarea/competențele resurselor umane, problemele legate de proprietatea asupra unor imobile și constrângerile legale din diferite domenii, competiția acerbă în atragerea de resurse și turiști din partea altor orașe și regiuni etc.;

- **Destinațiile din regiune se preocupă puțin de percepțiile cetățenilor și a vizitatorilor.** Numărul mic de referiri la percepția asupra acestor orașe-destinație, din perspectiva turiștilor, vizitatorilor și chiar a locuitorilor, de exemplu în ceea ce privește așteptările, experiențele, nemulțumirile acestora, denotă un deficit de cercetări sociologice în acest scop, la nivel local, de-a lungul timpului. Planurile Regionale de Acțiune în domeniul Turismului includ, de altfel, printre măsurile propuse și realizarea unor astfel de cercetări.

Principalele concluzii ale sondajului de opinie în rândul stakeholderilor locali din cele 6 municipii din regiunea Nord-Est

- Orașele studiate au o amplă categorie de vizitatori din **arealul proxim** (județ sau regiune), cu înnoptare redusă sau bazată pe existența unor prieteni / rude;
- Localnicii rămân în centru o medie de 2.5 ore față de vizitatori care rămân în jur de 3.5-4 ore. Cu toate acestea, această **permanență redusă** arată o capacitate limitată actuală a centrului de a reține persoanele mai mult timp;
- Localnicii merg în centru pentru rezolvarea unor **probleme personale** în schimb turiștii realizează în mare parte un **turism social și de afaceri**. Turismul cultural rămâne limitat ca motiv principal de vizită iar orașele trebuie să întărească oferta loc culturală;
- Turiștii nu stau mai mult de 2 nopți în orașele studiate. Cazarea preferată este la **prieteni / rude** și secundar în hoteluri / pensiuni. Se remarcă o ofertă mai amplă a hotelurilor decât cea a pensiunilor urbane;
- Deopotrivă turiștii, localnicii și managerii consideră **infrastructura, mobilitatea, accesibilitatea** drept primordiale;
- **Diversitatea etnică / culturală / religioasă** nu este văzută ca o necesitate, majoritatea respondenților afișând o anumită teamă în acest sens;
- **Siguranța și securitatea** sunt necesități mari ale localnicilor alături de managerii din IMM-uri, ceea ce înseamnă că există o percepție acută asupra spațiului proxim;
- Economia colaborativă nu este văzută ca o prioritate pentru localnici iar managerii o văd ca o amenințare pentru afacerile lor.

Sinteza bunelor practici identificate în cadrul proiectului SHARE cu potențial de transferabilitate la nivelul celor 6 municipii din regiunea Nord-Est

Evenimentul interregional din cadrul proiectului SHARE, desfășurat în perioada 02-06 iulie 2017, la Pecs (Ungaria) a avut ca principal scop schimbul de experiență interregional între administrațiile locale din cele 6 țări europene implicate în proiect, în ceea ce privește îmbunătățirea și promovarea patrimoniului cultural de către fiecare partener al proiectului, precum și vizitarea unor obiective de importanță istorică, incluse în patrimoniul cultural din orașul Pecs, Ungaria.

Bunele practici identificate cu ocazia participării, cu potențial de transferabilitate la nivelul municipiilor din regiunea Nord-Est vizează următoarele aspecte:

- Creșterea calității serviciilor turistice - calitatea este o parte integrantă a industriei turismului. Calitatea se aplică tuturor prestațiilor turistice de la transport și cazare, la orice servicii de care beneficiază turistul, dar și la calitatea mediului. La Pécs, în toate întâlnirile avute cu diverși factori locali și cu ocazia vizitării obiectivelor, s-a evidențiat în mod deosebit calitatea superioară a factorului uman, instruit în domeniul în care activează. Astfel, prin intervenții în perfecționarea și instruirea personalului din turism și comerț, cu scopul creșterii calității serviciilor turistice, ar putea veni în întâmpinarea exigențelor turiștilor;
- Realizarea de circuite, la obiectivele de patrimoniu de pe raza municipiilor;
- Punerea în valoare a obiectivelor de patrimoniu care, la acest moment, nu sunt punct de atracție pentru turiști;
- Reglementarea accesului auto în centrul istoric al orașului Pécs, politica parcarilor;
- Sectorul muzeal, extrem de bine reprezentat și organizat;
- Diversitatea culturală reflectată în arhitectura centrului istoric;
- Investiții importante în renovarea și întreținerea multitudinii clădirilor de patrimoniu, unele dintre ele fiind foarte vechi:
 - Catedrala din Pécs (1008-1046);
 - Necropola Sophianae (sec. I);
 - Universitatea din Pécs (1367);
 - Moscheea Yakovali Hassan (sec. XVI);
 - Teatrul Național din Pécs (1786);
 - Muzeul Zsolnay - fabrica de porțelanuri (1853);
 - Sinagoga din Pécs (1869);
 - Primăria din Pécs/Ceasul cu turn (1907).

Pe de altă parte, activitatea de peer-review extern realizată de partenerul SVILUPPUMBRIA (Italia), a permis realizarea de ajustări pentru îmbunătățirea Planului Local de Acțiune (precum introducerea Părții a 9-a, care vizează atingerea obiectivului de dezvoltare sustenabilă, sau restructurarea Anexei 1), dar și identificarea și transferarea la nivelul regiunii Nord-Est, și implicit la nivelul municipiilor, a unei bune practici: metoda „Campionilor”. Aceasta implică faptul că fiecare municipiu reședință din regiune alege o temă, funcție de punctele tari și experiența actorilor locali, pentru care își asumă leadership-ul. Prin urmare, acesta va organiza și găzdui un eveniment regional, la care vor fi invitate administrațiile locale și alți actori relevanți din celelalte 5 municipii, ocazie cu care va prezenta experiențele și bunele sale practici în respectivul domeniu. În acest fel, se asigură diseminarea bunelor practici locale la nivelul întregii regiuni și se facilitează schimbul de idei între orașe, dar și eventuale parteneriate pentru proiecte de interes comun.

Temele asumate de cele 6 municipii reședință de județ din regiunea Nord-Est în cadrul metodei "Campionilor" sunt:

- Bacău: "Orașul tinerilor";
- Botoșani: "Revitalizarea centrelor istorice";
- Iași: "Fondurile europene – cheia succesului privind promovarea, conservarea și protejarea patrimoniului cultural";
- Piatra-Neamț: "Smart City – Orașul cetățenilor și al turiștilor";
- Suceava: "Tradiții. Gastronomie. Folclor";
- Vaslui: "Excelența în amenajarea de spații verzi, parcuri și locuri de joacă".

Metodologia utilizată pentru elaborarea planurilor locale de acțiune pentru promovarea și protejarea patrimoniului cultural în regiunea Nord-Est:

Pe baza liniilor metodologice elaborate de Universitatea Greenwich și discutate cu partenerii din cadrul proiectului SHARE (cuprinse în Project Brief nr. 7 și 8), a fost definită următorul conținut-cadru pentru cele 6 planuri locale de acțiune ale municipiilor din regiunea Nord-Est:

- Introducere (subcapitol ce conține: sinteza analizei situației existente din studiul de caz, analiza benchmarking și sondajul de opinie, principalele probleme și provocări adresate de Plan, documentele de planificare analizate, bunele practici identificate în proiectul SHARE care au fost analizate în vederea transferabilității);
- Viziunea strategică de dezvoltare (preluată din Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană - SIDU, cu reliefarea relevanței acesteia pentru domeniile vizate de Plan: patrimoniu, cultură, turism, SMART CITY etc.);
- Alternativele de soluționare a problemelor și provocărilor identificate (arborele problemelor și obiectivelor pentru fiecare obiectiv în parte, rezultând perechi de tipul: cauză indirectă-proiect/intervenție, cauză directă-măsură, problemă majoră –obiectiv, efect direct – rezultat, efect indirect-impact, inclusiv alternative la care s-a renunțat, cu invocarea motivului, unde a fost cazul);
- Actorii relevanți implicați în procesul de elaborare al Planului (atât în faza de pregătire, cât și în cea de implementare, monitorizare și evaluare - inclusiv modul concret de implicare a fiecăruia dintre aceștia – structuri din cadrul primăriei, Consiliului Județean, Agenției de Dezvoltare Regională, consultanți, mediul de afaceri, cetățeni, universități, ONG-uri, instituții de cultură etc.);
- Obiectivele de dezvoltare (preluate parțial din SIDU și adaptate pentru a include și grupul țintă al turiștilor și vizitatorilor, respectiv pentru a evidenția mai bine domeniile vizate de proiectul SHARE);

- Activități propuse pentru implementarea planului local de acțiune (prezentate în succesiune cronologică, sub forma unui plan de acțiune, cu termene clare și responsabili bine delimitați);
- Evaluarea de risc (prezentată sub formă tabelară, cuprinde principalele riscuri identificate, probabilitatea lor de manifestare, impactul estimat asupra implementării planului, măsurile de atenuare propuse, termenul de implementare a acestora și responsabilii);
- Monitorizarea și evaluarea implementării planului (structura de monitorizare propusă și componența acesteia, ritmicitatea monitorizării, structura raportului de monitorizare și cea a raportului de evaluare ex-post, indicatori de rezultat la nivel de obiectiv, respectiv de realizare la nivel de măsură – inclusiv unitatea de măsură, ținta pentru anul 2023 și sursa datelor);
- Contribuția acțiunilor cuprinse în Planul Local la atingerea obiectivului de dezvoltare sustenabilă (modul concret în care acestea ajută la atenuarea efectelor schimbărilor climatice, reducerea poluării, a emisiilor de CO2 etc.);
- Sursele de documentare pentru elaborarea planului (documente de planificare deja existente, date statistice furnizate de diferite instituții);
- Anexa: portofoliul de acțiuni (proiecte) aferent planului, aranjate pe obiective și măsuri, corelate cu problemele / nevoile identificate în plan, cu o scurtă descriere a intervenției, responsabili și parteneri, buget estimativ, surse de finanțare potențial și orizont de implementare propus.

Principalele concluzii care au reieșit din procesul de elaborare a celor 6 planuri locale de acțiune sunt următoarele:

- Acțiunile propuse depășesc, în general, posibilitățile financiare reale ale beneficiarilor pentru orizontul 2023. Prin urmare, consultanții au propus, suplimentar față de acțiunile preluate din SIDU, Planul de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD) sau alte strategii locale, cu precădere acțiuni de tip soft (consolidarea capacității administrative, informatizare și SMART CITY, inovare civică, promovare turistică, branding etc.), care implică bugete mai mici;
- Ca și în cazul obiectivelor, unele acțiuni/proiecte preluate din strategiile existente au fost modificate (redefinire activități, bugete, parteneri, surse de finanțare, orizont de timp) pentru a răspunde mai bine domeniilor vizate de proiectul SHARE. Nu toate obiectivele și acțiunile din aceste documente au fost preluate în Plan, pentru că acestea nu aveau impact direct asupra sferei de cuprindere a planului (de ex. infrastructura de apă și apă uzată);
- Există unele asemănări (în termeni de obiective, măsuri și acțiuni propuse de consultanți) între planurile locale de acțiune pentru că acestea au multe probleme și nevoi comune (de ex. lipsa brand turistic, promovare turistică ineficientă, slaba penetrare a aplicațiilor de tip SMART CITY, slaba implicare a cetățenilor și a

specialiștilor în procesul decizional, insuficienta susținere a proiectelor sectorului ONG, nevoia de formare a personalului din administrație etc.) și sunt expuse unor riscuri similare (de ex. probleme de proprietate, întâzieri în derularea programelor cu finanțare europeană, blocaje în procesele de achiziții publice etc.);

- Consultanții au propus mecanisme similare de implementare, monitorizare, evaluare pentru a asigura o coerență între cele 6 planuri județene și pentru a încuraja schimbul de experiență și bune practici între municipiile reședința de județ;
- Acțiunile cuprinse în Planurile Locale sunt împărțite în două categorii distincte:
 - **Acțiuni noi, rezultate ca urmare a implicării în proiectul "SHARE"** – propuse și validate de stakeholderii locali pe durata procesului de pregătire a fiecărui Plan Local de Acțiune,
 - **Acțiuni de "context"** – preluate din documente strategice deja existente (de ex. SIDU, PMUD), dar care sunt relevante pentru obiectivele proiectului SHARE. Având în vedere că multe dintre acestea erau la faza de pregătire (proiectare, scrieri de cereri de finanțare, evaluare pentru finanțare sau organizare de licitații pentru execuție), cu ocazia procesului de elaborarea a Planului Local de Acțiune au fost identificate metode inovative ce vor fi utilizate pentru facilitarea și eficientizarea implementării acestora (de ex. modul de administrare, promovare, implicarea de noi actori etc.). În acest context, am considerat oportună includerea acestor acțiuni în Anexa 1.
- Toate acțiunile incluse în Planurile Locale, indiferent de natura lor sau de sursa lor de finanțare, vizează atât creșterea calității vieții rezidenților din cele 6 municipii, cât și îmbunătățirea experienței turiștilor și vizitatorilor, cele două grupuri-țintă vizate de Planurile Local de Acțiune

Introducere

Planul Regional de Acțiune pentru Promovarea și Protejarea Patrimoniului Cultural în Regiunea Nord-Est a fost elaborat în perioada iunie 2017- iunie 2018 în cadrul proiectului "SHARE – Sustainable approach to cultural Heritage for the urban Areas Requalification in Europe", finanțat prin Programul INTERREG EUROPE. Proiectul SHARE are ca scop schimbul de experiența privind politicile de patrimoniu cultural în mediul urban și identificarea celor mai bune practici și metode inovatoare în scopul dezvoltării unei abordări durabile și inteligente pentru gestionarea și utilizarea patrimoniului. Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) Nord-Est are calitatea de partener în cadrul acestui proiect, alături de organizații din Marea Britanie, Spania, Suedia, Italia, Croația și Ungaria.

Încă de la începutul proiectului, ADR Nord-Est a avut în vedere caracterul aparte al regiunilor NUTS 2 din România prin raportare la cele reprezentate de ceilalți parteneri din proiect, suprafața și populația mare a acestora echivalând cu cea a unor State Membre, precum Croația, orașele sunt eterogene ca mărime, iar modelul lor administrativ este, de asemenea, unul aparte (regiunea este doar o structură asociativă, lipsită de personalitate juridică și buget propriu de investiții, în timp ce autoritățile locale – primării și consilii județene sunt cele care administrează cea mai mare parte a infrastructurii și serviciilor publice de la nivelul orașelor, având atribuții exclusive de planificare strategică și urbanistică la nivel local).

În acest context, pentru asigurarea unei sustenabilități instituționale a planului regional și creșterea șanselor de implementare a acestuia, ADR Nord-Est a optat, de comun acord cu reprezentanții municipalităților din regiune, ca acesta să fie alcătuit din șase planuri locale de acțiune, câte unul pentru fiecare municipiu reședință de județ din regiune. Fiecare dintre aceste planuri urmează să fie asumat de către autoritățile publice locale, Primărie și (opțional) Consiliul Județean, organizațiile care conform legislației românești (Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale) sunt singurele care au ca atribuții elaborarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea unor documente strategice care au ca obiect unitățile teritorial-administrative (fără a exclude însă posibilitatea ca o parte dintre măsurile incluse în aceste documente să fie duse la îndeplinire de alte entități publice sau private, de la Guvern, la ONG-uri sau universități).

Rolul ADR Nord-Est a fost unul vital în procesul de elaborare a planurilor locale de acțiune, întrucât aceasta asigură o viziune regională de ansamblu și coerența/integrarea priorităților locale într-un ecosistem supra-local. Pe lângă vasta experiență a organizației în domeniul planificării strategice (de ex. elaborarea mai multor planuri de dezvoltare regională, dar și a unor strategii sectoriale, precum planurile regionale de acțiune în domeniul turismului), ADR Nord-Est are și calitatea de organism intermediar pentru Programul Operațional Regional, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională. Acesta este, începând cu momentul aderării României la U.E. (anul 2007), principalul vehicul de investiții publice din regiune, inclusiv în domeniul patrimoniului construit, mobilității urbane, regenerării spațiilor publice

din orașe etc. Prin urmare, cea mai mare parte dintre măsurile cuprinse în cele 6 planuri locale de acțiune vor fi finanțate în cadrul unor proiecte evaluate, finanțate și monitorizate cu sprijinul ADR Nord-Est.

De asemenea, ADR Nord-Est a optat pentru serviciile unor experți locali cu experiență în domeniul planificării strategice, care au facilitat întreg procesul de elaborare a celor 6 planuri locale de acțiune, aceștia fiind implicați în colectarea și procesarea datelor din teritoriu (de ex. realizarea sondajului de opinie, a studiilor de caz, a analizei benchmarking), moderarea întâlnirilor Grupului de Lucru regional, menținerea legăturii cu stakeholderii locali, integrarea feedbackului din procesul intern de peer-review etc.

La inițierea procesului de elaborare a celor 6 planuri locale de acțiune au fost avute în vedere câteva premise de lucru:

- Este esențial să avem ce promova! Orașele din regiune se confruntă cu probleme legate de stadiul actual de degradare accentuată a patrimoniului construit, din varii motive (legislative, financiare, de proprietate etc.). Există totuși bune practici la nivel național și european cu privire la implementarea unor programe multi-anuale de conservare a patrimoniului și de refațadizare a clădirilor din centrele istorice, cu un succes remarcabil;
- Experiența multor orașe din țară și chiar din regiune (de ex. Botoșani) indică faptul că investițiile în clădiri de patrimoniu, spații publice din centrele istorice sau infrastructură de transport nu sunt suficiente pentru a genera un flux de turiști și vizitatori pe măsură efortului investițional. Aceste spații trebuie concepute pentru a fi atractive pentru vizitatori și chiar locuitori, adevărate "agora", prin popularea lor cu diferite funcțiuni de interes pentru aceștia și cu evenimente. Și din această perspectivă, există bune practici la nivel național și internațional (vezi Sibiu, Cluj-Napoca);
- Resursele turistice ale orașelor din regiune, inclusiv cele de patrimoniu, sunt insuficiente pentru ca acestea să dezvolte o ofertă proprie sustenabilă pentru un turism de "masă". În prezent, acestea nu pot asigura cointeresarea unui vizitator/turist pentru a petrece mai mult de 1-2 zile într-un singur oraș din regiune (exceptând poate Iașiul), ceea ce are implicații negative asupra veniturilor din domeniu. În acest context, este esențial ca orașele din regiune să aibă o ofertă integrată, în termeni de obiective de vizitat, promovare reciprocă, acces la informații turistice, transport și alte servicii pentru vizitatori etc. Acest lucru este cu precădere posibil în cazul orașelor apropiate geografic (de ex. BT-SV, Piatra Neamț-Bacău);
- Bunele practici internaționale și contextul românesc/regional, în care autoritățile locale dispun de insuficient resurse financiare și umane cu competențe în domeniu, indică faptul că implementarea unor politici/instrumente de tip "smart city", inclusiv în domeniul patrimoniului, culturii, industriilor creative, turismului etc. se realizează optim și durabil prin implicarea actorilor privați de la nivel regional și local. Astfel, se pot organiza, cu resurse puține, concursuri de soluții (de ex. aplicații IT) pentru elevi, studenți, ONG-uri sau clustere. Acestea au multiple avantaje în comparație cu soluțiile dezvoltate de autoritățile locale cu resurse proprii sau externalizate unor firme: sprijină spiritul civic local, asigură o notorietate

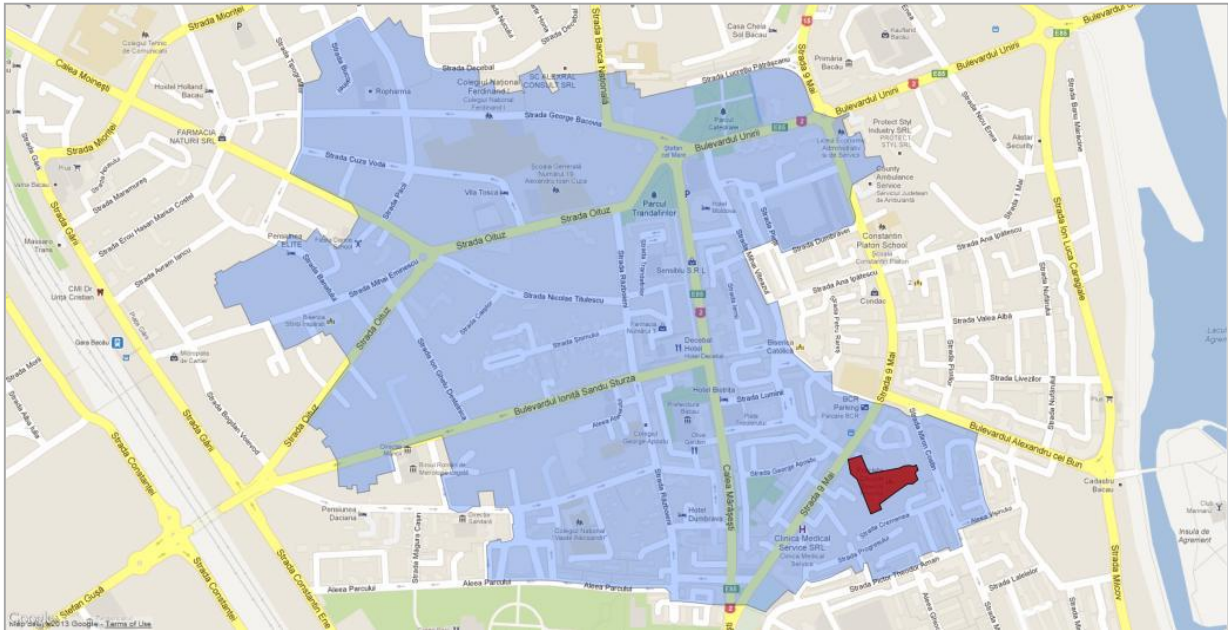
mai ridicată a procesului în rândul publicului local, contribuie la dezvoltarea antreprenoriatului local, sunt dezvoltate de localnici care sunt atașați emoțional de zonă și o cunosc mai bine etc.

- Conceptul de "smart city" presupune, în primul rând, o abordare integrată, multi-sectorială, în care domeniile de interes pentru prezentul proiect (patrimoniul, turism, cultură etc.) nu pot fi rupte de abordările strategice ale celorlalte sectoare (de ex. Mobilitate, informatizarea administrației publice locale și dezvoltarea serviciilor publice online, relația administrației cu ONG-urile și PPP, cooperarea teritorială internă și externă, antreprenoriat etc.). În prezent, toate cele 6 orașe au elaborat strategiile integrate de dezvoltare urbană după o metodologie comună, ceea ce constituie o oportunitate pentru integrarea acestor concepte în viziunea locală de dezvoltare pentru orizontul 2023 (acoperit de acestea), mai ales sub coordonarea ADR NE și a SSDU din cadrul acestuia, care sprijină implementarea conceptului de dezvoltare urbană integrată în toate cele 6 municipii reședință de județ. Mai mult, o parte dintre inițiativele concrete în acest sens (de ex. amenajarea unor spații publice, implementarea de soluții IT, restaurarea unor obiective de patrimoniu) pot fi finanțate imediat din fondurile europene disponibile pentru perioada 2014-2020 (2023), mai ales în continuarea celor deja începute în perioada anterioară de programare.

Capitolul I. Studii de caz

Studiul de caz nr. 1: Municipiul Bacău

▪ Harta digitală a sitului selectat

▪ Motivația pentru selectarea sitului care va face obiectul Planului de Acțiune

Situl care face obiectul acestui studiu a fost delimitat, împreună cu actorii de la nivel local, pornind de la Planul Urbanistic General în vigoare, și se suprapune, în linii mari, peste vechiul nucleu comercial și meșteșugăresc, actualul Centru Civic, al municipiului Bacău. Această zonă are un aspect puternic influențat de intervențiile brutale din perioadă comunistă, când majoritatea clădirilor vechi au fost demolate, în cadrul unui plan de sistematizare, pentru a amenaja actualul centru civic. În plus, acest teritoriu selectat corespunde zonei de protecție a monumentelor istorice instituite prin PUG.

În pofida acestor intervenții, realizate în anii 60-80, zona încă reunește cele mai importante atracții turistice din oraș și peste 80% din clădirile de patrimoniu, care nu au făcut obiectul măsurilor de sistematizare din perioada comunistă. Dintre acestea putem menționa: Biserica Precista, ruinele Curții Domnești, Ansamblul Bisericii "Sf. Nicolae", Palatul Administrativ, Fosta Primărie și Bibliotecă Județeană (azi Serviciul Public Județean pentru Promovare Turistică și Salvamont), Teatrul Municipal "George Bacovia", Casa General Cantili (sediul Ropharma), Colegiul Național "Ferdinand I", Casa Memorială George Bacovia, Casa Arh. Gh. Sterian, Casa Dr. Marcovici (Centrul Militar), Școala de Băieți nr. 2 (Școala "Al. I. Cuza"), Parcul Bacovia, Casa Cancicov (sediul PNL), Casa Dr. Pătrășcanu, Grădinița Florița, Casa Vestali, Colegiul Național "Vasile Alecsandri", Casa Memorială Vasile Alecsandri, Vivarium (Complexul Muzeal de Științele Naturii), Hotelul Athnee Palace (azi Hotelul "Central"), Poșta etc. Per ansamblu, în această zonă există peste 30 de monumente istorice, inclusiv busturi (Vasile Alecsandri, George Bacovia etc.). În plus, această zonă este și principala zonă de atracție pentru locuitori, în condițiile în care găzduiește majoritatea funcțiilor administrative (Primărie, Consiliul Județean, Prefectură etc.), culturale și de cult (Teatrul, Filarmonica, Casa de Cultură, biserici), educaționale (licee, școli) și comerciale, spații verzi și pietonale etc.

Situl selectat a făcut obiectul unor intervenții publice realizate cu fonduri europene și de la bugetul local în ultimii 10 ani. Astfel, s-au investit sume importante în reabilitarea străzilor, trotuarelor, zonelor pietonale, spațiilor verzi, mobilierului urban, iluminatului public, în reabilitarea termică a blocurilor de locuințe etc. Acestea au sporit atractivitatea zonei pentru rezidenți și vizitatori. De asemenea, au fost demarate lucrările de restaurare ale Observatorului Astronomic "Victor Anestin", cu fonduri europene.

În pofida acestor investiții publice, la nivelul sitului selectat se înregistrează încă deficiențe majore, dintre care putem aminti: starea avansată de degradare a unor monumente istorice, precum și intervenții inadecvate la nivelul acestora, mai ales în cazul proprietăților private (spre ex. Casa Memorială "Vasile Alecsandri", Teatrul Municipal "George Bacovia", Hotelul "Athenee Palace" etc.); lipsa indicatoarelor de semnalizare, a traseelor marcate și a panourilor de informare pentru obiectivele de patrimoniu (exceptând Ansamblul Curtea Domnească și a Complexului Cultural „Sf. Nicolae”, valorile ridicate de trafic din zona centrală, care generează congestia circulației, poluarea aerului și poluarea fonică; lipsa pistelor pentru biciclete în zona centrală; degradarea spațiilor din jurul blocurilor de locuințe și ocuparea lor de către vehiculele parcate; lipsa unui centru modern de informare turistică; deficitul de locuri de parcare; numărul redus de evenimente culturale de amploare organizate în zonă; lipsa ghizilor turistici etc.

▪ Obiectivele strategice de dezvoltare ale sitului selectat în prezent

Situl selectat, în ansamblul lui, nu dispune de o strategie proprie, cu excepția Ansamblului Curtea Domnească, pentru care a fost realizat recent un plan de management, în cadrul proiectului SEE "SUSTCULT". Viziunea acestuia este ca ansamblul să devină punctul central al turismului cultural și activităților culturale ale comunității, mai ales prin regenerarea valorilor culturale locale. Direcțiile strategice prevăzute de documentul menționat pentru orizontul 2019 sunt: redescoperirea valorilor culturale de către comunitatea locală; restaurarea și conservarea patrimoniului cultural; valorificarea obiectivelor de patrimoniu pentru consolidarea zonei ca destinație turistică și culturală; îmbunătățirea managementului turiștilor și vizitatorilor, prin creșterea accesului turistic la obiective.

Pentru restul sitului, obiectivele de dezvoltare se regăsesc în documentele de planificare strategică și teritorială existente la nivel local (SIDU, PMUD și PUG). Acestea propun următoarele tipuri de intervenții:

- Protecția și restaurarea obiectivelor de patrimoniu, în vederea introducerii lor în circuitul turistic;
- Promovarea mobilității durabile, cu precădere prin încurajarea mersului pe jos (zone pietonale, trotuare), cu bicicleta (piste pentru biciclete) și cu transportul public (trasee, stații, flotă auto etc.), dar și a fluidizării traficului (modernizare străzilor, managementul traficului, amenajarea de noi parcuri);
- Promovarea eficientă a obiectivelor turistice din zonă;
- Modernizarea și eficientizarea energetică a sistemului de iluminat public;
- Implementarea unui sistem de supraveghere video a spațiilor publice;
- Modernizarea spațiilor verzi;
- Reabilitarea termică a clădirilor publice și a blocurilor de locuințe;
- Diversificarea ofertei culturale și de evenimente, mai ales pentru tineri;
- Informatizarea administrației locale și implementarea unor soluții de tip "Smart City";
- Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare.

▪ Modificări survenite în timp asupra viziunii și obiectivelor de dezvoltare ale sitului selectat

Situl selectat este o sinteză a diferitelor perioade care s-au succedat în istoria orașului, păstrând urme vizibile atât din perioada medievală, cât și din cea modernă, până în prezent. Deși și-a păstrat mereu poziția de centralitate la nivelul comunității, acesta a suferit modificări majore, cu precădere în perioada comunistă. Astfel, în perioada interbelică acesta avea o funcție predominant administrativă și comercială, aici fiind amplasate edificiile publice (Primăria, Prefectura, Poșta, Teatrul etc.), precum și numeroase mici spații comerciale și ateliere (de obicei cu parter și 1-2 etaje) ale negustorilor și meșteșugarilor locali, fie ei români, evrei, armeni, maghiari sau germani. Acestea erau concentrate mai ales de-a lungul „Uliței Mari”, actuala Calea Mărășești, respectiv pe străzile adiacente acesteia, până înspre gară (la vest), respectiv actuala Str. 9 Mai (la est), ceea ce corespunde în linii mari teritoriului sitului selectat pentru prezentul studiu.

Acest țesut urban s-a păstrat relativ neschimbat până la mijlocul anilor 60, când, urmare a unui plan de sistematizare pregătit de autoritățile comuniste, vechiul centru al municipiului a fost aproape în totalitate demolat pentru a face

loc unor construcții noi, specifice acelei epoci. Dezvoltarea a fost atât pe orizontală, cât și pe verticală (au apărut construcții chiar și de peste 10 etaje), iar funcția tradițională, cea administrativă și comercială, s-a completat cu cea rezidențială, fiind construite numeroase blocuri care adăposteau mii de familii. Dintre construcțiile vechi s-au păstrat doar edificiile publice reprezentative, lăcașurile de cult și o parte dintre locuințele din estul centrului civic, către Gară (actualul Cartier 6 Martie), care au primit diferite funcțiuni.

După 1990, o dată cu trecerea treptată la economia de piață, pe fondul unor reglementări urbanistice destul de permissive, situl a făcut obiectul unor intervenții urbanistice discutabile, de tipul unor spații comerciale improvizate la parterul blocurilor, a bateriilor de garaje din spatele acestora, a ridicării unor construcții de o calitate arhitecturală îndoielnică, a intervențiilor neautorizate la clădiri-monument istoric etc. În plus, procesul de retrocedare a imobilelor confiscate de la proprietari în perioada comunistă a condus la un regim incert de proprietate al multor imobile, mai ales cu valoare arhitecturală ridicată, context în care nimeni nu și-a asumat întreținerea lor corespunzătoare.

Momentul de după aderarea la U.E. a însemnat o creștere a volumului investițiilor publice în infrastructura de transport, tehnico-edilitară, în spațiile publice și cele verzi, precum și în reabilitarea termică a blocurilor de locuințe. Aceste ultime intervenții au condus la o împrăștiere a peisajului urban, dominat de construcții comuniste cu o arhitectură puțin valoroasă. De asemenea, interesul pentru conservarea și valorificarea patrimoniului construit a crescut simțitor, începând de la reglementările urbanistice mai severe din actualul PUG, până la restaurarea unor clădiri publice.

▪ Analiza SWOT a sitului selectat

Punctele tari

- Derularea proiectului SEE "SUSTCULT" care s-a finalizat cu un plan de management pentru Ansamblul Curtea Domnească, cel mai important obiectiv turistic și de patrimoniu din municipiu;
- Implementarea unui proiect POR 2007-2013 de promovare turistică a siturilor Ansamblul Curtea Domnească și Complexul Cultural "Sf. Nicolae" (trasee tematice, indicatoare și panouri, portal web, materiale și campanii de promovare, târguri de turism);
- Extinderea și modernizarea bazei de cazare și alimentație publică;
- Modernizarea zonelor pietonale și a spațiilor verzi din zona centrală;
- Implementarea unui sistem de management al parcărilor publice (plată cu SMS, aplicație Smartphone);
- Demararea lucrărilor de restaurare ale Observatorului Astronomic;
- Modernizarea principalelor artere rutiere;
- Modernizarea parțială a sistemului de iluminat public din zona centrală;
- Reabilitarea termică a unor blocuri de locuințe.

Punctele slabe

- Arhitectura eterogenă a zonei selectate, juxtapunerea de construcții de patrimoniu și de clădiri cu valoare arhitecturală redusă din perioada comunistă;
- Starea avansată de degradare, chiar de pre-colaps a unor clădiri de patrimoniu (de ex. Casa Memorială Vasile Alecsandri, Teatrul Municipal etc.) și intervențiile dăunătoare ale proprietarilor privați la unele dintre monumentele istorice;
- Lipsa infrastructurii de semnalizare și informare turistică la obiectivele de patrimoniu care nu au fost vizate de proiectul de promovare finanțat din POR 2007-2013;
- Oferta insuficientă de evenimente culturale care să pună în valoare situl, cu precădere pentru categoria de public tânăr;
- Calitatea redusă a spațiilor interstițiale dintre blocurile de locuințe, adesea ocupate cu vehicule parcate și construcții provizorii;

- Uzura parcului de vehicule și a stațiilor pentru transport public;
- Lipsa pistelor dedicate pentru biciclete;
- Lipsa unui centru de informare și promovare turistică;
- Degradarea unor trotuare și zone pietonale;
- Poluarea fonică și a aerului ridicată, generată de traficul auto intens.

Oportunități:

- Disponibilitatea fondurilor europene pentru investiții în transportul public, nemotorizat, reabilitarea și eficientizarea energetică a clădirilor publice și rezidențiale, conservarea și valorificarea patrimoniului construit, infrastructura tehnico-edilitară etc.;
- Contractarea împrumutului BERD pentru modernizarea sistemului de iluminat public;
- Obținerea titlului de Capitală a Tineretului din România (2017-2018), care va crește notorietatea și atractivitatea orașului pentru rezidenți și vizitatori;
- Dezvoltarea în continuare a aeroportului BCM și creșterea numărului de curse externe;
- Punerea în aplicare a proiectelor de drumuri și căi ferate rapide din regiune, cuprinse în Master Plan-ul General de Transport al României.

Amenințări:

- Riscul de prăbușire a unor clădiri de patrimoniu în cazul unui seism major;
- Întârzierile în demararea proiectelor cu finanțare europeană aferente perioadei de programare 2014-2020;
- Creșterea accentuată în volum și vechime a parcului auto, care va conduce la congestia traficului, poluare fonică și a aerului în zona centrală;
- Tergiversarea unor proiecte din sfera agreementului (de ex. Insula de Agreement), care diminuează atractivitatea turistică a orașului;
- Alocările reduse de la bugetul de stat pentru consolidarea clădirilor cu risc seismic și restaurarea obiectivelor de patrimoniu
- Concurența regională manifestată de alte centre urbane cu o politică mai agresivă de atragere a turiștilor (de ex. Iași).

▪ Organizațiile cu atribuții în domeniul managementului sitului, ca destinație turistică, precum și sursele de finanțare

Primăria Municipiului Bacău și instituțiile din subordinea acesteia joacă rolul principal în managementul sitului selectat, atribuțiile acesteia fiind complexe. Acestea cuprind: planificarea strategică (SIDU, PMUD, PAED etc.) și urbanistică a zonei (PUG, PUZ-uri etc.), inclusiv monitorizarea punerii în aplicare a acestora, prin emiterea de autorizații, sancțiuni etc.; administrarea, modernizarea, întreținerea domeniului public (străzi, trotuare, alei, zone pietonale, scuaruri, piețe, alte spații verzi, sistem de semaforizare, semnalizare etc.); atragerea de fonduri nerambursabile și realizarea de investiții din fonduri proprii la nivelul infrastructurii și serviciilor publice; gestiunea transportului public și a parcarilor; dezvoltarea și promovarea turistică; finanțarea activităților culturale (Teatru, ONG-uri) etc.

Consiliul Județean Bacău joacă, la rândul lui, un rol important mai ales în ceea ce privește patrimoniul și cultura. Acesta deține în proprietate unele monumente istorice (de ex. Observatorul Astronomic, Palatul Administrativ, Vivariul etc.) și are în subordine majoritatea instituțiilor de cultură din zonă (muzee, filarmonică etc.). De asemenea, acesta îndeplinește, prin serviciul public județean de profil, un rol important în promovarea turistică a județului și, implicit, a municipiului.

Direcția Județeană pentru Cultură Bacău joacă un rol important în autorizarea, monitorizarea și controlul lucrărilor de intervenție la monumentele istorice, propune proiecte de consolidare/restaurare prin programe cu finanțare de la bugetul de stat, urmărește acțiunile legate de patrimoniul imaterial etc.

Operatori publici și privați de servicii edilitare (apă-canal, gaze naturale, salubritate, telecomunicații etc.) joacă un rol important în asigurarea calității acestor servicii, prin investițiile pe care le realizează în zonă. De asemenea, asociațiile de dezvoltare intercomunitară din domeniul apă și apă uzată, respectiv salubritate, în care și municipiul este implicat, joacă un rol esențial în atragerea de fonduri europene pentru îmbunătățirea infrastructurii și a serviciilor de profil.

Sectorul privat și non-guvernamental este relevant din perspectiva proprietății deținute asupra unor imobile de patrimoniu (de ex. Ansamblul Curtea Domnească este în proprietatea Bisericii Ortodoxe Române, precum și majoritatea clădirilor cu destinație de locuință sau sedii de firmă), precum și a implicării în organizarea de evenimente culturale (de ex. ONG-urile care primesc finanțări nerambursabile de la bugetul local și al Consiliului Județean.

Volumul investițiilor publice realizate în zona selectată este greu de cuantificat exact, în condițiile în care intervențiile au fost derulate de către diferiți actori (instituțiile publice, operatori publici și privați de utilități, companii private care dețin proprietăți în zonă etc.). Totuși, se poate estima că doar investițiile Primăriei în zonă ating câteva milioane de euro în ultimii 10 ani, dirijate mai ales către infrastructura de transport (străzi, trotuare), spațiile publice și cele verzi.

▪ **Circulația turistică la nivelul sitului selectat**

Lipsa unui centru de informare și promovare turistică, care să deservească cu servicii turiștii și vizitatori, face dificilă obținerea de informații cantitative și calitative cu privire la circulația turistică din zonă. Prin urmare, singurele surse viabile de obținere a acestor informații sunt evidențele Institutului Național de Statistică cu privire la numărul turiștilor cazați în unitățile de primire din oraș, respectiv cu privire la numărul de vizitatori la muzee.

Astfel, numărul de turiști înregistrați la unitățile de cazare din municipiu a fost în 2016 de 59.800, în creștere cu 95% față de minimul înregistrat în anul 2010. Peste 80% dintre locurile de cazare sunt amplasate în unități din zona studiată (Hotel "Moldova", Hotel "Decebal", Hotel "Bistrița", Hotel "President", Pensiunea „Elite”, Vila „Tosca”, Pensiunea „Old Town” etc.).

În ceea ce privește numărul vizitatorilor la muzeele din municipiu, acesta a fost în anul 2016 de 74.400, nivel maxim pentru ultimii ani și de circa 3 ori mai mare decât valorile din 2007 sau 2010. Totuși, nu toți vizitatorii în muzee sunt și turiști, aceste unități atrăgând și localnici (în cadrul unor evenimente de tip "Noaptea Muzeelor", a unor expoziții, a unor grupuri organizate pentru elevi etc.).

În acest context, putem concluziona, cu o marjă rezonabilă de încredere, că cifra turiștilor unici care au vizitat zona în anul 2016 a fost de aproximativ 50.000, fără a include aici vizitatorii pe timpul zilei sau turiștii neînregistrați. Acest lucru arată o creștere susținută față de anii anteriori, dar încă inferioară potențialului local.

▪ **Ciclul de dezvoltare în care se află situl selectat în viziunea stakeholderilor**

Ciclul de dezvoltare în care se află situl selectat este, în viziunea stakeholderilor locali, cel de creștere. Argumentele în acest sens sunt legate atât de aspecte obiective, precum dinamica numărului de turiști cazați și de vizitatori în muzee (care au crescut de aproape 2, respectiv 3 ori, în intervalul 2010-2016), de modificarea pozitivă a peisajului urban prin lucrările de regenerare urbană (de ex. reabilitarea termică a blocurilor, modernizarea străzilor, trotuarelor, piețelor, scuarurilor etc.), de obținerea titlului de Capitală a Tineretului în perioada 2017-2018, de elaborarea unui plan de management pentru Ansamblul Curții Domnești, de implementarea unor măsuri de promovare turistică a unor obiective cu finanțare din fonduri europene etc. În plus, proiectele de investiții cuprinse în SIDU și PMUD pentru orizontul 2020(2023) vor contribui la creșterea atractivității zonei pentru rezidenți, turiști și vizitatori.

▪ **Promovarea sitului selectat ca destinație turistică**

Activitatea de promovare turistică și a conservării patrimoniului la nivelul sitului selectat a înregistrat unele progrese remarcabile în ultimii ani, în primul rând prin eforturile Primăriei Municipiului Bacău și ale Consiliului Județean Bacău, care au implementat mai multe proiecte cu finanțare europeană în această direcție. Dintre acestea, le putem

menționa pe următoarele: "ProBacTur", "SUSTCULT", "Complexul Cultural Sf. Nicolae – Matricea Spirituală a Bacăului", "Dezvoltarea și consolidarea turismului în municipiul Bacău prin promovarea oportunităților locale". În cadrul acestor proiecte s-au mapat atracțiile turistice, s-au conceput trasee tematice, s-au elaborat și distribuit materiale promoționale, s-au derulat campanii radio-TV, s-au organizat conferințe, au fost dezvoltate portaluri WEB de promovare, s-au organizat participări la târguri de turism, s-au instalat mijloace de semnalizare și informare la unele obiective (Complexul Cultural „Sf. Nicolae”, Ansamblul Curții Domnești).

Cu toate acestea, eforturile de promovare întreprinse nu sunt suficiente. Traseele tematice concepute nu sunt corespunzător marcate și promovate, în condițiile în care doar câteva obiective punctuale beneficiază de panouri de informare și de semnalizare, ghizii locali lipsesc, turiștii nu au acces la un centru de informare modern, prezența la târgurile internaționale și naționale de turism este sporadică și legată de proiectele europene sus-menționate etc. Prin urmare, se impune continuarea și extinderea acțiunilor de promovare pe piața internă și externă deja începute.

▪ Unicitatea sitului selectat și diferențierea față de alte zone din orașul vizat

În context local, situl selectat are un caracter unic, prin suprapunerea peste nucleul medieval, apoi administrativ, comercial și meșteșugăresc al orașului, păstrând o memorie vie a diferitelor etape din istoria orașului. În plus acesta concentrează aproape toate monumentele istorice de la nivel local și este zona preferată de petrecere a timpului liber și de socializare pentru majoritatea rezidenților și vizitatorilor. Ansamblul Curții Domnești, elementul central al acestui sit, poate fi integrat într-un traseu regional și chiar transfrontalier al curțiilor medievale.

Studiul de caz nr. 2: Municipiul Botoșani

▪ Harta digitală a sitului selectat

▪ Motivația pentru selectarea sitului care va face obiectul Planului de Acțiune

Situl (zona de intervenție vizată) a fost selectat din rațiuni obiective, respectiv faptul că acesta concentrează aproape toate clădirile de patrimoniu din oraș, instituțiile culturale, obiectivele turistice, precum și spațiile publice (piețe, zone pietonale și de promenadă) preferate atât de vizitatori și rezidenți. În plus, această zonă a atras cele mai multe investiții publice ale municipalității în ultimii 10 ani, acestea vizând mai ales reabilitarea unor clădiri și spații publice (pavare străzi și piețe, amenajare fântâni arteziene, parcări, amfiteatru, mobilier urban etc.), dar și a rețelelor de utilități. Acesta este unul dintre cele 20 de centre istorice din țară și singurul din regiune care este protejat prin Legea nr. 5/2000, fiind un ansamblu arhitectural de importanță națională.

Cu toate acestea, din cele circa 60 de clădiri-monument istoric din zonă, doar 18 au fost reabilitate cu finanțare nerambursabilă, restul fiind proprietăți private asupra cărora nu s-a putut interveni până în prezent. Clădirile care nu au vizate de acest proiect se află într-un stadiu precar de conservare (iminența prăbușirii unor ziduri fisurate, exfolierea tencuielii exterioare, infiltrații ale apei pluviale în ziduri, degradări ale învelitorilor și structurilor de susținere ale acoperișurilor, risc seismic etc.), iar intervențiile realizate în timp de proprietari nu au respectat normele estetice și tehnice specifice unor astfel de monumente. Paza unora dintre clădirile reabilitate, precum și mentenanța acestora lasă încă de dorit, mai ales în condițiile în care majoritatea adăpostesc spații comerciale private sau chiar locuințe sociale. Siglele firmelor care operează în zonă nu sunt unitare și sunt realizate din materiale care nu corespund ansamblului.

Pe de altă parte, rețeaua de galerii subterane medievale din centrul istoric, amplasate chiar și pe 3 nivele, nu este valorificată și introdusă în circuitul turistic, deși ar putea constitui locații inedite pentru organizarea diferitelor evenimente culturale destinate vizitatorilor și locuitorilor, sau spații pentru restaurante și pub-uri cu specific medieval.

Pietonalizarea zonei, concomitent cu lipsa unor vectori de atracție a populației (de ex. clădiri de interes public sau evenimente frecvente de amploare) au condus, paradoxal, la scăderea traficului din zonă, care a afectat activitatea operatorilor economici din zonă. Prin urmare, deși infrastructura o permite, centrul istoric nu este încă perceput la nivel local ca un loc popular de socializare și petrecere a timpului liber, zona centrului civic, ridicată în perioada comunistă, fiind încă mai tranzitată, pentru că reunește mai multe funcțiuni de interes public (spații comerciale, agenții bancare, parcuri etc.). O piedică în acest sens, o constituie și faptul că centrul civic și cel istoric nu sunt integrate din perspectiva mobilității, fiind divizate de principala arteră rutieră a orașului, pe sub care nu există niciun pasaj pietonal.

▪ Obiectivele strategice de dezvoltare ale sitului selectat în prezent

În condițiile în care zona selectată nu dispune în prezent de un plan propriu de management sau de un plan urbanistic zonal, obiectivele sale strategice se regăsesc tot în SIDU 2014-2023. Acesta propune pentru zona în cauză măsuri pentru asigurarea conservării și protecției patrimoniului material, sprijinirea valorificării durabile în scop economic a resurselor turistice, asigurarea unor spații publice sigure și de calitate, diversificarea ofertei culturale, încurajarea transportului în comun și a celui nemotorizat, creșterea mobilității și sprijinirea planificării urbane integrate.

Concret, până la orizontul anului 2023, sunt vizate intervenții potențiale de consolidare a clădirilor de patrimoniu, inclusiv a celor cu risc seismic, de reabilitare a spațiilor publice (piețe, scuaruri etc.), de extindere a zonelor pietonale, de amenajare a pistelor pentru biciclete, de atenuare a poluării fonice, de introducere în circuitul turistic a orașului subteran, de organizare de evenimente culturale, de îmbunătățire a semnării și informării turistice la nivelul obiectivelor de atracție, de amenajare a unui pasaj pietonal, de instalare a unor funcțiuni publice în clădirile reabilitate, de promovare turistică pe plan intern și internațional etc.. Toate aceste propuneri sunt, însă, în faza de idee de proiect și necesită rafinare, singurele investiții mature fiind cele ce vizează reabilitarea rețelei de transport cu tramvaiul, pentru care există deja documentații tehnico-economice.

▪ Modificări survenite în timp asupra viziunii și obiectivelor de dezvoltare ale sitului selectat

În perioada comunistă, deși la o scară mai redusă decât în alte orașe din regiune și din țară, centrul istoric a fost neglijat de autorități și chiar supus unor intervenții dăunătoare, cel mai probabil pentru a șterge amprenta perioadei interbelice și a micii burghezii locale. Astfel, unele case (mai ales prăvălii evreiești) au fost dărâmate de autoritățile de la acea vreme pentru a face loc unor blocuri de locuințe total neintegrabile în țesutul tipic al zonei. De asemenea, toate locuințele au fost naționalizate și au primit diferite funcțiuni (de ex. locuințe sociale), context în care chiriași sau utilizatorii nu le-au mai menținut corespunzător.

După 1990, a urmat un vig destul de îndelungat de reglementare care nu a îmbunătățit conservarea zonei, urmată în 1999 de adoptarea PUG și a Legii nr. 5/2000. Acestea au instituit un nivel mai ridicat de protecție, deși nu au putut remedia intervențiile dăunătoare din trecut.

Ultimele două documente de planificare strategică de la nivel local, aprobate după momentul aderării la UE – PIDU 2007-2013 și SIDU 2014-2023 – au avut o viziune unitară asupra sitului selectat. Ambele pun accent pe dezvoltarea și promovarea acestuia ca o "agora", rol pe care l-a jucat până la momentul instalării regimului comunist, o zonă atractivă de întâlnire, socializare și de petrecere a timpului liber, cu spații publice și de promenadă atractive.

Intervențiile propuse în SIDU pentru perioada 2017-2023 sunt integrate cu cele deja implementate (de ex. continuarea lucrărilor de restaurare a clădirilor de patrimoniu, extinderea zonelor pietonale, promovarea zonei ca destinație turistică, îmbunătățirea infrastructurii de semnalizare și informare turistică etc.).

▪ Analiza SWOT a sitului selectat

Punctele tari

- Numărul mare de clădiri monument istoric și cu o arhitectură valoroasă (din care 19 de interes național);
- Existența unor spații publice (de ex. Piața 1 Decembrie 1918, Piața Revoluției) și străzi cu acces auto limitat, respectiv a unor zone pietonale (de ex. Pietonalul Transilvaniei, Pietonalul Bancar, Pietonalul Unirii) recent reabilitate;
- Reabilitarea și introducerea în circuitul istoric cu fonduri europene a unor obiective de patrimoniu construit aflate în proprietate publică, proiect considerat o bună practică la nivel național în regenerarea centrelor istorice;
- Modernizarea infrastructurii de iluminat public din zonă;
- Existența unui parc de mari dimensiuni, foarte atractiv pentru cetățeni și vizitatori, conectat printr-o zonă pietonală la Centrul Civic;
- Funcționarea unui centru național de informare și promovare turistică în zona centrală a orașului;

Punctele slabe

- Starea foarte precară de conservare a clădirilor monument-istoric aflate în proprietate privată, dar și a unor clădiri de interes public (de ex. Casa Sofian sau Complexul Armenesc – Biserica de piatră "Sf. Maria");
- Degradarea continuă și neintegrarea patrimoniului orașului subteran (labirinturi și beciuri boltite din perioada medievală) în circuitul turistic;
- Nivelul încă redus al traficului pietonal din zona reabilitată a Centrului Istoric, cu impact negativ asupra comercianților din zonă;
- Deficitul de locuri parcare în punctele de acces la centrul istoric și cel civic pentru locuitori și vizitatori;
- Fragmentarea traficului pietonal dintre Centrul Civic și Centrul Istoric de către arterele rutiere și lipsa unor pasaje pietonale subterane care să asigure deplasarea în siguranță a pietonilor
- Lipsa unor funcțiuni de interes public amplasate în Centrul Istoric care să atragă fluxuri de cetățeni în zona reabilitată;
- Interesul redus al proprietarilor privați pentru consolidarea, refașadizarea și mentenanța clădirilor de patrimoniu, precum și lipsa unei abordări unitare privind siglele firmelor
- Lipsa unui PUG actualizat, precum și a unui PUZ-P pentru Centrul Istoric – care să instituie măsuri suplimentare pentru conservarea și protecția patrimoniului construit;
- Numărul mare de clădiri din zona centrală expuse la riscul seismic (17 clădiri expertizate și încadrate în clasa I de risc);
- Lipsa pistelor integrate pentru biciclete în zona centrală;
- Uzura infrastructurii și a parcului de vehicule pentru transport public;
- Existența unor clădiri publice și blocuri de locuințe ridicate în perioada comunistă care nu au fost reabilitate termic și au fațade degradate, afectând negativ peisajul urban din zona centrală;

- *Numărul insuficient de evenimente de amploare organizate în zona centrală pentru a atrage un număr mare vizitatori și localnici și a relansa activitățile comerciale din acest areal;*
- *Lipsa unui plan dedicat de management a Centrului Istoric care să reglementeze clar activitățile din zonă;*
- *Infrastructura deficitară de informare și semnalizare a obiectivelor turistice din zonă (de ex. trasee marcate, panouri de informare etc.);*
- *Promovarea insuficientă a zonei pe plan intern și extern (cu excepția a două site-uri WEB, nu există tururi virtuale, aplicații pentru telefoane mobile și tablete; participarea la târguri de turism este sporadică etc.).*

Oportunități:

- *Disponibilitatea fondurilor europene pentru investiții în infrastructura de transport (mai ales de transport public și nemotorizat), eficiență energetică, conservarea și introducerea în circuitul turistic a unor obiective de patrimoniu etc. (municipiul dispune de o prealocare orientativă de circa 30 mil. Euro prin POR 2014-2020, AP 4);*
- *Modernizarea aeroportului din Salcea-Suceava, aflat la o distanță redusă față de oraș, și introducerea de noi curse externe, care ar putea facilita atragerea de noi vizitatori din alte țări;*
- *Amplasarea orașului la granița cu Republica Moldova și Ucraina, două piețe-țintă importante pentru atragerea de turiști;*
- *Existența unui cluster turistic la nivel regional (APT Bucovina);*
- *Creșterea interesului turiștilor străini pentru România și regiunea Moldovei, precum și revitalizarea turismului intern post-criză;*
- *Accesul tot mai facil la Internet și creșterea interesului vizitatorilor și rezidenților pentru soluțiile on-line, care creează premisele implementării unor soluții de tip Smart City;*
- *Creșterea gradului de implicare al societății civile și a ONG-urilor în promovarea turistică a zonei, în conservarea patrimoniului, în organizarea de evenimente culturale etc.*
- *Creșterea alocărilor de la bugetul de stat pentru investiții în zonă, de ex. în infrastructura culturală și sportivă (PNDL, CNI) și în conservarea și protecția patrimoniului cultural (de ex. Programul Național de Restaurare a Monumentelor).*

Amenințări:

- *Manifestarea unui cutremur de mare intensitate care să afecteze semnificativ clădirile cu risc seismic ridicat din zona centrului istoric;*
- *Accentuarea fenomenelor asociate schimbărilor climatice (perioade de caniculă, vijelii, grindină etc.) care pot afecta atât clădirile din zonă, spațiile verzi, confortul rezidenților, cât și circulația turistică;*
- *Deficitul de forță de muncă corespunzător calificată în domeniul serviciilor de cazare, alimentație publică, divertisment, industrii creative, comerț etc., pe fondul amplificării fenomenului migrației externe;*
- *Creșterea și învechirea parcului auto din municipiu, care să conducă la amplificarea poluării fonice și a emisiilor de CO₂ din zona centrală;*
- *Manifestarea unor factori politici care să limiteze tranzitul transfrontalier de turiști dinspre Republica Moldova și Ucraina;*
- *Sprrijinul guvernamental insuficient și instabilitatea politicilor fiscale pentru antreprenorii locali din domeniul turismului și a serviciilor conexe;*

- Promovarea insuficientă a României și a regiunii ca destinație turistică pe plan extern, cu impact negativ și asupra circulației turistice din zonă.

▪ Organizațiile cu atribuții în domeniul managementului locației, ca destinație turistică, precum și sursele de finanțare

După cum a fost indicat anterior, atribuțiile privind managementul zonei vizate cad în sarcina exclusivă a sectorului public, prin Primăria Municipiului Botoșani, Consiliul Județean Botoșani și Direcția Județeană pentru Cultură. Astfel, municipalitatea are în proprietate/administrare un număr de 18 clădiri monument-istoric, precum și spații publice (spații verzi, piețe, scuaruri, străzi, pietonale etc.) care au fost reabilitate în întregime, cu fonduri europene. De asemenea, aceasta a realizat, în cadrul aceluiași proiect, infrastructura de utilități publice din zonă, care este administrată în prezent de diferiți operatori privați. Alte clădiri din zonă, precum cele cu destinație culturală (de ex. Teatrul "Mihai Eminescu", aflat în curs de reabilitare cu fonduri de la bugetul de stat) sunt în administrarea unor instituții din subordinea municipalității. Primăria este cea asigură punerea în aplicare a reglementărilor locale de urbanism cu privire la clădirile și spațiile publice din zonă și care asigură, prin Poliția Locală, ordinea publică în acest permisiv. Nu în ultimul rând, aceasta se ocupă de serviciile de informare și promovare turistică, prin intermediul Centrului Național de Informare și Promovare turistică Botoșani, din subordinea municipalității.

Consiliul Județean Botoșani este implicat prin clădirile deținute în zonă (de ex. Casa Ventura, reabilitată cu fonduri europene), dar mai ales prin activitățile de promovare turistică derulate, subvențiile acordate ONG-urilor din domeniul cultural și activitatea numeroaselor instituții de cultură din subordine, amplasate, de regulă, tot în zona selectată (Muzeul Județean, Biblioteca Județeană, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale etc.).

Direcția Județeană pentru Cultură Botoșani, reprezentanta în teritoriu a ministerului de resort, asigură protecția și conservarea patrimoniului cultural mobil și imobil, mai ales prin funcțiile sale de autorizare și control a lucrărilor de intervenție, monitorizare a stadiului de conservare, propunere de intervenții de consolidare/restaurare prin programe cu finanțare de la bugetul de stat etc.

Un rol important îl joacă și proprietarii privați, persoane fizice sau juridice. Majoritatea clădirilor din zonă, fie că sunt obiective de patrimoniu sau nu, se află în proprietatea privată a unor persoane, agenți economici sau culte religioase (de ex. bisericile), ale căror decizii individuale cu privire la conservarea, protecția și mentenanța clădirilor pot fi influențate printr-o paletă relativ restrânsă de pârghii la dispoziția autorităților (de ex. amenzi, suprainpozitarea proprietăților abandonate sau îngrijite, restricții la eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construcție etc.). Din acest motiv, nu s-a reușit până în prezent demararea unui program amplu de reafacere a clădirilor, de armonizare a signalisticii comerciale s.a.m.d.

Sectorul ONG are o implicare modestă la nivel local în ceea ce privește conservarea și valorificarea patrimoniului, derularea de activități culturale sau turistice. Una dintre cauze o reprezintă și sumele modeste alocate de primărie și consiliul județean pentru subvenționarea acestui sector (sub 0,25 mil. Euro/an, cumulativ). Totuși, dintre ONG-urile cu activități în domeniul putem menționa: Fundația Culturală "Ștefan Luchian", Fundația Culturală „Hyperion”, Societatea Culturală "Nicolae Iorga", Filiala Uniunii Artiștilor Plastici, Societatea Culturală "Orpheus", Fundația Națională pentru Dezvoltare Comunitară, Fundația "Estuar" etc.

În ceea ce privește bugetul alocat anual pentru managementul destinației turistice, este greu de estimat suma exactă cheltuită anual de administrație cu investițiile și serviciile publice realizate/furnizate doar pentru această zonă. Astfel, doar lucrările de reabilitare a 18 clădiri publice și a zonelor pietonale din Centrul Istoric și Civic s-au cifrat la 7,6 mil. Euro, realizarea centrului de informare și promovare turistică la 0,15 mil. Euro, investițiile în spații verzi la circa 1,5 mil. Euro, reabilitarea și consolidarea Teatrului Municipal la aproape 4 mil. Euro etc. La acestea se adaugă investițiile în infrastructura de transport (străzi, piste de biciclete, parcări, trotuare etc.), care, deși au vizat zone mai extinse din oraș, au cuprins și o bună parte din arealul studiat (de ex. Calea Națională, Str. Ion Pillat, Str. Cuza Vodă etc.), precum și cheltuielile alocate anual de municipalitate pentru întreținerea acestor spații publice, spații verzi și clădiri, iluminatul public, salubritate, funcționarea centrului de promovare turistică etc. Important de subliniat aici este faptul că toate investițiile sus-menționate, care nu au niciun precedent comparabil în istoria recentă a orașului, nu ar fi fost posibile fără fondurile europene accesate de municipalitate, mai ales din POR 2007-2013, în contextul în care resursele financiare proprii ale municipalității sunt foarte limitate.

▪ Circulația turistică la nivelul sitului selectat

În prezent, nu există la nivel local date statistice exacte cu privire la numărul de turiști sau vizitatori atrași exclusiv de situl selectat. Centrul Național de Informare și Promovare Turistică Botoșani, care are printre atribuții și

colectarea unor astfel de date sau realizarea de studii de piață, nu a întreprins astfel de demersuri până în prezent, numărul turiștilor care apelează la serviciile acestuia fiind încă destul de redus. Astfel, Centrul a fost vizitat de 1.776 de turiști în 2015, 1.878 în 2016 și 706 în primele 5 luni din 2017, tendința fiind una, așadar, una crescătoare. Din totalul vizitatorilor înregistrați la CNIPT în 2016, 94,8% au fost români și doar 5,2% străini (cei mai mulți provenind din Germania, Republica Moldova, Israel, Franța și Polonia). Spre comparație, în anul 2015, 14,2% dintre vizitatori au fost străini, provenind mai ales din Republica Moldova (30,6%), Franța (21,8%) și Germania (10,3%). Ca și sezonabilitate, sezonul rece (ianuarie-martie) tinde să înregistrează cei mai puțini vizitatori, iar primăvara sau toamna cei mai mulți, deși datele disponibile de la inaugurarea centrului și până în prezent acoperă un interval mult prea scurt (2,5 ani) pentru a trage astfel de concluzii.

Totuși, ținând cont de faptul că $\frac{3}{4}$ dintre locurile de cazare din municipiu sunt amplasate în zona centrală (cea selectată) și că numărul mediu anual al turiștilor (cazați) a fost de circa 25.000, în perioada 2007-2015, conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, putem presupune că cel puțin 15-20.000 dintre aceștia au vizitat, chiar dacă nu acesta a fost scopul lor predilect, și centrul orașului. Durata medie a sejurului acestora, de sub 2 nopți/turist, indică totuși că cei mai mulți turiști sunt cei care se deplasează în scop profesional. Nu trebuie totuși nici ignorat faptul că unii vizitatori ai zonei centrale nu se cazează în municipiu, ci în alte locuri din regiune (de ex. Bucovina, Suceava sau Iași) sau chiar la unități din apropierea municipiului.

În oricare ipoteză, este realist să afirmăm că zona selectată atrage maxim 50.000 de turiști pe an, dintre care maxim 10% străini (conform estimărilor INS), cifră care se află mult sub potențialul concentrării de obiective de patrimoniu din arealul studiat și sub performanțele altor orașe din regiune (de ex. Iași, Suceava, Bacău, Piatra Neamț - ultimele trei lipsite de un centru istoric și o concentrare de obiective de patrimoniu comparabile cu ale Botoșaniului) sau a unor stațiuni de dimensiuni mici din Bucovina (Vatra Dornei, Gura Humorului). Cauzele volumului redus al circulației turistice sunt multiple, doar unele dintre acestea depinzând de pârgurile actorilor locali. Dintre acestea, putem menționa: accesibilitatea dificilă la rutele majore de transport (drumuri și căi ferate intens circulate, aeroport propriu), slaba dezvoltare a mediului de afaceri locali (număr mic de investitori străini și mari companii antreprenoriale – care să genereze turism de afaceri), lipsa unor evenimente culturale și manifestații de amploare (de ex. festivaluri, concerte, manifestații sportive etc.), lipsa unei oferte turistice suficient de solide și diversificate pentru a asigura retenția turiștilor pentru mai multe zile, promovarea insuficientă a centrului istoric și a orașului în ansamblu ca destinație turistică de importanță națională, transfrontalieră și chiar internațională, valorificarea ineficientă a relațiilor istorice cu comunitățile evreiești și armenesti din diaspora, infrastructura culturală insuficient dezvoltată etc.

▪ Ciclul de dezvoltare în care se află situl selectat în viziunea stakeholderilor

În viziunea stakeholderilor locali, după cum reflectă și capitolul dedicat procesului partenerial din SIDU 2014-2023, zona vizată de studiu (mai ales centrul istoric) se află într-o etapă de creștere a atractivității sale pentru rezidenți și vizitatori, ca urmare a investițiilor publice derulate de municipalitate. Deși numărul de turiști rămâne mult sub potențial până în prezent, iar centrul vechi este încă concurat cu succes de centrul civic în ceea ce privește masa de rezidenți atrasă zilnic, pe fondul unei mai bune amplasări și accesibilități la funcțiuni de interes public, zona studiată se conturează deja ca un pol de atracție. Astfel, actualul ciclu de programare și planificare strategică este vital pentru continuarea acestor investiții deja realizate și, mai ales, valorificarea lor în scop economic (turism, alimentație publică, comerț) și de creștere a calității vieții (acces la ofertă culturală, spații de calitate pentru socializare și petrecerea liber, susținerea vieții civice etc.).

▪ Promovarea sitului selectat ca destinație turistică

Atribuțiile privind promovarea sitului selectat cad în sarcina Primăriei Municipiului Botoșani, respectiv a Consiliului Județean Botoșani. În ceea ce privește municipalitatea, structura internă care are în atribuție aceste activități este Centrul Național de Informare și Promovare Turistică Botoșani, înființat în 2014, în urma unei investiții realizate cu fonduri europene. Acesta funcționează zilnic (7 zile pe săptămână) într-un spațiu pus la dispoziție de municipalitate în zona centrului istoric și are prevăzute în organigramă 5 posturi. Centrul pune la dispoziția turiștilor informații, servicii de consiliere și materiale promoționale gratuite pentru turiști. De asemenea, operează un site web dedicat promovării turistice a orașului, www.visitbotosani.ro, unde cei interesați pot accesa informații în română, engleză, franceză și germană cu privire la obiectivele turistice, oferta de evenimente și manifestații cultural-sportive, de agrement, spațiile de cazare și alimentație publică etc. Pentru zona vizată, site-ul WEB al Centrului propune un tur istoric ce cuprinde obiectivele de patrimoniu și atracțiile turistice din acest areal, inclusiv cu o scurtă descriere asociată fiecărui obiectiv în parte.

În altă ordine de idei, Consiliul Județean Botoșani pune la dispoziție, pe site-ul WEB al instituției, un film de promovare a obiectivelor din județ (disponibil și pe Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=GeNdsjXGOFs>), inclusiv din situl selectat, precum și un link la o pagină dedicată promovării turistice (www.turismbotosani.ro). Acesta

din urmă cuprinde inclusiv o hartă a obiectivelor turistice din oraș, peste 80% dintre acestea fiind concentrate în zona studiată, un tur virtual al orașului (pe baza imaginilor din Google Maps), dar mai ales un traseu de 2h denumit "Botoșaniul Istoric" care cuprinde exclusiv situl studiat: <http://www.turismbotosani.ro/index.php/harti-si-trasee-turistice/trasee-turistice/item/358-traseu-botosaniul-istoric>

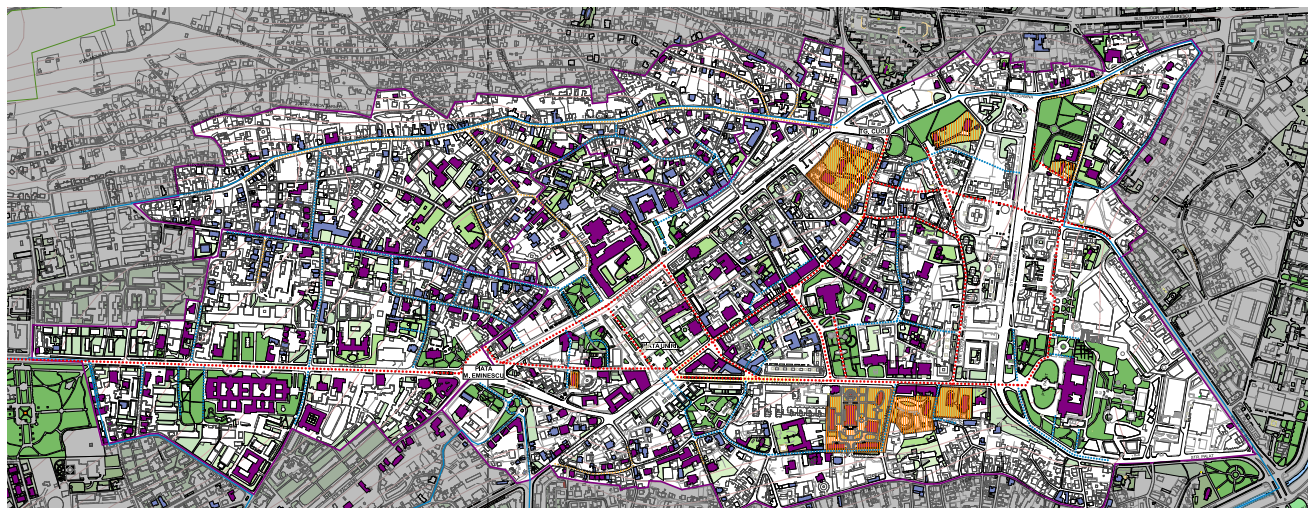
Sumele alocate de Primărie pentru componenta de promovare sunt relativ reduse și cuprind, în general, bugetul de funcționare al Centrului Național de Informare și Promovare Turistică (salarii, utilități, materiale de promovare), în principal din cauza bugetului limitat de care dispune municipalitatea. În vederea sporirii acestora, se are în vedere accesarea unor finanțări nerambursabile, cu precădere din sfera cooperării transfrontaliere cu Republica Moldova pentru acțiuni comune în domeniul valorificării resurselor turistice din zonă.

▪ Unicitatea sitului selectat și diferențierea față de alte zone din orașul vizat

Unicitatea zonei selectate în contextul municipiului Botoșani, în ansamblul său, este dată, în primul rând, de țesutul urban al acesteia, de istoria acesteia, de concentrarea mare de obiective de patrimoniu și de funcțiuni de interes public, confirmată și de reglementările urbanistice specifice din PUG aflat în vigoare. Practic, această zonă se suprapune peste nucleul urban al fostului târg medieval al Botoșanilor și păstrează memoria vie a moștenirii arhitecturale din acea perioadă (mai ales din sec. al XVIII-lea și al XIX-lea), dar și a rolului jucat în istoria comunității de evrei și armeni. De asemenea, după cum confirmă și Planul de Mobilitate Urbană Durabilă realizat recent de municipalitate, către această zonă se îndreaptă zilnic cele mai mari fluxuri de rezidenți și vizitatori, în contextul concentrării obiectivelor de atracție, fie că vorbim de clădiri de patrimoniu, zone de promenadă, spații verzi, instituții publice, spații comerciale, restaurante sau diferite unități de servicii. Din punct de vedere pur arhitectural, zona se diferențiază ușor de cartierele tipic comuniste cu țesut de locuire colectivă (blocuri), precum Primăverii, Bucovina, Parcul Tineretului etc. care o înconjoară, în general lipsite de puncte de atracție, ca și cele de case individuale ridicate în secolul al XX-lea, cu o valoare arhitecturală și un țesut mult diferit. În plus, la nivelul percepției rezidenților, zona centrală are o simbolistică aparte, fiind un element de mândrie locală și o punte peste timp.

Studiul de caz nr. 3: Municipiul Iași

• Harta digitală a sitului selectat

• Motivația pentru selectarea sitului care va face obiectul Planului de Acțiune

Situl selectat la nivelul municipiului Iași a fost delimitat în concordanță cu prevederile noului Plan Urbanistic General, respectiv cu Planurile urbanistice zonale de protecție – zona centrală elaborate în anul 2015 pentru Bd. Independenței, Piața Eminescu, Str. Vasile Conta, Piața Unirii, Str. Anastasie Panu, Str. Golia, Str. Bărboi, Str. Zlataust, Str. Elena Doamna, Str. Armeană, Str. Palat, Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, Podu Roș, Podu de Piatră, Piața Gării. La acestea se adaugă și zona de nord a orașului (Copou), unde există o mare concentrare de monumente, mai ales de-a lungul Bd. Carol I, zona cuprinsă între acesta și Str. Sărării, în lungul Str. Păcurari, începând de la Piața Eminescu până la Școala "Petru Poni". Situl are nu doar o foarte puternică funcție cultural-turistică, prin concentrarea mare de monumente istorice și spații cu destinație culturală, ci și administrativă, comercială, educațională, de agrement etc., care îl fac să reprezinte un adevărat magnet pentru rezidenți, turiști și vizitatori.

La nivelul sitului selectat există un număr de 38 de monumente istorice de clasa A (de importanță națională) și 402 de clasa B (de importanță locală), adică aproximativ 80% din totalul celor clasate în oraș. Dintre acestea, doar o mică parte provind de dinainte de anul 1800, cele mai multe fiind biserici și reședințe boierești, pentru că, în pofida statutului de capitală a Țării Moldovei, fondul construit al orașului era la acel moment de proastă calitate (multe construcții de lemn), afectate de hazarde succesive (de ex. incendii, motiv pentru care în zonă există o rețea vastă de beciuri cu rol de adăpostire). Cele mai multe dintre acestea provin totuși din secolul al XIX-lea și de la începutul secolului al XX-lea, perioadă în care Iașul a fost capitală a Țării Moldovei și a fost un adevărat magnet pentru elita românească, mai ales din domeniul literar.

Cele mai multe dintre acestea definesc silueta zonei centrale și particularizează orașul, după cum urmează:

- la vest: Biserica „Trei Ierarhi”, Catedrala Romano-Catolică, Biserica „Sf. Gheorghe-Vechi”, Catedrala Mitropoliei Moldovei și Bucovinei;
- la sud: Palatul Culturii, Biserica „Sf. Nicolae-Domnesc”, Biserica „Sf. Lazăr”, Biserica „Barnovschi”;
- la est: Biserica „Bărboi”, Biserica „Golia”, Biserica „Curelari”, Biserica „Vulpe”.

Majoritatea clădirilor-monument istoric din sit au suferit în timp modificări și au primit alte funcțiuni decât cele pentru care au fost proiectate, sub impulsul politicilor locale din diferite momente istorice. Exemple de schimbări de funcțiuni sunt palatele „Roset-Roznovanu” (Primăria), „Calimachi” (Rectoratul UMF) și „Cantacuzino-Paşcanu” (Starea Civilă), casele „Balș-Sturza” (Poșta), „Balș” (Universitatea de Arte), „Notre Dame de Sion” (Filarmonica), Casa „Gr. Ghica” (Maternitatea „Cuza Vodă”) etc. O parte dintre acestea s-au păstrat izolat în țesutul urban din zonă (mai ales palatele, casele boierești, bisericile – precum sediile de astăzi ale Primăriei, Stării Civile, Poștei, bisericile „Golia”, „Barnovschi”, „Bărboi”), în timp ce altele s-au integrat mai bine în acesta, chiar și în fronturile stradale din prezent (Maternitatea „Cuza Vodă”, sediul Filarmonicii, Casa Meseriașilor, Casa „Drossu”, Palatul domnitorului „Alexandru Ioan Cuza, locuințele de pe Str. Cuza Vodă și 14 Decembrie etc.).

Starea de conservare a acestor obiective de patrimoniu este, în general, proastă, puține beneficiind de lucrări de restaurare, dintre care putem menționa: bisericile „Trei Ierarhi”, „Sf. Gheorghe Vechi”, „Sf. Sava”, „Banu”, „Golia”, Palatul domnitorului „Alexandru Ioan Cuza”, Casa „Balș-Sturza” (Poșta), Teatrul Național, Casa „Alecu Balș”, Palatul Culturii, Catedrala Mitropoliei, Casa „Beldiman” etc. De menționat că în zonă se află grupuri de clădiri și fronturi stradale cu mare valoare arhitecturală, care nu au încă statutul de monument istoric și ar trebui clasate ca atare, protejate, monitorizate și reabilitate. Astfel de obiective există mai ales pe str. Cuza Vodă, 14 Decembrie, Vasile Conta, Sf. Teodor, dar și, izolat, pe Dealul Copou. De asemenea, în zonă există o rețea vastă de beciuri medievale, studiate parțial, care nu sunt valorificate. O parte dintre aceste clădiri sunt părăsite (de ex. Cinematograful „Tineretului”, casele de pe Str. Agatha Bărsescu), necorespunzător utilizate, alterate de intervenții neautorizate și inadecvate (extensii improvizate, demolări parțiale, schimbare de tâmplărie, montare de instalații pe fațadă etc. – de ex. pe Str. Cuza Vodă, Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt) sau degradate în mod natural. Există chiar străzi întregi cu monumente și clădiri de ambient urban total neîngrijite, care reprezintă o sursă de poluare vizuală (de ex. pe Str. Col. Langa, Cuza Vodă, Sf. Sava, Str. Agatha Bărsescu, Str. Lăpușneanu). Per ansamblu, interesul pentru valorificarea turistică, culturală și ambientală a zonelor și ansamblurilor istorice a fost scăzut până în prezent.

Pe lângă clădirile-monument propriu-zise, în zonă există și spații urbane necorespunzătoare și părăsite (de ex. între Bd. Independenței și Str. Vasile Conta, respectiv Str. Lăpușneanu, Str. Cuza Vodă, Târgul Cucului, Bd. A. Panu, Str. Elena Doamnă, Str. Mitropoliei, Str. Sf. Lazăr, Str. Ghica Vodă etc.), clădiri neterminate și șantiere părăsite (Piața Independenței, Str. Elena Doamnă), panouri publicitare care se suprapun peste imaginea unor clădiri de patrimoniu (de ex. pe Str. Sf. Lazăr), rețele de cabluri aeriene care parazitează clădirile și spațiile publice (Bd. Independenței, Bd. Ștefan cel Mare, Str. Palat, Str. Sf. Lazăr etc.), vegetație neîngrijită (de ex. Parcului Teatrului).

Zona a cunoscut modificări semnificative, mai ales în perioada comunistă, când în zona istorică a orașului au fost implantate multe clădiri masive de beton, fie că e vorba de edificii publice, spații hoteliere și comerciale, blocuri de

locuințe etc., care au încorsetat centrul vechi. În multe cazuri (de ex. pe Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, Piața Unirii etc.), aceste clădiri noi au fost inserate chiar lângă clădirile vechi, inclusiv prin demolarea unor clădiri-monument (de ex. Palatul "Jockey Club", Academia Mihăileană, Hanu lui Bacalu, Hotelul "France" etc.), ceea ce a fragmentat țesutul urban și aspectul zonei. Cele mai multe clădiri noi au funcțiuni administrative (de ex. sediul Consiliului Județean, Tribunalul), culturale (de ex. Teatrul "Lucafeărul", Casa de Cultură a Sindicatelor, Casa de Cultură a Studenților, Casa Cărții), hoteliere (Hotel „Unirea”, Hotel „Moldova”), comerciale (Complexul Comercial "Moldova", Hala Centrală), educaționale (școli, licee, facultăți etc.), sanitară (spitale, policlinici) etc. Aceste construcții, în pofida arhitecturii lor adesea îndoielnice și contrastante cu restul clădirilor vechi din zonă, au adus un plus de atractivitate sitului și au contribuit la creșterea calității vieții locuitorilor.

După 1990, în zonă s-au ridicat multe clădiri noi, mai ales sub impulsul afirmării inițiativei private, cea mai reprezentativă fiind totuși Complexul Palas din imediata apropiere a Palatului Culturii, un ansamblu modern și de mari dimensiuni (27 ha), care cuprinde spații comerciale, de birouri, restaurante, cafenele, cinematograful, parc, hotel etc. și care a devenit în ultimii ani principalul punct de atracție al orașului. Totuși, deficitul de reglementare urbanistică, unele probleme legate de proprietate, de resursele financiare ale proprietarilor etc., mai ales din anii 90, a făcut ca unele dintre intervențiile post-decembriste să agraveze deficiențele de la nivelul sitului vizat, fie că vorbim despre intervenții neautorizate la clădirile-monument, de abandonarea unora dintre acestea, de numeroase improvizatii apărute pe spațiul public (chioscuri, garaje, balcoane, magazine la parterul blocurilor etc.), de cablurile aeriene care au împânzit stâlpii și fațadele, de construcții noi cu o arhitectură sau formă neintegrată în restul peisajului urban etc.

După anul 2007, o dată cu elaborarea PIDPC Iași și succesul autorităților publice locale în atragerea de fonduri nerambursabile, zona a fost selectată de către municipalitate pentru a face obiectul majorității intervențiilor publice. Astfel, au fost derulate lucrări de regenerare urbană a zonei Lăpușeanu-Piața Unirii (modernizarea Pieței Unirii, pietonalizarea Str. Lăpușeanu, reabilitarea și modernizarea pasajelor subterane, a parcurilor, a spațiilor verzi, a pavimentelor, a mobilierului urban, a iluminatului public, a parcurilor etc.), de modernizare a axei de transport est-vest (Str. Păcurari - Piața Eminescu – Bd. Independenței – Str. Elena Doamnă – Str. Bucșinescu, inclusiv amenajarea unui pasaj subteran în Piața Eminescu, a benzilor dedicate pentru transport public și biciclete, trotuare, spații verzi, canalizare pluvială pe tot traseul, reabilitarea liniei de tramvai pe Str. Elena Doamna), de reabilitare a 16 străzi din centrul istoric (inclusiv trotuare, piste de biciclete, canalizare pluvială, marcaje și indicatoare rutiere, reabilitarea liniei de tramvai din zona Copou), respectiv a 11 străzi, 3 parcuri și a unei căi de acces din zona comercială veche a orașului, de implementare a unui sistem de management al traficului, de reabilitare a Școlii 33 „Mihail Kogălniceanu” și a Școlii Primare „Carol I” – ambele monumente istorice. Palatul Culturii – simbolul orașului, a fost restaurat recent, ca și Mănăstirea Golia, Ansamblul Mitropolitan, Ansamblul "Sf. Sava", Biserica „Banu”, Casa Burchi-Zmeu (Muzeul Municipal), De asemenea, s-au derulat acțiuni de promovare a Muzeului Memorial "Kogălniceanu" și „Poni-Cernătescu”. Cu fonduri de la bugetul local, s-au derulat lucrări de pietonalizare a Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, de întreținere a spațiilor verzi, mobilierului urban, iluminatului public, străzilor, parcurilor etc., dar și de instalare a unor hotspot-uri wi-fi.

Cu toate acestea, situl continuă să se confrunte cu multiple probleme, de la starea avansată de degradare a unor monumente, dar și a fațadelor clădirilor ridicate în comunism, la traficul auto intens și alternativele încă reduse pentru deplasare nemotorizată, la infrastructura deficitară de semnalizare și informare turistică, degradarea unor spații publice și verzi, uzura parcului de mijloace de transport în comun și deficiențele legate de managementul sistemului, numărul mic de evenimente culturale capabile să atragă un turism de masă, mai ales în rândul tinerilor etc.

• Obiectivele strategice de dezvoltare ale sitului selectat în prezent

Conform noului Plan Urbanistic General, prioritățile de intervenție pentru zonele construite protejate sunt următoarele:

- controlul organismelor abilitate asupra modului de utilizare a monumentelor istorice;
- interzicerea intervențiilor fără proiecte autorizate;
- demolarea clădirilor parazitare realizate fără autorizație de construire;
- întocmirea documentațiilor de clasare pentru clădiri valoroase din punct de vedere istoric, estetic, ambiental și introducerea lor în Lista monumentelor istorice;
- introducerea într-un program de identificare, cartare și măsuri de protecție pentru ansamblurile, clădirile cu valoare ambientală care nu sunt cuprinse în Listă;
- inițierea unor programe de regenerare urbană care să revitalizeze anumite zone;

- *eliminarea factorilor de poluare vizuală: panouri publicitare, rețele aeriene parazitare, îngrijirea vegetației;*
- *valorificarea turistică a obiectivelor de patrimoniu;*
- *completarea și reabilitarea zonelor aferente monumentelor într-un design subordonat dominantei stilistice;*
- *pietonalizarea parțială a tramei stradale din zona centrală, dublată de un traseu velo;*
- *amenajarea, perimetral zonei pietonale a unor parcări subterane;*
- *valorificarea funcțională a zonei pentru activități din sfera culturii și cultelor, administrației, comerțului – prin reconversii, asanări de imobile, valorificare arheologică;*
- *completarea zonelor virane dintre cu dotări publice;*
- *amenajarea de subtraversări, sensuri giratorii, străpungeri etc.*

Obiectivele de dezvoltare ale sitului se regăsesc și în documentele de planificare strategică și teritorială elaborate la nivel local și metropolitan (SIDU și PMUD). Acestea propun următoarele tipuri de intervenții:

- *restaurarea și modernizarea clădirilor de patrimoniu;*
- *integrarea clădirilor de patrimoniu în circuitul urban;*
- *asigurarea accesului la evenimente și facilități culturale;*
- *valorificarea și promovarea moștenirii culturale;*
- *amenajarea spațiilor publice identitare;*
- *promovarea unor evenimente de business și CDI;*
- *dezvoltarea de parteneriate și promovarea mediului creativ local;*
- *dezvoltarea infrastructurii de sprijin pentru antreprenoriat în IT și industrii creative;*
- *promovarea sitului ca destinație turistică;*
- *constituirea unei rețele de informare turistică;*
- *construirea de trasee și dotări turistice;*
- *optimizarea sistemului de transport al mărfurilor;*
- *extinderea și reconfigurarea zonelor pietonale;*
- *modernizarea și extinderea infrastructurii pentru deplasări nemotorizate (piste velo și dotări complementare);*
- *modernizarea și extinderea parcului auto pentru transport public, materialului rulant și a dotărilor aferente;*
- *prioritizarea transportului public folosind benzi dedicate;*
- *amenajarea stațiilor de transport public ca puncte sau noduri intermodale;*
- *optimizarea sistemului de informare și tarifare aferent transportului public;*
- *dezvoltarea sistemului de management al traficului;*
- *implementarea unei politici privind parcările;*
- *amenajarea unor parcări colective;*
- *modernizarea sistemului de iluminat public;*
- *reabilitarea termică a clădirilor;*
- *prevenția și combaterea riscurilor naturale;*
- *modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare;*

- îmbunătățirea calității factorilor de mediu;
 - reabilitarea și consolidarea clădirilor universitare și preuniversitare;
 - cooperare internațională în domeniul culturii și patrimoniului;
 - creșterea gradului de conștientizare și participare publică;
 - elaborarea și implementarea de politici și strategii la nivel local;
 - administrație publică inteligentă;
 - asigurarea siguranței publice;
 - formarea personalului din administrația publică;
- **Modificări survenite în timp asupra viziunii și obiectivelor de dezvoltare ale sitului selectat**

Situl selectat se suprapune peste nucleul urban dezvoltat în perioada scursă din secolul al XV-lea (zona din jurul Palatului Culturii) și până la începutul secolului al XX-lea, când s-a dezvoltat mai ales partea nordică a acestuia (zona Copou). În tot acest interval, situl a jucat un important rol administrativ, aici fiind localizate principalele funcțiuni de profil (de la Curtea Domnească, în perioada medievală, la Primărie, apoi Prefectură și Consiliul Județean, în prezent, dar și comercial, educațional și cultural. Totuși, fiecare etapă din istoria orașului și-a pus amprenta asupra dezvoltării zonei, sub impactul unor factori de natură politică, militară, economică sau socială.

Astfel, perioada medievală, în care orașul a jucat rolul de capitală politico-administrativă și spirituală a Țării Moldovei, se caracterizează printr-o creștere organică și nesistematizată, astfel încât puține dintre construcțiile din acea perioadă se păstrează, cele mai multe fiind ridicate din lemn și distruse de diferitele incendii sau chiar degradate natural, până la demolare (situație în care se află chiar și Curtea Domnească, înlocuită astăzi de Palatul Culturii). Singurele construcții care au rezistat din acea perioadă sunt cele mai solide, precum mănăstirile, bisericile și o serie de reședințe boierești, ultimele căpătând diferite destinații între timp (sediul Primăriei în Palatul Roznovanu sau Muzeul Literaturii Române în Casa Dosoftei). Reșeaua de vestigii din acea perioadă, precum beciurile medievale sau vestigiile din jurul fostei Curți Domnești, nu este complet valorificată, multe dintre acestea rămând acoperite și neincluse în circuitul turistic.

În secolul al XIX-lea și în prima parte a secolului al XX-lea orașul își consolidează funcția politico-administrativă (chiar dacă pierde statutul de capitală după Unirea Principatelor în 1859), economică și mai ales culturală, devenind un adevăr magnet pentru intelectualii români de la acel moment. Progresul în domeniul construcțiilor, extinderea teritorială a orașului și primele eforturi concrete de sistematizare fac ca din acea perioadă să provină majoritatea monumentelor istorice din oraș, mai ales edificii publice și locuințe private, în ton cu stilurile arhitecturale de la acel moment. Situl își consolidează funcția comercială, o contribuție importantă în acest sens având-o și comunitatea evreiască tot mai numeroasă, culturală (construcția Palatului Culturii, a Teatrului Național, a diferitelor muzee, biblioteci, a societății "Junimea" etc.), educațională (înființarea primei universități din România, în anul 1860), dar și rezidențială, fiind ridicate multe locuințe somptuoase ale burgheziei locale. Ritmul de dezvoltare al orașului și al zonei selectate este afectat negativ de cele două războaie mondiale, care aduc pierderi materiale și de vieți omenești, de deportarea evreilor, care alcătuiau circa o treime din populația interbelică, dar și de pierderea funcțiilor administrative în detrimentul Bucureștiului.

O dată cu instalarea regimului comunist, mai ales după 1955, zona centrală a orașului devine obiectul unei politici de urbanizare forțată, în linie cu prioritățile autorităților de la acel moment. Adoptarea unor planuri urgente de sistematizare face ca o serie de clădiri reprezentative să fie demolate, în vederea extinderii infrastructurii de transport, spațiilor verzi, dar mai ales a ridicării unor construcții masive din beton și prefabricate din beton, cu o arhitectură mediocră, cu diferite regimuri de înălțime (de la 2 până la peste 10 etaje), în general neîncadrate în țesutul tradițional al zonei istorice. Construcțiile din acea perioadă au predominant funcție rezidențială (blocuri de locuințe), dar și administrativă (Prefectura), turistică (Hotelurile "Unirea" și "Moldova"), comercială (Magazinul "Moldova", Halele Centrale), culturală (Teatrul "Lucefărul", Casele de Culturală ale Sindicatelor și Studenților, cinematografe), educaționale (universitare și preuniversitare), medicale etc. Aceste intervenții brutale sunt vizibile astăzi ca o centură în jurul centrului istoric, mai ales în zona Lăpușneanu-Piața Unirii, Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, Str. Anastasie Panu, Str. Sf. Lazăr, Bd. Independenței, Str. Costache Negri etc. – fie izolat, fie chiar integrate în fronturile unor construcții mai vechi. Tot în această perioadă, o dată cu naționalizarea proprietăților, multe instituții de cultură au fost mutate sau stabilite cu sediul în clădiri din centrul istoric în care funcționează și astăzi.

Perioada post-comunistă a marcat manifestarea inițiativei private în zonă, fiind ridicate noi clădiri rezidențiale, sedii de firmă, spații comerciale, sedii bancare, restaurante etc., adesea în condițiile unor reglementări urbanistice insuficient sedimentate. Regimul neclar al proprietății unor clădiri, precum și resursele financiare limitate ale proprietarilor, au condus la degradarea lor treptată, care s-au adăugat numeroase intervenții neautorizate, improvizații s.a.m.d. care au influențat negativ starea de conservare a patrimoniului construit și aspectul zonei centrale. Creșterea explozivă a parcului auto și-a pus și ea amprenta asupra zonei, ducând la parcare a vehiculelor pe spații publice, congestia traficului, poluare fonică, a aerului etc. Momentul decisiv al acestei perioade l-a reprezentat ridicarea Complexului "Palas,, o investiție privată majoră, o zonă de aproape 30 ha din imediata apropiere a Palatului Culturii, cu multiple funcțiuni (comerciale, de afaceri, agrement, hoteliere etc.). Acesta a devenit între timp principalul punct de atracție de la nivelul zonei, în defavoarea zonei comerciale tradiționale.

De asemenea, perioada post-aderare la Uniunea Europeană a presupus o planificare strategică și teritorială mai riguroasă a zonei, mai ales în ceea ce privește protecția patrimoniului, mobilitatea durabilă și calitatea spațiilor publice, precum și investiții publice semnificative, realizate cu fonduri europene, de la bugetul local și de stat. Astfel, majoritatea străzilor din nucleul istoric au fost modernizate, la fel și infrastructura de transport cu tramvaiul, au fost amenajate zone exclusiv pietonale (de ex. Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt), piste de biciclete, au fost regenerat unele zone publice (de ex. Piața Unirii) și au fost restaurate importante obiective de patrimoniu (de ex. Palatul Culturii, Mănăstirea „Golia” sau Ansamblul Mitropolitan).

- **Analiza SWOT a sitului selectat**

Punctele tari

- Concentrarea și diversitatea obiectivelor de patrimoniu construit din zonă (mănăstiri, biserici, edificii publice, locuințe private – din perioada medievală și modernă, cu diferite stiluri arhitecturale);
- Amplasarea în zonă a simbolului orașului – Palatul Culturii, recent restaurat, precum și a altor obiective care definesc silueta tradițională a zonei (Mitropolia, Mănăstirea "Golia", Biserica "Trei Ierarhi");
- Tradiția culturală bogată a zonei centrale, concentrarea mare de obiective culturale (muzee, teatre, filarmonica etc.) găzduite de clădirile de patrimoniu;
- Existența unor axe cu potențial de dezvoltare turistică, pe care sunt concentrate obiectivele de patrimoniu (de ex. Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, Str. Cuza Vodă, Bd. Carol I);
- Concentrarea mare de funcțiuni de interes public în zonă, care o face atractivă pentru locuitori și vizitatori (universități, Primărie, Prefectură, Consiliul Județean, Tribunal, spitale etc.);
- Modernizarea unor străzi, inclusiv a rețelei de transport cu tramvaiul;
- Amenajarea unor piste de biciclete pe anumite străzi;
- Pietonalizarea unor artere (Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt – Lăpușneanu), precum și regenerarea urbană a zonei Pieței Unirii;
- Existența unor parcări subterane în zona centrală;
- Calitatea ridicată a unor zone rezidențiale (de ex. Copou);
- Existența unor disponibilități de teren pentru densificare cu funcțiuni mixte (rezidențiale, servicii);
- Existența unor spații verzi de calitate, apreciate de cetățeni (de ex. Parcul Copou);

Punctele slabe

- Nevalorificarea în scop arheologic, cultural și turistic a vestigiilor medievale din zonă (zona fostei Curți Domnești, reșeaua de beciuri medievale);

- *Degradarea accentuată a fondului construit, mai ales a monumentelor istorice din proprietate publică și privată, din cauza factorilor naturali și antropici (intervenții neautorizate, abandon, întreținere necorespunzătoare etc.);*
- *Numărul mic de evenimente de amploare organizate în zonă, care să fie capabile să genereze un turism de masă, mai ales în rândul publicului tânăr;*
- *Infrastructura deficitară de semnalizare și informare turistică (panouri, indicatoare, hărți etc.);*
- *Vizibilitatea redusă a centrelor de informare turistică;*
- *Existența unor terenuri virane, ca și a unor spații verzi necorespunzător amenajate;*
- *Volumul ridicat al traficului din zona centrală, care generează zgomot, poluarea aerului, parcare vehiculelor pe trotuare, piste de biciclete, spații verzi etc.;*
- *Infrastructura velo discontinuă și lipsa unor centre de stocare/închiriere a bicicletelor;*
- *Lipsa unor trasee pietonale integrate, care să lege principalele atracții turistice din zonă;*
- *Deficitul de spații de parcare în zona perimetrală nucleului vechi al orașului;*
- *Uzura fizică și morală a parcului de vehicule pentru transportul în comun și a stațiilor;*
- *Degradarea fațadelor unor blocuri de locuințe și clădiri comuniste din zona centrală;*
- *Uzura sistemului de iluminat public și arhitectural;*
- *Deficiențele de la nivelul infrastructurii tehnico-edilitare (rețeaua densă de cabluri aeriene, vechimea rețelelor de apă, canalizare, gaze, distribuție a energiei electrice, termice, platformelor de colectare a deșeurilor etc.)*

Oportunități:

- *Disponibilitatea fondurilor europene pentru finanțarea proiectelor din SIDU și PMUD care vizează zona studiată (restaurare patrimoniu construit, mobilitate urbană durabilă, regenerare spații publice, reabilitare termică a clădirilor publice și de locuit, modernizarea infrastructură tehnico-edilitară etc.);*
- *Legislația actuală, care permite sprijinirea financiară a proprietarilor privați în demersurile de refașadizare / consolidare a clădirilor, precum și supraimpozitarea imobilelor abandonate sau neîntreținute;*
- *Dezvoltarea sectorului IT și de industrii creative de la nivel local, cu impact pozitiv asupra circulației turistice, dar și a implicării în promovarea zonei;*
- *Interesul ridicat al cetățenilor pentru formele de deplasare nemotorizată;*
- *Creșterea investițiilor private din sectorul HORECA;*
- *Valorificarea legăturilor cu diaspora ieșeană (de ex. prin comunitatea evreiască);*
- *Dezvoltarea Aeroportului Internațional și creșterea numărului de curse externe.*

Amenințări:

- *Manifestarea unui cutremur cu magnitudine ridicată, care ar afecta unele clădiri din zona istorică;*
- *Întârzierile în finanțarea proiectelor cu finanțare nerambursabilă pregătite pentru situl vizat;*
- *Creșterea continuă a parcului auto și vechimea acestuia, care va accentua problemele de mobilitate ale zonei;*

- Scăderea numărului de studenți, ca urmare a declinului demografic și a competiției altor centre universitare, cu impact negativ asupra zonei;
 - Accentuarea schimbărilor climatice, care să afecteze circulația turistică, dar și infrastructura orașului (alunecări de teren, inundații temporare etc.);
 - Lipsa de interes și de resurse financiare ale proprietarilor privați pentru a investi în consolidarea clădirilor deținute.
- **Organizațiile cu atribuții în domeniul managementului sitului, ca destinație turistică, precum și sursele de finanțare**

Principalul actor implicat în managementul sitului selectat, ca destinație turistică, este Primăria Municipiului Iași, atât prin aparatul propriu de funcționare, cât și prin instituțiile din subordine. Atribuțiile sale în acest domeniu și cuprind, printre altele: elaborarea, punerea în practică, monitorizare și evaluarea documentelor de planificare strategică (SIDU, PMUD, alte strategii sectoriale) și a reglementărilor urbanistice (PUG, PUZ, PUD), prin emiterea de autorizații, verificarea disciplinei în construcții și afișaj stradal etc.; administrarea, sistematizarea, modernizarea, întreținerea domeniului public (străzi, trotuare, alei, zone pietonale, scuaruri, piețe, alte spații verzi, sistem de semaforizare, semnalizare, clădiri aflate în proprietate etc.); atragerea de fonduri nerambursabile și realizarea de investiții din fonduri proprii la nivelul infrastructurii și serviciilor publice; gestiunea transportului public, prin COMPANIA DE TRANSPORT PUBLIC IASI S.A., autorizarea și monitorizarea serviciilor de taximetrie și administrarea parcărilor publice și de reședință; dezvoltarea, informare și promovarea turistică (inclusiv prin Centrul de Informare Turistică); organizarea de evenimente și acțiuni culturale (inclusiv prin instituțiile de cultură din subordine); finanțarea activităților ONG-urilor din domeniul cultural și al tineretului; autorizarea și controlul activităților comerciale; prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență; gestiunea sistemului de iluminat public; supravegherea video a spațiilor publice; asigurarea ordinii și liniștii publice, a circulației regulamentare pe drumurile publice, a respectării diferitelor reglementări locale, prin Poliția Locală; monitorizarea furnizării de servicii de utilitate publică etc.

Un rol important în managementul zonei îl joacă și Consiliul Județean Iași, în primul rând prin numeroasele instituții de cultură din subordinea sa, prin clădirile deținute sau administrate (multe cu statut de monument-istoric), prin finanțarea unor ONG-uri din domeniul cultural, prin administrarea Aeroportului Internațional de către o regie autonomă din subordinea sa, prin acțiunile de promovare turistică pe care le realizează etc.

Ministerul Culturii este un al treilea actor public important în managementul sitului ca destinație turistică, prin activitatea Direcției Județene pentru Cultură Iași, care joacă un rol important în autorizarea, monitorizarea și controlul lucrărilor de intervenție la monumentele istorice, propunerea de proiecte de consolidare/restaurare prin programe cu finanțare de la bugetul de stat, urmărirea acțiunilor legate de patrimoniul imaterial etc. De asemenea, acesta are în administrare Palatul Culturii – edificiul-simbol al orașului, precum și multe muzee din zonă.

Culte religioase, ca și universitățile, institutele de cercetare, persoanele fizice și juridice de drept privat au în proprietate majoritatea clădirilor din zona selectată, jucând un rol esențial în conservarea și restaurarea patrimoniului, îmbogățirea ofertei culturale și turistice a orașului, furnizarea diferitelor servicii (cazare, alimentație publică, comerț etc.) pentru rezidenți, turiști și vizitatori etc.

Operatori publici și privați de servicii edilitare (apă-canal, gaze naturale, salubritate, termoficare, telecomunicații etc.) au în proprietate rețelele din zonă, investițiile derulate de aceștia fiind esențiale pentru creșterea atractivității acestora, context în care trebuie menționat și rolul vital al asociațiilor de dezvoltare intercomunitară din domeniul apă-apă uzată și salubritate, vectori pentru atragerea de finanțări nerambursabile pentru astfel de intervenții.

Sectorul ONG și societatea civilă joacă, la rândul lor, un rol important în organizarea de evenimente culturale, pentru tineret (inclusiv co-finanțate de autoritățile locale), de promovare a unor cauze de interes public, de conștientizare și implicare a populației în procesul decizional etc.

Volumul investițiilor publice realizate în zonă este greu de estimat cu exactitate, în condițiile în care intervențiile nu s-au limitat strict la zona delimitată. Totuși, aproape 50 mil. Euro au fost investite doar în infrastructura de transport din zonă (modernizare străzi, linii de tramvai, trotuare, piste de biciclete, pasaje), respectiv în regenerarea zonei urbane Piața Unirii-Lăpușeanu, la care se adaugă circa 8 mil. Euro în proiecte de restaurare ale unor monumente deținute de municipalitate. În plus, Ministerul Culturii a investit peste 26 mil. Euro pentru restaurarea Palatului Culturii, iar instituțiile de cult circa 20 mil. Euro pentru restaurarea unor biserici. La acestea se adaugă investițiile întreprinzătorilor privați (de ex. doar Complexul "Palas" a costat circa peste 265 mil. Euro), cele publice ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară din domeniul apei potabile, canalizării, managementului integrat al deșeurilor etc.

• Circulația turistică la nivelul sitului selectat

La nivelul anului 2015, de serviciile Centrului de Informare Turistică Iași, din subordinea municipalității, au beneficiat 3.432 de turiști, dintre care 1.177 străini și 2.255 români. Totuși, adresabilitatea centrului rămâne încă destul de redusă, context în care această cifră nu reflectă decât o foarte mică parte dintre vizitatorii care au tranzitat situl selectat.

Numărul de vizitatori la muzeele din zonă a fost, în anul 2016, de peste 521.000, aproape dublu față de perioada 2009-2014, interval în care s-au derulat însă și lucrări de reabilitare a unor spații muzeale (de ex. Palatul Culturii), care au afectat circulația turistică. Totuși, acest nivel este cu 4% mai redus decât cel maxim, înregistrat în anul 2007 (544.000 de vizitatori). Nici aceste cifre nu reflectă exact circulația turistică de la nivelul orașului, în contextul în care acestea cuprind și vizitatorii cu reședința în oraș, mai ales la evenimente precum "Noaptea Muzeelor", vernisaje, expoziții, lansări de carte etc.

Datele Institutului Național de Statistică cu privire la circulația turistică sunt disponibile doar la nivel de municipiu, nu și de unitate de cazare individuală, pentru a putea determina exact câți turiști s-au cazat chiar în zona studiată. Aceste date indică pentru anul 2016 un număr total de circa 274.000 de turiști cazați, dintre care 17% străini, cu o durată medie a sejurului de circa 1,8 zile, sub media regională și națională. Totuși, aceste date confirmă o creștere a numărului de turiști cazați în municipiu cu peste 89% față de anul 2007, precum și un trend continuu crescător după anul 2013. În contextul în care majoritatea hotelurilor de mari dimensiuni din oraș sunt amplasate în zona studiată (Hotel "Unirea", Grand Hotel „Traian”, "Ramada", Hotel „Moldova”, "Hampton by Hilton", "Internațional", "Eden" etc.), putem estima că cei mai mulți turiști, indiferent de scopul deplasării, au vizitat și situl selectat.

În acest context, numărul turiștilor și vizitatorilor din zonă poate fi estimat între 250.000 – 350.000 pentru anul 2016, aproape dublu față de anul 2007, însă cu o predominantă a turismului în scop de afaceri (inclusiv științific) sau de weekend, dată fiind durata redusă a sejurului.

• Ciclul de dezvoltare în care se află situl selectat în viziunea stakeholderilor

În viziunea stakeholderilor locali, situl selectat se află într-o etapă de creștere ca și destinație turistică, dar și ca atractivitate pentru locuitori. O contribuție esențială în acest sens au avut-o investițiile publice și private din ultimii 10 ani, de la modernizarea infrastructurii de transport, la restaurarea unor monumente (mai ales Palatul Culturii, o parte dintre lăcașurile de cult, regenerarea spațiilor publice, inclusiv prin pietonalizarea arterei principale a centrului istoric (Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt), afirmarea orașului ca centru universitar (inclusiv atragerea un număr mare de studenți străini), dezvoltarea sectorului serviciilor cu valoare adăugată ridicată (mai ales IT, outsourcing) și, nu în ultimul rând, finalizarea Complexului "Palas", un pol major de atracție pentru rezidenți, vizitatori, dar și investitori, care au ocupat spațiile generoase de birouri din zonă. Această percepție este confirmată și de toți indicatorii cu privire la circulația turistică și numărul de vizitatori ai muzeelor din oraș.

Investițiile de zeci de milioane de euro preconizate pentru următorii 10 ani de SIDU, PMUD și noul PUG la nivelul sitului selectat, mai ales la nivelul patrimoniului istoric, fondului construit, spațiilor publice, mobilității durabile, infrastructurii și ofertei culturale, asigurării serviciilor publice de calitate, atragerii de investiții private și dezvoltării antreprenoriatului, promovării turistice etc. indică perspectiva favorabilă pentru creșterea, în continuare, a atractivității zonei pentru toate categoriile de public (rezidenți, vizitatori și turiști, investitori).

• Promovarea sitului selectat ca destinație turistică

Principalii actori implicați în activitatea de promovare a zonei selectate ca destinație turistică sunt autoritățile publice locale (Primăria și Consiliul Județean Iași, prin Centrul de Informare Turistică, respectiv aparatul propriu de funcționare, instituțiile din subordine, precum muzeele, Aeroportul Internațional), cele centrale (mai ales Ministerul Culturii, prin Palatul Culturii și muzeele din subordine), universitățile (cu precădere Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", cu precădere prin Facultatea de Geografie și Geologie, dar și prin muzeul propriu) și sectorul ONG (de ex. Asociația Centrul de Informare Turistică Iași, Asociația "SPRE Iași"). Acești actori au depus eforturi importante în ultimii ani pentru activitatea de informare și promovare turistică, de la finanțarea a două centre de informare care funcționează chiar la nivelul sitului (Piața Unirii și Mănăstirea Golia) și care oferă asistență și materiale promoționale vizitatorilor, până la participarea la târguri de profil, oferirea de tururi ghidate gratuite (de ex. Iași Free City Tour), derularea cu succes a proiectului INTERFACE-IS (în care au fost concepute mai multe produse și trasee turistice tematice ale orașului, promovate și în mediul virtual), inițierea demersurilor pentru înființarea unui cluster turistic și elaborarea unei strategii locale de turism, cu implicarea mediului universitar local, introducerea de către municipalitate a unei taxe speciale de promovare turistică etc.

Promovarea în mediul online a atracțiilor turistice din zonă se face, în principal, prin site-urile Web administrate de Primărie, prin Centrul de Informare Turistică (<http://turism-iasi.ro>), de Asociația Centrul de Informare Turistică Iași (<http://new.iasi-info.ro>) și de Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” (<http://iasi.travel> - portal de o calitate excepțională, recent realizat în cadrul proiectului “INTERFACE-IS”), precum și prin paginile web ale Primăriei (<http://www.primaria-iasi.ro>), Consiliului Județean (<http://www.icc.ro>), instituțiilor de cultură (<http://palatulculturii.ro>), al Direcției Județene pentru Cultură (<http://www.monumenteiasi.ro>), ale unor unități de cazare și agenții locale de turism etc.

În pofida acestor demersuri lăudabile, activitatea de promovare turistică a zonei este încă deficitară în raport cu potențial său deosebit, în context național și chiar european. Acestea puncte slabe se referă, spre exemplu, la: lipsa unui brand turistic consolidat și a unei strategii turistice de susținere a acestuia; vizibilitatea redusă a centrelor de informare turistică; infrastructura deficitară de informare și semnalizare a principalelor atracții din zonă; lipsa unor trasee velo și pietonale marcate, care să lege principalele atracții; prezența încă modestă a ofertei turistice a zone în mediul online; orientarea excesivă a acțiunilor de promovare pe turismul eclezastic; oferta deficitară de evenimente culturale care să genereze un turism de masă, mai ales în rândul tinerilor; insuficienta dezvoltare a unor structuri asociative (rețele, clustere) cu rol de promovare turistică etc.

- **Unicitatea sitului selectat și diferențierea față de alte zone din orașul vizat**

Situl selectat are un caracter unic la nivelul municipiului și chiar al regiunii Moldovei prin concentrarea foarte mare de monumente istorice (peste 400), provenind atât din perioada medievală, cât și din cea modernă, cu diferite funcțiuni (de la lăcașuri de cult, la edificii publice, locuințe, monumente de for public etc.), cu diferite stiluri arhitecturale și atractive pentru turiști. De asemenea, silueta zonei este unică română, aceasta fiind data de o suită de clădiri înalte, cu rol identitar (Palatul Culturii, Mitropolia, Biserica Trei Ierarhi, Mănăstirea Golia etc.). Această arhitectură reflectă nu doar rolul de centrul politic, administrativ și spiritual pe care orașul l-a jucat o lungă perioadă de timp, ci și extraordinara sa diversitate etnică și religioasă. Nu în ultimul rând, zona, prin multitudinea instituțiilor sale culturale, este o dovadă vie a efervescenței culturale și intelectuale a orașului, din secolul al XIX-lea și până în prezent, interval în care a fost perceput de mulți români drept capitala cultură a țării, pe lângă faptul că a fost pentru trei secole capitala Țării Moldovei și chiar a Principatelor Unite (între 1916-1918). În altă ordine de idei, Complexul „Palas” este cel mai mare proiect de regenerare urbană recent realizat în România, ocupând o suprafață de circa 27 ha, în imediata apropiere a Palatului Culturii – simbolul orașului, de care îl desparte un frumos parc.

Studiul de caz nr. 4: Municipiul Piatra-Neamț

▪ Harta digitală a sitului selectat

▪ Motivația pentru selectarea sitului care va face obiectul Planului de Acțiune

Situl (zona de intervenție vizată) a fost selectat, împreună cu stakeholderii de la nivel local, în baza documentațiilor de urbanism și de planificare strategică deja elaborate la nivelul municipiului (Planul Urbanistic General, Planul Urbanistic Zonal pentru Zona Protejată "Curtea Domnească", Planul Urbanistic Zonal "Stațiunea Turistică Municipiul Piatra Neamț", cu toate studiile aferente – planul general și de situație pentru obiectivele cu valoare de patrimoniu, auditul municipiului ca destinație turistică realizat de firma Kohl&Partner).

Astfel, situl selectat cuprinde zona de protecție a circa 43 de obiective de patrimoniu, din totalul celor 61 identificate de documentațiile de urbanism sus-menționate, la nivel local. Restul obiectivelor protejate nu a fost cuprins în zona de intervenție pentru că e dispersat pe teritoriul administrativ al municipiului, în puncte relativ izolate de zona cu concentrare mare de monumente, care nu permit o abordare integrată teritorial (de ex. Bâta Doamnei, Troian, Biserica "Buna Vestire", Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului”, Biserica de lemn „Schimbarea la față”, Poiana Cireșului, Pietricica, Dărmănești, Cîrtei, Văleni). Aceste obiective punctuale pot face, însă, obiectivul unor planuri locale de acțiune elaborate de municipalitate și alți stakeholderi locali, pe baza bunelor practici din proiectul SHARE.

Revenind la situl vizat, acesta se suprapune, în linii mari, cu nucleul vechi al municipiului de sub Muntele Cozla, extinzându-se către sud până la calea ferată, unde densitatea obiectivelor de patrimoniu este însă mult mai redusă, această din urmă zonă făcând obiectul unor intervenții mai brutale în perioada comunistă, ca și latura estică a perimetrului. Acest sit s-a dezvoltat în jurul celui mai important obiectiv de patrimoniu local, respectiv Curtea Domnească. În acest perimetru, situat în zona centrală a orașului, se află însă construcții și monumente istorice care au fost ridicate între sec. al XV-lea și al XX-lea, care găzduiesc diferite funcțiuni de interes public (muzee, biserici, școli, instituții publice etc.) sau privat și care au o valoare simbolică pentru locuitori și vizitatori (de ex. Biserica „Sf. Ioan”, Turnul lui Ștefan cel Mare, Muzeul de Istorie, Muzeul de Artă, Muzeul de Etnografie, Sinagoga, Teatrul Tineretului, Colegiul „Petru Rareș”, Primăria, Casa Armatei etc.). Această zonă a făcut, conform PUZ-ului zonei, obiectul unor intervenții neconforme cu arhitectura zonei, de la construcția sediului administrativ (Prefectură și Consiliul Județean), a unui hotel, a unui magazin universal și a mai multor blocuri-turn în imediata vecinătate a vestigiilor (Piața Ștefan cel Mare, Str. Petru Rareș, Bd. Mihai Eminescu) – în perioada comunistă, la inserția unor construcții noi cu o arhitectură contrastantă sau la extinderea și reafacerea unor clădiri vechi, fără respectarea finisajelor originale, mai ales în anii 90.

Situl cuprinde, pe lângă arealul Curții Domnești, delimitat prin PUZ-CP-ul din 2008, și mai multe construcții de pe str. Alexandru cel Bun (Liceul de Artă, Liceul „Calistrat Hogaș”, Poșta Centrală, Casa de Lemn Ivașcu etc.) și Ștefan cel Mare (Casa „Lalu”, Casa „Albu”, Casa Elenei Cuza, Vila „Eliza”, Colegiul Tehnic Forestier etc.), două dintre principalele artere din zona istorică a orașului, cu multe clădiri cu o valoare arhitecturală deosebită, ridicate mai ales în secolele al XIX-lea și al XX-lea, precum și o serie de obiective punctuale situate la sud de nucleul central, precum Muzeul de Istorie și Arheologie, inclusiv Statuia lui Mihail Kogălniceanu, Casa Paharnicul, Muzeul Memorial „Calistrat Hogaș”, Cercul Gospodinelor, Gara și remiza CFR, Casa Horticulorului, Casa Corbu, Tribunalul. Cea mai mare parte dintre aceste obiective sunt astăzi înconjurate de construcții cu o arhitectură incompatibilă cu cea a perioadei în care au fost construite, mai ales construcții ridicate în perioada comunistă, mare parte din centrul vechi al orașului fiind resistemizat începând cu anii 60 ai secolului trecut.

Situl selectat a făcut deja obiectul majorității investițiilor publice realizate de municipalitate în perioada de programare 2007-2013. Astfel, cu o finanțare POR, a fost construit un pasaj rutier și o parcare subterană pe str. Ștefan cel Mare, pentru a asigura o mai bună continuitate a zonei protejate, anterior fragmentată de circulația rutieră; în plus, au fost restaurate și puse în valoare obiectivele de patrimoniu din Curtea Domnească (mai exact: Muzeul de Etnografie, Muzeul de Artă, Teatrul Tineretului, Turnul Clopotniță, Ruinele Beciului și muzeul aferent), inclusiv amenajări urbanistice (pavaje, spații verzi, iluminat public și arhitectural, mobilier urban, marcare trasee turistice); a mai fost executată amenajarea complexă a pâraului Cujești, construirea unui pod și a unei zone de parcare la intersecția Pieței Ștefan cel Mare cu str. Orhei și Bd. Dacia, fluidizarea traficului în zona centrală, prin modernizarea intersecțiilor și a trecerilor de pietoni, restaurarea clădirii Gării etc.

Exceptând zona Curții Domnești, obiectivele de patrimoniu de la nivelul sitului se află, în general, într-o stare mediocră sau chiar precară de conservare. Dintre clădirile publice aflate în această situație putem menționa Muzeul de Istorie și Arheologie sau Muzeul Memorial „Calistrat Hogaș”, pentru care Consiliului Județean, proprietarul lor, a depus deja cereri de finanțare pentru fonduri de restaurare de circa 5 mil. Euro din POR 2014-2020, precum și Sinagoga. În ceea ce privește clădirile private, cu destinație de locuințe, spații comerciale sau de servicii, acestea au în general o calitate mediocră a conservării arhitecturii originale, multe anexe și improvizații inestetice și insalubre, sunt juxtapuse cu construcții cu stiluri și regimuri de înălțime eterogene, adesea au finisaje deteriorate, trasee tehnico-edilitare la vedere etc. Spațiile publice, de recreere, odihnă, turism cultural etc. și cele verzi sunt, în general, insuficiente, nesatisfăcător dotate și inegal distribuite în teritoriu, rețelele tehnico-edilitare sunt, pe alocuri, uzate și subdimensionate, iar locurile de parcare sunt puține, raportat la volumul de trafic, care generează inclusiv poluarea fonică și a aerului. Unele dintre unitățile cu profil cultural, mai ales muzeele, nu au dotări și sisteme moderne pentru protecția și prezentarea patrimoniului mobil, iar traseele turistice nu cuprind toate obiectivele și nu sunt corespunzător marcate și semnalizate, iluminatul arhitectural al clădirilor cu valoare arhitecturală ridicată lipsește în multe cazuri etc.

▪ Obiectivele strategice de dezvoltare ale sitului selectat în prezent

În condițiile în care zona selectată nu dispune în prezent de un plan propriu de management, iar PUZ-ul elaborat în anul 2008 vizează doar o parte din teritoriul studiat (Curtea Domnească), obiectivele sale strategice se regăsesc tot în SIDU 2014-2020.

Această strategie propune pentru zona în cauză măsuri în domenii precum:

a) conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural, imobil și mobil: restaurarea unor clădiri de patrimoniu; achiziționarea și reabilitarea unor clădiri de patrimoniu sau cu valoare arhitecturală ridicată;

b) dezvoltarea infrastructurii turistice, culturale și de agrement, promovarea orașului ca destinație turistică: promovarea și marketing-ul turistic al municipiului; organizarea de noi evenimente culturale, sportive și dezvoltarea

celor existente; conceperea și promovarea unor pachete turistice integrate; dezvoltarea unor trasee de cicloturism; realizarea și montarea de indicatoare și panouri de informare, puncte de observare; amenajarea unor zone de promenadă; dezvoltarea bazei hipice; amenajarea unui parc de aventură; finalizarea părții pentru începători; amenajarea de noi parcări pentru autocare; consolidarea platoului zonelor turistice existente, inclusiv a drumurilor de acces, și extinderea infrastructurii de profil; amenajarea unor spații cu rol cultural și recreativ; editarea unui calendar anual de evenimente culturale; inventarierea și includerea în circuitul turistic a meșteșugarilor din zonă; implementarea unui sistem de iluminat ornamental al clădirilor de patrimoniu; reabilitarea și refuncționalizarea sălilor de cinema;

c) asigurarea unor spații publice de calitate: instalarea de noi camere de supraveghere video a spațiilor publice; amenajarea de noi fântâni arteziene;

d) întărirea capacității administrative și a parteneriatului cu cetățenii și mediul de afaceri: crearea unui forum de dialog între mediul privat și administrația publică; elaborarea, actualizarea și implementarea PUG și a PUZ-urilor; înființarea unui compartiment dedicat turismului în cadrul Primăriei și formarea personalului din domeniu; finalizarea cadastrului digital și dezvoltarea unui sistem informatic integrat pentru relația cu cetățenii și mediul de afaceri;

e) protecția mediului, prevenirea riscurilor și dezvoltare durabilă: extinderea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor; regularizarea cursurilor de apă în vederea prevenirii inundațiilor; reducerea poluării fonice; crearea de noi spații verzi de recreere; modernizarea și extinderea sistemului de iluminat public; reabilitarea termică a clădirilor publice și a blocurilor de locuințe; extinderea și modernizarea canalizării pluviale

f) promovarea mobilității durabile: modernizarea și eficientizarea energetică a transportului în comun; modernizarea stațiilor de transport în comun; construcția de noi parcări; amenajarea de piste de biciclete; reabilitarea și modernizarea străzilor și a trotuarelor; extinderea zonelor pietonale.

În mod evident, nu toate măsurile menționate mai sus vor putea fi implementate de municipalitate sau alte entități locale în actuala perioadă de programare, fiind necesară o prioritizare a acestora, în acord cu resursele umane, financiare, tehnologice, logistice și informaționale de care dispun autoritățile și alte categorii de actori relevanți de la nivel local.

▪ Modificări survenite în timp asupra viziunii și obiectivelor de dezvoltare ale sitului selectat

Situl vizat este dovada vie a succesiunii diferitelor cicluri istorice, implicit a viziunilor de dezvoltare specifice fiecăruia dintre acestea. Astfel, inclusiv la nivelul Curții Domnești, multe construcții din perioada medievală au fost demolate pentru a face loc unor noi construcții în secolul al XIX-lea sau chiar al XX-lea. În perioada comunistă, în urma unui amplu plan de sistematizare, mare parte din vatra interbelică a orașului a fost distrusă, fiind înlocuită cu ansambluri de locuințe colective și construcții de interes public, în arhitectura specifică acelei perioade. Aceste intervenții au fost, de altfel, cele mai brutale, prin juxtapunerea total nepotrivită de stiluri, siluete și materiale de construcții (de ex. Hotelul "Ceahlăul" din imediata apropiere a Curții Domnești, care eclipsează monumentele din zonă). Perioada de după 1990 a adus, la rândul său, un deficit de reglementare urbanistică, ce a condus la apariția în actuala zonă protejată a unor construcții private cu o arhitectură de o calitate îndoielnică, total nepotrivită cu cea a obiectivelor deja existente, precum și cu intervenții neprofesioniste la unele clădiri de patrimoniu, care și-au pierdut înfățișarea inițială.

Totuși, perioada post-aderare a adus o coerență mult îmbunătățită a politicilor locale în ceea ce privește zona vizată. Astfel, atât PIDU 2007-2013, cât și SIDU 2014-2020 au fost elaborate luând în considerare reglementările urbanistice din PUG și PUZ-CP-ul pentru Curtea Domnească, ambele fiind focusate pe îmbunătățirea calității vieții locuitorilor și a atractivității zonei pentru rezidenți și vizitatori, prin reconfigurarea spațiilor publice, conservarea patrimoniului cultural, încurajarea mobilității durabile, protecția mediului etc.

▪ Analiza SWOT a sitului selectat

Punctele tari

- Protecția, restaurarea și punerea în valoare, cu fonduri europene, a obiectivelor de patrimoniu și a spațiilor publice adiacente din perimetrul Curții Domnești și a clădirii Gării;

- Numărul mare de monumente istorice și clădiri cu valoare arhitecturală ridicată din zona centrală a orașului;
- Funcționarea unui Centru Național de Informare și Promovare Turistică în zona centrală a municipiului;
- Actualizarea PUG și elaborarea unui PUZ-CP pentru zona Curții Domnești, care instituie măsuri suplimentare de protecție a monumentelor istorice;
- Implementarea unor măsuri de îmbunătățire a mobilității în zona centrală (pasaj și parcări subterane, modernizare străzi);
- Investițiile în infrastructura turistică realizate de municipalitate (de ex. telegondola), care pun în valoare inclusiv obiectivele din zona studiată;
- Existența mai multor site-uri WEB de promovare a obiectivelor turistice din zonă, care includ și trasee tematice.

Punctele slabe

- Protecția insuficientă și starea avansată de degradare a unor clădiri-monument istoric, aflate în proprietate publică și privată;
- Infrastructura deficitară de semnalizare turistică pentru obiectivele din zona studiată (panouri de informare, indicatoare, marcaje etc.);
- Insuficiența și degradarea unor spații publice, spații verzi, zone pietonale, de agrement, promenadă, socializare;
- Numărul relativ redus de evenimente culturale de amploare, care să pună în valoare patrimoniului orașului și să atragă mulți turiști și vizitatori;
- Lipsa unor spații de mari dimensiuni și corespunzător dotate pentru organizarea unor evenimente culturale de amploare;
- Dotarea deficitară a unor muzee cu sisteme moderne de protecție și prezentare a exponatelor;
- Starea avansată de degradare a clădirilor cu destinație de cinematograful, subutilizate în prezent;
- Lipsa unui compartiment specializat la nivelul Primăriei care să se ocupe de sectorul turistic și cultural;
- Poluarea aerului și cea fonică determinate de valorile ridicate de trafic rutier;
- Lipsa unui sistem de iluminat arhitectural modern și eficient pentru majoritatea obiectivelor de patrimoniu;
- Infrastructura deficitară pentru deplasarea cu bicicleta;
- Numărul redus de locuri de parcare pentru autocare turistice;
- Uzura infrastructurii de apă și apă uzată, inclusiv a canalizării pluviale;
- Existența unor spații publice cu risc de infracționalitate, lipsite de sisteme de supraveghere video;
- Degradarea fațadelor blocurilor și clădirilor publice construite în perioada comunistă;
- Insuficienta valorificare în scop turistic a patrimoniului imaterial din zonă (datini, obiceiuri, meșteșuguri);
- Uzura infrastructurii și a parcului auto pentru transportul public.

Oportunități:

- Fondurile europene, disponibile mai ales prin POR 2014-2020, pentru restaurarea și punerea în valoare a unor obiective de patrimoniu, reconversia unor terenuri abandonate sau degradate, mobilitate urbană, creșterea eficienței energetice etc.;
- Atragerea de investiții private pentru dezvoltarea infrastructurii turistice și de agrement;

- Valorificarea în scop turistic a patrimoniului imaterial din zona municipiului (de ex. meșteșuguri tradiționale);
- Includerea municipiului într-un traseu turistic regional al curților domnești, respectiv al turismului ecumenic;
- Relansarea învățământului tehnic și profesional care să asigure necesarul de forță de muncă calificată de la nivel local, în domenii precum HORECA;
- Implementarea proiectelor de infrastructură rapidă din Master Plan-ul General de Transport al României, care să crească conectivitatea municipiului la coridoarele majore de transport din Europa;
- Stimularea antreprenoriatului local, inclusiv în rândul celor care au lucrat sau încă lucrează în străinătate;

Amenințări:

- Lipsa de implicare a sectorului privat și non-guvernamental în dezvoltarea municipiului ca destinație turistică;
- Concurența manifestată de alte destinații turistice din țară și străinătate;
- Manifestarea unor hazarde naturale și accentuarea fenomenului schimbărilor climatice la nivel local;
- Gradul redus de absorbție al fondurilor europene disponibile în perioada de programare 2014-2020;
- Instalarea unei noi crize economice globale, cu impact negativ asupra economiei și turismului la nivel local;

▪ Organizațiile cu atribuții în domeniul managementului sitului, ca destinație turistică, precum și sursele de finanțare

Principalele atribuții în ceea ce privește managementul zonei selectate, ca destinație turistică, revin Primăriei Municipiului Piatra Neamț și Consiliului Județean Neamț. Astfel, municipalitatea are în proprietate sau administrare multe din obiectivele de patrimoniu, spațiile publice, infrastructura de transport (inclusiv telegondola), cea de agrement, cea tehnico-edilitară. În plus, aceasta administrează Centrul Național de Informare și Promovare Turistică, precum și două site-uri WEB de promovare turistică a orașului, la care se adaugă site-ul WEB al instituției, care include și informații de interes pentru turiști. Tot Primăria Municipiului Piatra Neamț a fost și principalul actor în atragerea de fonduri nerambursabile pentru regenerarea centrului vechi al orașului (Curtea Domnească) și a infrastructurii turistice și de agrement (de ex. telegondolă, pârtie de schi, telescaun etc.). În plus, aceasta s-a ocupat de elaborarea și punerea în aplicare a reglementărilor urbanistice cu privire la protecția monumentelor istorice, prin PUG și PUZ-CP, respectiv de asigurarea ordinii și siguranței publice în întreg arealul, prin Poliția Locală, sistemul de supraveghere video existent etc.

Consiliul Județean Neamț este un actor important în ceea ce privește infrastructura culturală, în subordinea sa aflându-se Teatrul "Tineretului", Biblioteca Județeană, Centrul pentru Cultură și Arte "Carmen Saeculare" și majoritatea muzeelor, unele dintre aceste instituții funcționând în clădiri monument-istoric pentru care au fost deja depuse cereri de finanțare nerambursabilă în vedea restaurării. Tot în subordinea Consiliului Județean se află operatorul de transport public, precum și un Serviciu Turism, care administrează mai multe site-uri tematice de promovare turistică.

Direcția Județeană pentru Cultură Neamț, reprezentanta în teritoriu a ministerului de resort, asigură protecția și conservarea patrimoniului cultural mobil și imobil, mai ales prin funcțiile sale de autorizare și control a lucrărilor de intervenție, monitorizare a stadiului de conservare, propunere de intervenții de consolidare/restaurare prin programe cu finanțare de la bugetul de stat etc.

Proprietarii privați joacă, la rândul lor, un rol important în managementul zonei, aceștia deținând o bună parte din clădirile de patrimoniu. Chiar dacă municipalitatea are pârghii pentru a influența modul în care asigură conservarea și utilizarea spațiilor deținute, prin reglementările urbanistice, valoarea taxelor și impozitelor locale, activitatea Poliției Locale etc., deciziile individuale ale acestora se reflectă în atractivitatea zonei în ansamblu (de ex. calitatea fațadelor). În plus, dezvoltarea zonei ca destinație turistică depinde de implicarea sectorului privat, mai ales în ceea ce privește serviciile de cazare, alimentație publică, divertisment etc.

Primăria Municipiului Piatra Neamț, ca și Consiliul Județean Neamț, alocă anual finanțări nerambursabile din propriile bugete pentru activități non-profit din sfera culturală, socială, a educației civice, protecției mediului, tineretului și sportului. Aceste sume ajung cumulativ la circa 0,6 mil. Euro/an (2017). Cu toate acestea, implicarea

sectorului ONG în aceste domenii rămâne relativ modestă, în comparație cu alte orașe din țară (de ex. Sibiu, Cluj-Napoca, Timișoara – unde asociațiile de profil sunt principalul vector al vieții culturale). Dintre ONG-urile care derulează activități culturale la nivel local putem menționa: Fundația de Inițiativă Locală „Petrodava”, Asociația Centrul European de Resurse Creative, Clubul Eco-Turistic ”Dr. Iacomi”, Asociația ”AlfaOmega Art”, Asociația ”Neokoolt”, Asociația ”Veronica Filip” etc.

În ceea ce privește sumele investite de autoritățile locale în situl selectat, este dificil de stabilit cuantumul exact al acestora, pentru că unele proiecte de investiții publice au depășit limita administrativă a acestuia. Totuși, zona de intervenție din PIDU 2007-2013, care a stat la baza realizării unor investiții de circa 20 mil. Euro, s-a suprapus, în linii mari, cu zona selectată, cele mai importante investiții fiind localizate în perimetrul Curții Domnești. De asemenea, investițiile în infrastructura turistică (pârtie, telescaun, telegondolă) s-au concentrat tot în zona centrală (depășind 10 mil. Euro), la fel ca și proiectul de reabilitare a Gării, în valoare de circa 5 mil. Euro. La acestea s-au adăugat investițiile Consiliului Județean (cultură, transport public etc.) și ale ADI-urilor din domeniul utilităților publice (apă, canalizare, salubritate). Prin urmare, putem estima că cel puțin 50 mil. Euro au fost investite din fonduri publice, în ultimii 10 ani, în infrastructura din zona selectată, fără a lua în calcul investițiile private.

▪ Circulația turistică la nivelul sitului selectat

Datele statistice ale Centrului Național de Informare și Promovare Turistică Piatra Neamț aferente anului 2016 (perioada februarie-decembrie) indică un număr total de 4.271 de turiști care au apelat la serviciile unității, dintre care 1.776 români și 2.495 străini. Cei mai mulți dintre aceștia au fost înregistrați în perioada de vară (iunie-august), iar cei mai puțini în sezonul rece (noiembrie-aprilie). Totuși, doar o mică parte dintre turiștii care au vizitat zona au apelat și la serviciile acestui centru, iar dintre cei care au apelat, nu toți au dorit să se înscrie în registrul pus la dispoziție de angajați. În altă ordine de idei, numărul de vizitatori la muzeele din zonă a fost în 2015 de peste 68.800, în creștere față de media intervalului 2011-2015, însă e greu de estimat câți dintre aceștia sunt turiști și câți localnici.

Datele Institutului Național de Statistică indică pentru anul 2016 un număr de peste 57.500 de turiști cazați în municipiu, la care se adaugă alți 35.000 cazați în zona periurbană (maxim 15-20 km de oraș). Cum cele mai importante unități de cazare din oraș sunt amplasate în zona studiată, putem estima că cel puțin 75% dintre acești turiști (chiar dacă au petrecut numai o noapte în oraș, fiind în tranzit sau pentru afaceri) au tranzitat situl vizat.

În acest context, putem estima cu o marjă rezonabilă că zona studiată atrage maxim 50.000 de turiști anual, la care s-ar mai putea adăuga câteva zeci de mii de vizitatori. Durata medie a sejurului acestora este de circa 1,5 nopți/turist, ceea ce indică o prevalență a turismului de tranzit și de afaceri. În acest context, indicele de ocupare a capacității de cazare nu depășește 30%. Acești indicatori plasează orașul în topul primelor 5 destinații din zona Moldovei, dar în urma unor locații mai atractive, precum Gura Humorului, un oraș-stațiune cu mai puțin de 15.000 de locuitori.

▪ Ciclul de dezvoltare în care se află situl selectat în viziunea stakeholderilor

Situl selectat se află, în viziunea stakeholderilor locali, în faza de creștere, atât ca destinație turistică, cât și ca spațiu atractiv pentru rezidenți. Investițiile publice realizate în ultimii 10 ani au mutat centrul de greutate al orașului în jurul Curții Domnești, redevenit un spațiu-simbol al comunității, o zonă de adunare, socializare și petrecere a timpului liber pentru locuitori și principala atracție turistică pentru vizitatori. Aici sunt concentrate evenimentele în aer liber, muzeele, spațiile culturale (de ex. teatrul), funcțiunile publice de interes general (Primăria, Consiliul Județean, Prefectura), spațiile de cazare, restaurantele etc. Dinamica numărului de vizitatori la muzeu, de participanți la spectacole, precum și a turiștilor cazați a fost una pozitivă în ultimii ani, cifra acestora din urmă crescând cu peste 90% după 2011, ceea ce indică o creștere a pieței turistice locale.

▪ Promovarea sitului selectat ca destinație turistică

Activitatea de promovare turistică de la nivel local a cunoscut o îmbunătățire semnificativă în ultimii ani, ca urmare a eforturilor depuse de administrația locală – Primărie și Consiliul Județean. Prezența municipiului și a zonei selectate în mediul virtual este una satisfăcătoare, atât din punct de vedere al accesibilității, disponibilității

informațiilor în limbi de circulație internațională, a cantității, calității și diversității informațiilor (istorie, obiective și atracții, trasee tematice, ofertă de cazare, alimentație publică și agrement, galerii foto și video etc.). Site-urile care asigură promovarea sitului ca destinație turistică (în ansamblul mai larg al orașului și județului) sunt: - <http://cniptpiatraneamt.ro>, <http://www.viziteazapiatraneamt.ro>, <http://www.viziteazaneamt.ro>, <http://www.colectiimuzeale.ro>, <http://www.artapopularaneamt.ro>, <http://www.turismecumenicneamt.ro>. De asemenea, înființarea Centrului Național de Informare și Promovare Turistică a însemnat un pas important spre o consolidare și o coerență a activității de promovare turistică la nivel local, lucru demonstrat de numărul relativ mare al turiștilor, preponderent străini, care au beneficiat de serviciile sale încă din prima lună de funcționare.

Totuși, eficiența și intensitatea activității locale de promovare turistică, în ansamblul său, este încă nesatisfăcătoare, lucru reflectat mai ales de valorile încă reduse ale circulației turistice în raport cu resursele turistice bogate din zonă și cu alte destinații din regiune și din țară. Dintre cauzele acestei stări de fapt, putem menționa: lipsa unui brand turistic și a unei strategii de marketing turistic coerente; lipsa unui departament dedicat activităților culturale și turistice la nivelul municipalității; deficiențele la nivelul infrastructurii de semnalizare și marcare a obiectivelor și traseelor turistice; insuficiența implicare a sectorului privat și non-guvernamental în domeniul promovării turistice; lipsa ghizilor turistici locali; participarea sporadică la târguri internaționale de turism; lipsa unor evenimente culturale de amploare, capabile să atragă un număr mare de vizitatori din afara orașului etc.

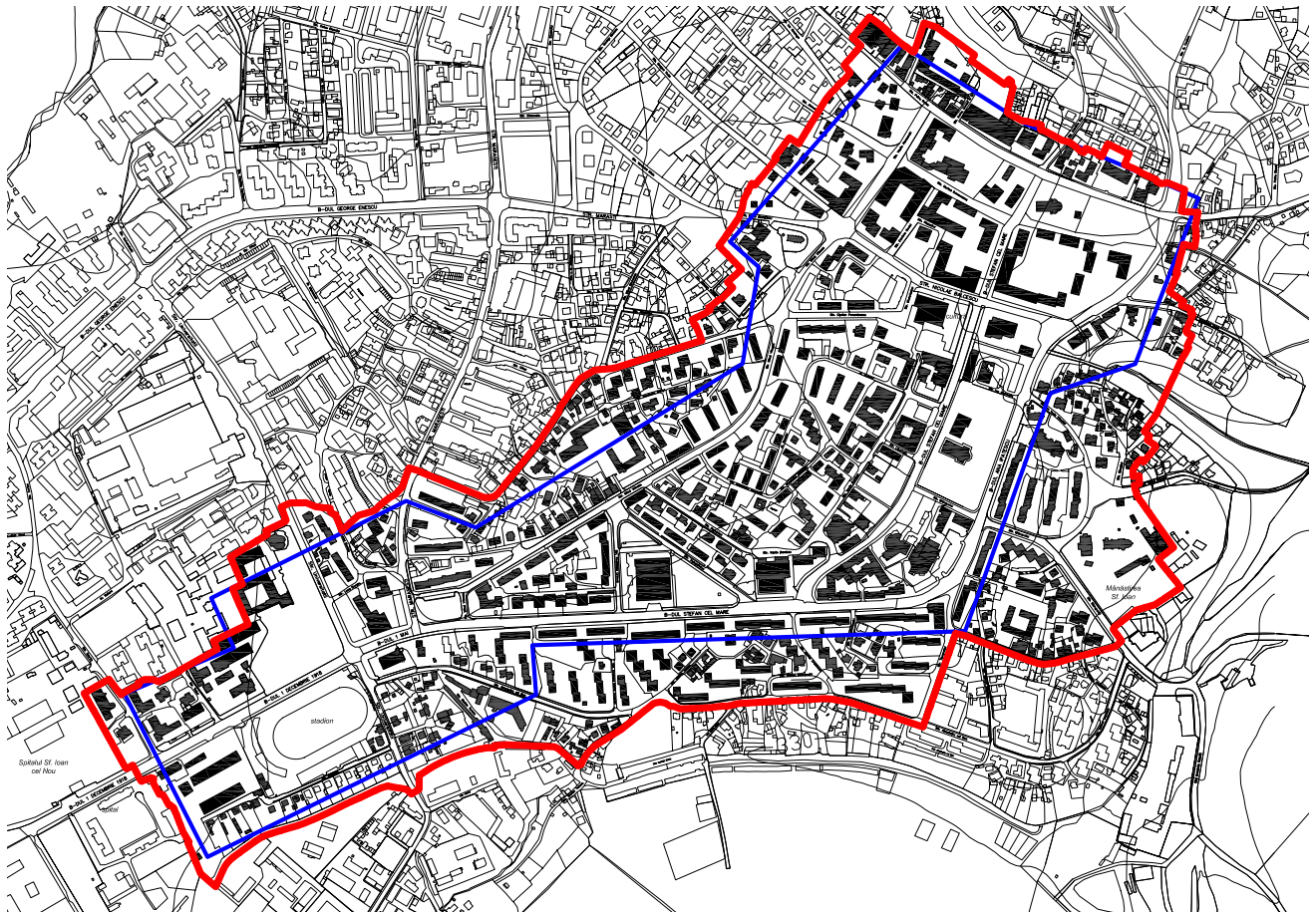
▪ Unicitatea sitului selectat și diferențierea față de alte zone din orașul vizat

Situl selectat, și cu precădere zona Curții Domnești, constituie, conform PUZ-CP elaborat pentru această zonă, nucleul medieval în jurul căruia s-a dezvoltat apoi orașul Piatra Neamț și constituie o alăturare fericită a unor trepte de istorie, valori memoriale și arhitecturale începând din sec. al XV-lea și până în sec. XX. Acesta face parte din rețeaua de curți domnești (Suceva, Bacău, Roman, Iași, Vaslui, Hârlău) construite în zona Moldovei, începând din perioada lui Alexandru cel Bun și dezvoltat mai ales în timpul domniei lui Ștefan cel Mare, un personaj-simbol al istoriei naționale. Curtea Domnească din Piatra Neamț este una dintre cele mai bine conservate și puse în valoare dintre acestea. Suprapunerea de etape istorice, în care conviețuiesc elemente medievale cu elemente ale epocii moderne, este unică în țară, prin configurație și tipuri de valori arhitecturale desfășurate în timp.

În altă ordine de idei, contextul natural în care este amplasat situl e unic în context național, mai ales prin combinația patrimoniu urban – lac – munte, după cum sesizează și studiul Kohl&Partner din 2010. Nu în ultimul rând, orașul și situl vizat au avantajul de a se afla în imediata apropiere a numeroaselor mănăstiri din zona Neamțului, o destinație deja foarte atractivă pentru turismul ecumenic. De asemenea, Piatra Neamț este singurul oraș din România cu o instalație de telegondolă modernă, care străbate zona studiată și permite admirarea de la înălțime a obiectivelor de patrimoniu.

Studiul de caz nr. 5: Municipiul Suceava

- **Harta digitală a sitului selectat**

- **Motivația pentru selectarea sitului care va face obiectul Planului de Acțiune**

Situl de la nivelul municipiului Suceava care a fost selectat pentru a face obiectul Planului de Acțiune se suprapune peste zona centrală a orașului, așa cum a fost aceasta delimitată prin Planul Urbanistic Zonal elaborat în anul 2007, la care se adaugă un teritoriu adiacent din partea de est/sud-est a acesteia, ocupat de Cetatea de Scaun, Mănăstirea "Sf. Ioan cel Nou", Muzeul Satului Bucovinean și Parcul Dendologic Șipote-Cetate. În pofida intervențiilor adesea brutale de la nivelul acestuia, mai ales a celor din ultima jumătate de secol, acest perimetru a continuat să fie nucleul principal orașului, din perioada medievală și până în prezent, mai ales prin prisma concentrării mari de obiective de patrimoniu și de interes public. Mai mult, planurile cadastrale din sec. al XIX-lea și al XX-lea indică faptul că trama stradală majoră din zonă a rămas, în linii mari, neschimbată până în zilele noastre, modificări existând doar la nivelul unor străzi secundare (mai ales din zona Casei de Cultură a Sindicatelor). În schimb, procesul de sistematizare din anii 60-80 și-a pus amprenta definitiv asupra siluetei acestei zone, vechile locuințe individuale cu parter sau etaj și prăvălii din zona centrului istoric fiind înlocuite într-o perioadă scurtă de timp, cu construcții masive din beton, specifice epocii comuniste, fie ele blocuri de locuințe, centre comerciale, spații culturale sau educaționale etc. Puținele mărturii ale Țesutului urban de dinainte de Cel de-al Doilea Război Mondial, mai ales edificii publice și case individuale, au fost încorsetate de aliniamentul acestor construcții noi, de o calitate arhitecturală îndoielnică. Prin urmare, zona a căpătat un profund caracter rezidențial, creșterea densității populației

făcându-se fără o atenție sporită acordată confortului populației, mobilității (străzi, parcuri), spațiilor verzi și celor publice, toate acestea reprezentând astăzi principalele disfuncționalități ale teritoriului studiat.

În pofida acestor imixtiuni urbanistice dure din perioada comunistă și chiar din anii 90, pe fondul unui deficit de regementare urbanistică, zona selectată continuă să concentreze o mare densitate de obiective de patrimoniu cu o valoare inestimabilă, mai ales din perioada medievală. Unele dintre aceste monumente sunt de importanță mondială (de ex. Biserica "Sf. Gheorghe" – obiectiv UNESCO din rețeaua bisericilor pictate din nordul Moldovei) sau națională (Cetatea de Scaun a Moldovei, Curtea Domnească, Biserica Armenească „Sf. Cruce”, Biserica "Învierea Domnului – Vascesenia", Biserica „Sf. Nicolae – Prăjescu”, Biserica "Sf. Dumitru", Biserica „Sf. Ioan Botezătorul – Coconilor”). La acestea se adaugă numeroase obiective de patrimoniu de importanță locală, mai ales locuințe și edificii publice din perioada ocupației austriece, cu o arhitectură tipică acelei țări (Liceul "Ștefan cel Mare", Palatul Administrativ, fosta Prefectură, fostul Tribunal, casele de pe str. Armenească, Dragoș Vodă, Ion Creangă). În plus, în perioada comunistă, s-au instalat în zonă și alte obiective de interes pentru rezidenți și vizitatori, precum Casa de Cultură a Sindicatelor, Hotelul „Bucovina”, Hotelul "Arcașul", Complexul Comercial "Bucovina" etc., urmate în ultimele două decenii de Palatul de Finanțe, numeroase sedii de bănci, spații comerciale, restaurante, baruri etc.

În ultimul deceniu, după aderarea la Uniunea Europeană, zona a făcut obiectul unor intervenții ample de regenerare urbană, cu precădere cele cu finanțare din POR 2007-2013 (PIDU). Astfel, au fost reabilitate principalele străzi din zona centrală, inclusiv cu îngroparea cablurilor și modernizarea sistemului de iluminat public (Str. 1 Decembrie 1918, 1 Mai, Ana Ipătescu, Ștefan cel Mare, Unirii, Mitropoliei – ultima extinsă la 4 benzi), s-au amenajat stații modulare pentru transportul public, două parcuri subterane, s-au reabilitat zonele pietonale și cele verzi aferente acestor parcuri din zona Pieței 22 Decembrie și din zona Casei de Cultură, s-au amenajat două intersecții majore, au fost instalate camere de supraveghere video în principalele spații publice, au fost realizate lucrări de restaurare a Cetății de Scaun a Moldovei, a Muzeului de Istorie, s-a înființat Centrul Național de Informare și Promovare Turistică etc.

Totuși, zona continuă să prezinte unele disfuncționalități, dintre care putem aminti: starea necorespunzătoare de conservare a unor clădiri de patrimoniu, publice (de ex. Curtea Domnească, Statuia lui Ștefan cel Mare etc.) și private (de ex. Casa Hopmeier); infrastructura de transport deficitară spre unele atracții turistice; valorile ridicate ale traficului auto, care generează poluare fonică și emisii de CO₂; amenajarea necorespunzătoare în scop de agrement a Parcului Șipote; lipsa unor trasee pietonale care să lege principalele atracții; infrastructura deficitară de semnalizare turistică a traseelor și obiectivelor; lipsa pistelor de bicicletă; uzura fizică și morală a infrastructurii sportive (Stadionul Areni) și lipsa unei săli polivalente; lipsa spațiilor adecvate pentru găzduirea unor activități culturale; lipsa unui sistem de transport turistic; lipsa unui brand turistic, a unui plan de management și marketing al zonei; prezența insuficientă a ofertei turistice din zonă în mediul virtual etc.

• Obiectivele strategice de dezvoltare ale sitului selectat în prezent

Circa 80% din suprafața sitului studiat (peste 105 hectare, exceptând zona Cetății de Scaun și a Parcului Dendrologic Șipote) a făcut obiectul unui Plan Urbanistic Zonal, comandat de municipalitate în urmă cu circa 10 ani, care cuprinde următoarele propuneri de dezvoltare:

- dezvoltarea unei zone centrale bipolare, cu un nucleu istoric de interes regional în jurul Palatului Administrativ (Consiliul Județean, Prefectură), respectiv unul de interes local, cu o arhitectură nouă, în jurul noului sediu al Primăriei;
- remodelarea zonei dintre Palatul Administrativ și Palatul de Finanțe, prin asigurarea unui front înalt în lungul Str. Vasile Bumbac, cu rolul de conturare a întregii piețe, respectiv cu un front mai redus ca înălțime către Casa de Cultură, pentru a reinterpretă imaginea vechii Str. Ștefan cel Mare și a revitaliza interesul comercial și de afaceri tradițional al zonei;
- demolarea Stadionului Areni și amenajarea unei piețe a Primăriei, în continuarea Parcului Universității, cu un centru de conferințe, hotel, spații comerciale;
- extinderea și amenajarea platformelor pietonale și construcția de parcuri subterane;
- transformarea Str. Ștefan cel Mare, care leagă cele două nuclee sus-menționate, în arteră comercială principală a orașului, prin remodelarea fațadelor blocurilor și asigurarea acceselor de aprovizionare în adâncime;

- consolidarea mixului de funcțiuni (instituții, spații comerciale, servicii) de pe str. Mihai Viteazu și latura nordică a Str. Ștefan cel Mare, în vederea creării unui continuum care să le accentueze caracterul public și reprezentativ;
- consolidarea rolului arterelor de deservire al Str. Alexandru cel Bun și 6 Noiembrie;
- tratarea specială și coerentă a pavimentelor pietonale (inclusiv trasee pietonale în portic), mobilierului urban, spațiilor verzi (restaurare și valorificare peisagistică), iluminatului public din zonă;
- asigurarea fluenței circulației prin realizarea unui pasaj de nivel și a unei pasarele pietonale în zona Stadionului Areni, reorganizarea infrastructurii de transport public, respectiv prin asigurarea unor fluxuri de dublare a axelor principale de circulație;
- devierea, extinderea, reabilitarea infrastructurii tehnico-edilitare din zonă;
- delimitarea unor zone clare de protecție și restaurarea obiectivelor de patrimoniu.

Obiectivele de dezvoltare ale sitului, inclusiv pentru zona care nu a fost vizată de Planul Urbanistic Zonal din 2007, se regăsesc în documentele de planificare strategică și teritorială elaborate la nivel local (SIDU, PMUD și PUG). Acestea propun următoarele tipuri de intervenții:

- Protecția și restaurarea obiectivelor de patrimoniu, în vederea introducerii lor în circuitul turistic (de ex. Curtea Domnească);
 - Amenajarea Parcului Dendrologic Șipote-Cetate ca zonă de agrement;
 - Dezvoltarea infrastructurii de semnalizare și informare turistică (panouri, indicatoare, hărți etc.);
 - Promovarea turistică a zonei (evenimente, competiții sportive etc.);
 - Dezvoltarea infrastructurii culturale (de ex. amenajarea unui muzeu de artă);
 - Reabilitarea termică a unor clădiri publice și a blocurilor de locuințe;
 - Reabilitarea străzilor și a trotuarelor din zonă, extinderea parcărilor, refacerea marcajelor;
 - Achiziționarea de mijloace de transport în comun (autobuze) electrice, modernizarea stațiilor și implementarea unui sistem de management al transportului public (e-ticketing, sistem de informare călători, sistem de supraveghere și dispecerat video);
 - Realizarea unui traseu de transport public de tip autobuz turistic și telecabină care să lege obiectivele turistice din zonă;
 - Amenajarea unor trasee pietonale care să lege obiectivele turistice și de pelerinaj, precum și amenajarea unor zone exclusiv pietonale;
 - Dezvoltarea rețelei de piste de biciclete și implementarea unui sistem de închiriere a acestora;
 - Implementarea unui sistem integrat de management al traficului;
 - Implementarea unei rețele wi-fi în spațiile publice;
 - Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare;
 - Dezvoltarea serviciilor de tip SMART City la nivelul administrației locale și înființarea unui departament de turism în cadrul Primăriei.
- **Modificări survenite în timp asupra viziunii și obiectivelor de dezvoltare ale sitului selectat**

Situl studiat se suprapune, în linii mari, peste nucleul medieval al orașului, dezvoltat în perimetrul delimitat de Curtea Domnească, Cetatea Zamca și Cetatea de Scaun. Aceste vestigii, precum și altele care s-au păstrat din acea perioadă (mai ales lăcașuri de cult), reflectă rolul politico-administrativ și spiritual de capitală a Țării Moldovei, pe care l-a jucat orașul pentru mai bine de 100 de ani. Fondul locativ din acea perioadă, dezvoltat în jurul acestor

obiective, nu s-a păstrat, fiind înlocuit, în timp, de construcții mai noi, cel mai probabil din cauza calității sale relativ scăzute, dar și a numeroaselor evenimente istorice (invazii, războaie, incendii etc.).

În perioada ocupației austriece (1775-1918), situl selectat a avut o funcțiune preponderent comercială și administrativă, beneficiind, pentru prima dată, de un plan coerent de sistematizare și de dezvoltare a infrastructurii tehnico-edilitare. Trama stradală actuală se suprapune aproape perfect peste cea trasată în acea perioadă. În plus, unele edificii publice ridicate în acea perioadă, cu arhitectură de inspirație austriacă, se păstrează și astăzi și au aceeași funcțiune (de ex. Palatul Administrativ, Palatul de Justiție, Colegiul Național "Ștefan cel Mare,, etc.). Creșterea demografică și economică din această perioadă, precum și colonizarea diferitelor grupuri etnice, se reflectă și astăzi în puținele locuințe păstrate, spre exemplu, în fostul cartier armenesc sau în bisericile aparținând diferitelor culte (evanghelic, catolic, mozaic etc.).

Intervențiile urbanistice din perioada comunistă au fost cele mai brutale din istoria sitului studiat. Acestea au condus la demolarea, într-un interval relativ scurt de timp, a unei bune părți din centrul istoric al orașului, care a avut un profil predominant comercial și un țesut format din clădiri cu regim redus de înălțime și spații comerciale la parter. Din vechiul nucleu al orașului au fost păstrate doar unele edificii publice reprezentative și o serie de locuințe private, care au fost însă înconjurate de o centură de blocuri de locuințe cu regim mult mai mare de înălțime, dar și de clădiri publice, construcții masive realizate din beton și prefabricate din beton, în general cu o valoare arhitecturală redusă. Astfel, zona a devenit una cu profil mixt (rezidențial, comercial, de servicii) și intens populată cu populația atrasă mai ales din zonele rurale, în linie cu politica de industrializare și urbanizare forțată de la acel moment.

Perioada de după aderarea la Uniunea Europeană s-a remarcat printr-un vid de planificare strategică și teritorială, mai ales în prima parte a anilor 90. La nivelul zonei, aceasta s-a transpus în: regimul neclar de proprietate al unor imobile (inclusiv de patrimoniu), care a determinat degradarea acestora; creșterea densității construcțiilor, mai ales prin construcția de locuințe, spații comerciale, sedii bancare și de instituții etc., adesea cu o arhitectură îndoielnică, neintegrată în contextul zonei și în areale cu infrastructură deficitară; realizarea de intervenții neautorizate, inclusiv la clădirile-monument; degradarea spațiilor publice, mai ales prin instalarea de construcții improvizate (de ex. chioșcuri, garaje) etc. Aceste deficiențe au fost remediate parțial doar o dată cu intrarea în vigoare a PUG-ului din 1996.

După aderarea U.E., optica de dezvoltare a zonei s-a modificat din nou, accentul căzând pe prioritățile de la nivel comunitar, transpuse și în programele naționale cu finanțare nerambursabilă: promovarea mobilității durabile, regenerarea spațiilor urbane și a celor verzi, protecția și restaurarea patrimoniului construit, dezvoltarea infrastructurii culturale, incluziunea socială a comunităților defavorizate, modernizarea iluminatului public, reabilitarea termică a blocurilor, implementarea sistemelor de supraveghere video etc. De asemenea, interesul pentru planificarea strategică și teritorială s-a amplificat, de ex. prin elaborarea unui plan urbanistic zonal, actualizarea Planului Urbanistic General, elaborarea strategiilor/planurilor integrate de dezvoltare urbană, a unui plan de mobilitate urbană durabilă etc.

- **Analiza SWOT a sitului selectat**

Punctele tari

- Concentrarea foarte mare de obiective de patrimoniu, din diferite perioade istorice, cu o valoare inestimabilă (inclusiv un obiectiv din patrimoniul UNESCO);
- Starea bună de conservare și atractivitatea ridicată a Curții de Scaun a Moldovei, precum și a Muzeului de Istorie, care au beneficiat de lucrări ample de restaurare și introducere în circuitul turistic;
- Existența unui centru național de informare și promovare turistică;
- Modernizarea Centrului Cultural "Bucovina" (fostul Cinematograf "Modern");
- Regenerarea urbană a unor zone din interiorul sitului (zone pietonale, spații verzi, iluminat public), cuprinse în PIDU 2007-2013;
- Amenajarea a două parcări subterane la nivelul zonei și modernizarea unor stații de transport în comun;
- Modernizarea principalelor străzi, inclusiv cu îngroparea cablurilor de alimentare și modernizarea iluminatului public;
- Reabilitarea termică a unor blocuri de locuințe.

Punctele slabe

- *Amprenta negativă lasată de intervențiile urbanistice brutale, mai ales din perioada comunistă, care au afectat continuitatea și aspectul zonei;*
- *Starea necorespunzătoare de conservare și valorificarea insuficientă în scop turistic a unor obiective de patrimoniu (de ex. Curtea Domnească);*
- *Uzura fizică și morală unor clădiri cu destinație sportivă (Stadionul Areni) și culturală (de ex. Casa de Cultură a Sindicatelor), precum și lipsa unui spațiu expozițional adecvat pentru lucrări de artă;*
- *Lipsa amenajărilor de agrement de la nivelul Parcului Dendrologic Șipote-Cetate, care nu este suficient valorificat pentru rezidenți, turiști și vizitatori;*
- *Lipsa unui sistem de transport public pentru turiști;*
- *Infrastructura deficitară de semnalizare și informare turistică (panouri, indicatoare, hărți etc.);*
- *Promovarea turistică insuficientă a zonei (evenimente de amploare, competiții sportive etc.);*
- *Degradarea fațadelor și aspectul inestetic al unor clădiri publice și blocuri de locuințe ridicate în perioada comunistă;*
- *Uzura parcului de vehicule pentru transport în comun și lipsa unui sistem de management modern al acestuia;*
- *Lipsa unor trasee pietonale care să lege principalele atracții turistice din zonă;*
- *Lipsa unei rețele integrate de piste de biciclete și a unui sistem de închiriere a acestora;*
- *Valorile ridicate de trafic, care conduc la congestie pe principalele artere, poluare fonică și a aerului;*
- *Lipsa unor hotspot-uri wi-fi în spațiile publice;*
- *Uzura infrastructurii tehnico-edilitare (de ex. apă-canal, gaze naturale etc.).*

Oportunități:

- *Disponibilitatea fondurilor europene pentru investiții în transportul public, nemotorizat, reabilitarea și eficientizarea energetică a clădirilor publice și rezidențiale, conservarea și valorificarea patrimoniului construit, infrastructura tehnico-edilitară etc.;*
- *Punerea în aplicare a reglementărilor din planul urbanistic zonal și cel general, precum și din documentele strategice recente (SIDU, PMUD), cu impact pozitiv asupra dezvoltării zonei;*
- *Integrarea municipiului în oferta turistică mai amplă a regiunii Bucovinei, un brand deja cunoscut și popular la nivel național și internațional;*
- *Dezvoltarea cooperării în domeniul patrimoniului și culturii la nivelul zonei metropolitane;*
- *Valorificarea legăturilor tradiționale cu comunitățile germană, austriacă, poloneză, evreiască etc. în scopul promovării turismului local;*
- *Dezvoltarea Aeroportului Internațional „Ștefan cel Mare” și creșterea numărului de curse externe;*
- *Valorificarea poziției geografice strategice a orașului, apropierea față de granița cu Ucraina și Republica Moldova.*

Amenințări:

- *Concurența manifestată de alte zone turistice din țară, cu o accesibilitate mai bună (de ex. centrele istorice din Transilvania);*
- *Tergiversarea finalizării sau începerii unor proiecte cu finanțare nerambursabilă (de ex. cele din sfera mobilității), cu impact negativ asupra atractivității zonei;*
- *Creșterea în continuare a parcului auto, care agravează problemele de trafic din zona centrală;*

- Manifestarea unor hazarde naturale care să afecteze atracțiile turistice din zonă (de ex. alunecări de teren, cutremure etc.);
- **Organizațiile cu atribuții în domeniul managementului sitului, ca destinație turistică, precum și sursele de finanțare**

Principalele atribuții cu privire la managementul sitului selectat, ca destinație revin autorităților publice locale, respectiv Primăria Municipiului Suceava și Consiliul Județean Suceava, inclusiv instituțiile din subordinea acestora. Astfel, Primăria are ca atribuții în domeniu următoarele: planificarea strategică (SIDU, PMUD, PAED etc.) și urbanistică a zonei (PUG, PUZ-uri, PUD-uri etc.), inclusiv punerea în aplicare a acestora, prin emiterea de autorizații, verificarea disciplinei în construcții și afișaj stradal etc.; administrarea, sistematizarea, modernizarea, întreținerea domeniului public (străzi, trotuare, alei, zone pietonale, scuaruri, piețe, alte spații verzi, sistem de semaforizare, semnalizare etc.); atragerea de fonduri nerambursabile și realizarea de investiții din fonduri proprii la nivelul infrastructurii și serviciilor publice; gestiunea transportului public, prin compania S.C. TRANSPORT PUBLIC LOCAL S.A., autorizarea și monitorizarea serviciilor de taximetrie și administrarea parcărilor publice și de reședință; dezvoltarea și promovarea turistică; finanțarea activităților ONG-urilor din domeniul cultural; autorizarea și controlul activităților comerciale; prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență; gestiunea sistemului de iluminat public; supravegherea video a spațiilor publice; asigurarea ordinii și liniștii publice, prin Poliția Locală; monitorizarea furnizării de servicii de utilitate publică etc.

Consiliul Județean Suceava îndeplinește un rol important mai ales în ceea ce privește patrimoniul, cultura și promovarea turistică. Acesta deține în proprietate/administrare unele monumente istorice (de ex. Palatul Administrativ, Cetatea de Scaun, Hanul Domnesc etc.) și are în subordine majoritatea instituțiilor de cultură din zonă (Muzeul Bucovinei, Centrul Cultural Bucovina, Biblioteca Județeană etc.). De asemenea, acesta gestionează Centrul Național de Informare și Promovare Turistică, care este principalul vector local al activităților de promovare turistică a zonei, inclusiv prin participarea la târguri de profil, editarea și distribuirea de materiale de promovare etc.

Direcția Județeană pentru Cultură Suceava joacă un rol important în autorizarea, monitorizarea și controlul lucrărilor de intervenție la monumentele istorice, propune proiecte de consolidare/restaurare prin programe cu finanțare de la bugetul de stat, urmărește acțiunile legate de patrimoniul imaterial etc.

Asociația pentru Turism Bucovina, primul și singurul cluster turistic din regiune, joacă un rol important în derularea de proiecte care să contribuie la dezvoltarea sectorului local de profil și realizează acțiuni proprii sau în parteneriat pentru promovarea regiunii, inclusiv a obiectivelor de la nivelul sitului selectat.

Operatori publici și privați de servicii edilitare (apă-canal, gaze naturale, salubritate, termoficare, telecomunicații etc.) joacă un rol important în asigurarea calității acestor servicii, prin investițiile pe care le realizează în zonă. De asemenea, asociațiile de dezvoltare intercomunitară din domeniul apă și apă uzată, respectiv salubritate, în care și municipiul este implicat, joacă un rol esențial în atragerea de fonduri europene pentru îmbunătățirea infrastructurii și a serviciilor de profil.

Sectorul privat și non-guvernamental joacă un rol important prin proprietatea asupra unor imobile de patrimoniu (lăcașuri de cult, locuințe private, sedii de firme sau spații comerciale, hoteluri, restaurante etc.), precum și a implicării în organizarea de evenimente culturale (de ex. ONG-urile care primesc finanțări nerambursabile de la bugetul local și al Consiliului Județean).

În ceea ce privește volumul investițiilor publice, circa 40 mil. Euro au fost investite la nivelul zonei în ultimii ani, doar prin POR 2007-2013, fie de către Consiliul Județean (restaurarea Cetății de Scaun, a Muzeului de Istorie), fie de către Primăria Municipiului Suceava (modernizare străzi, iluminat public, amenajare parcuri subterane, intersecții, spații publice, spații verzi, transport public, reabilitări termice de blocuri etc.). La acestea, se adaugă sume alocate anual de la bugetul local pentru lucrări de reabilitare și întreținere a domeniului public sau pentru finanțarea activităților culturale, precum și cele ale proprietarilor privați.

- **Circulația turistică la nivelul sitului selectat**

Centrul Național de Informare și Promovare Turistică, subordonat Consiliului Județean și amplasat în situl selectat, a fost vizitat în anul 2016 de circa 4.100 de vizitatori, dintre care 2.800 de turiști români și 1.300 străini. Cei mai mulți turiști străini provin din Europa (96%), de exemplu, din Republica Moldova (27%), Polonia (14%), Ucraina (12%), Franța (8%), Spania (8%), Germania (6%), Bulgaria (4%), Italia (4%).

În altă ordine de idei, numărul de turiști înregistrați la unitățile de cazare din municipiu a fost în 2016 de 93.100, în creștere cu 22% față de minimum înregistrat în anul 2010. Zona studiată concentrează peste jumătate dintre locurile de cazare din municipiu, în unități precum Hotelul "Bucovina", Hotelul „Continental”, Hotelul "Balada", Hotelul „Daily Plaza”, Hostelul „Irene”, Vila "Alice" etc. Prin urmare, putem estima că, din totalul de peste 90.000 de turiști, cel puțin 50.000 s-au cazat în interiorul sitului care face obiectul acestui studiu.

În ceea ce privește numărul vizitatorilor la muzeele din municipiu, acesta a fost în anul 2016 de 245.800, nivel maxim pentru ultimii 10 ani, mai ales pe fondul finalizării lucrărilor de restaurare la Muzeul de Istorie 27.000 de vizitatori) și la Cetatea de Scaun (132.000 de vizitatori). Totuși, nu toți vizitatorii în muzeu sunt și turiști, aceste unități atrăgând și localnici, în cadrul unor evenimente dedicate, atât pentru copii și elevi, cât și pentru adulți (expoziții, vernisaje, "Noaptea Muzeelor".

În acest context, putem concluziona, cu o marjă rezonabilă de încredere, că cifra turiștilor și vizitatorilor care au ales zona studiată în anul 2016 a fost de peste 150.000, într-o creștere susținută față de anii anteriori, dar încă redusă față de patrimoniul cultural al zonei și al orașului, în ansamblul său.

- **Ciclul de dezvoltare în care se află situl selectat în viziunea stakeholderilor**

Ciclul de dezvoltare în care se află situl selectat este, în viziunea stakeholderilor locali, cel de creștere. Principalele argumente pe care le putem invoca în acest sens sunt: obținerea de către municipiu, în anul 2017, a titlului de Destinație Europeană de Excelență, care va aduce un plus de vizibilitate internă și internațională; restaurarea recentă de către Consiliul Județean Suceava a principalei atracții turistice și a simbolului orașului – Cetatea de Scaun, precum și a Muzeului de Istorie; volumul ridicat al investițiilor derulate de către municipalitate în regenerarea zonei centrale a orașului; dinamica pozitivă a numărului de turiști cazați și de vizitatori în ultimii 6 ani; înființarea centrului de informare și promovare turistică în zona studiată.

În plus, viziunea SIDU și a PMUD este de creștere susținută a atractivității zonei centrale, prin investițiile complexe prevăzute pentru orizontul 2023, de la restaurări de monumente, la transport turistic, mobilitate urbană durabilă, regenerare urbană, branding și marketing turistic, ofertă culturală etc.

- **Promovarea sitului selectat ca destinație turistică**

Eforturile autoritățile locale, mai ales ale Consiliului Județean Suceava, în sfera promovării turistice s-au intensificat în ultimii ani, cel mai recent succes al acestora fiind obținerea titlului de Destinație Europeană de Excelență, axată pe conceptul de turism cultural tangibil. Prin urmare, în anul 2018, orașul va fi promovat intens ca destinație turistică la târgurile organizate în țară și străinătate, pași ce au fost întreprinși și în trecut, inclusiv prin evenimente organizate în oraș și în regiune (târguri, infotur-uri). Tot Consiliul Județean Suceava a investit recent în amenajarea unui Centru Național de Informare și Promovare Turistică (CNIPT), care oferă zilnic vizitatorilor informații, asistență, materiale promoționale. Promovarea obiectivelor din situl studiat în mediul online se face prin intermediul site-ului Web al Centrului – www.turism-suceava.ro, pe site-urile proprii ale Primăriei și Consiliului Județean, pe site-ul Asociației Pentru Turism Bucovina (www.bucovinaturism.ro) etc. Promovarea prin materiale promoționale se face în cadrul CNIPT și la evenimentele de profil, Consiliul Județean investind anual sume importante în elaborarea, multiplicarea și difuzarea a diferite pliante, broșuri, hărți în mai multe limbi străine.

Eforturile municipalității în direcția promovării turistice a zonei rămân însă insuficiente. Astfel, Primăria nu are un departament specializat în turism, iar municipiul, implicit nici situl studiat, nu dispune de un portal web dedicat de promovare, site-urile administrate de CJ Suceava sau APT Suceava fiind focalizate pe oferta turistică a județului, în ansamblul său. Alte deficiențe sunt legate de infrastructura deficitară de semnalizare și informare turistică a traseelor și obiectivelor din oraș, de lipsa unei rețele de ghizi turistici sau de lipsa unor evenimente locale capabile să genereze un turism de masă.

- **Unicitatea sitului selectat și diferențierea față de alte zone din orașul vizat**

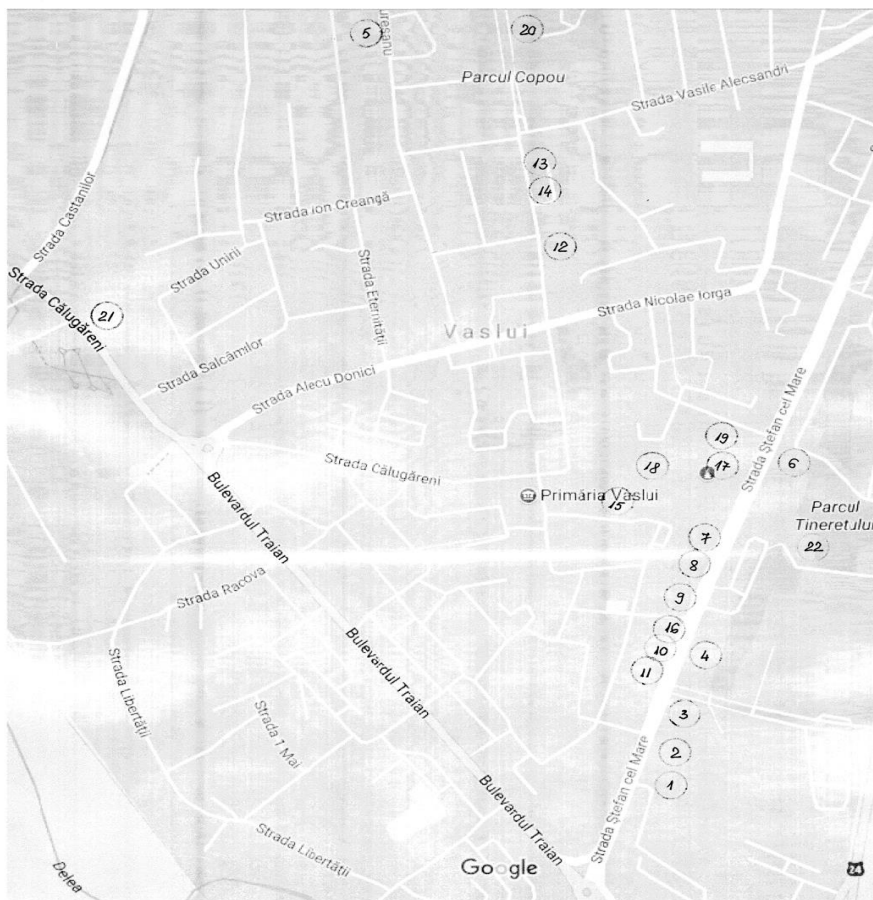
La nivelul municipiului, situl selectat se diferențiază vizibil față de restul cartierelor printr-o serie de elemente de unicatitate, precum: concentrarea foarte mare de monumente istorice provenind din diferite perioade istorice, de la cea medievală, până la perioada interbelică, unele de importanță internațională (UNESCO) sau națională; concentrarea funcțiunilor de interes public în zonă, precum cele administrative, culturale, sportive etc.; rolul de

centralitate a zonei pentru rezidenți și vizitatori, precum și memoria locului, acesta fiind o mărturie vie a rolului politic-administrativ jucat de oraș de-a lungul istoriei sale.

În context regional, unicitatea sitului este dată de numărul și diversitatea monumentelor istorice, care pot fi incluse în trasee complexe, precum cel al cetăților medievale și curților domnești, al bisericilor pictate etc. În plus, este singura reședință de județ din Moldova care adăpostește un obiectiv din rețeaua UNESCO și poate fi asociată cu succes brandului turistic Bucovina.

Studiul de caz nr. 6: Municipiul Vaslui

▪ Harta digitală a sitului selectat

1 - Zona Curților Domnești (Biserica Sf. Ioan și cimitirul familiei Ghica-Șubin);	13 - Casa Negură;
2 - Casa Ghica;	14 - Casa Arbore;
3 - Casa Mavrocordat;	15 - Palatul Justitiei;
4 - Ștefului Eraului Necunoscut din Primul Război Mondial;	16 - Centrul de Informare Turistică Vaslui;
5 - Mausoleul lui Penes Curcanul;	17 - Statuia lui Ștefan cel Mare;
6 - Sinagoga evreiască;	18 - Muzeul Județean „Ștefan cel Mare”;
7 - Casa Luchian;	19 - Casa de Cultură „Constantin Tănase”;
8 - Casa Popescu;	20 - Parcul dendrologic „Copou”;
9 - Casa Penide;	21 - Cimitirul evreiesc;
10 - Casa Ornescu;	22 - Teatrul de vară Vaslui;
11 - Casa Mădăriaș;	
12 - Fostul gimnaziu „Mihail Kogălniceanu”;	

▪ Motivația pentru selectarea sitului care va face obiectul Planului de Acțiune

Situl care face obiectul acestui studiu a fost delimitat, împreună cu actorii de la nivel local, pornind de la Planul Urbanistic General în vigoare, și acoperă, în linii mari, suprafața vechiului nucleu comercial-meșteșugăresc de la sfârșitul sec. al XIX-lea. Acesta are o poziție relativ excentrică, fiind situat aproape de limita estică a intravilanului municipiului, în condițiile în care orașul s-a dezvoltat în ultimii 100 de ani mai ales pe direcția vest, nord și sud. În perioada comunistă, acest nucleu vechi al orașului a fost supus unui proces amplu de sistematizare și remodelare, mai ales prin construcția de blocuri de locuințe, spații comerciale și de servicii, respectiv clădiri de interes public, căpătând o puternică funcție rezidențială.

Cu toate acestea, zona selectată are și astăzi pentru locuitori simbolistica unei centralități și concentrează aproape toate atracțiile turistice importante din municipiu. Astfel, clădirile comuniste și chiar din perioada post-decembristă, cu funcțiuni administrative, educaționale, culturale, turistice și comerciale (precum Casa de Cultură a Sindicatelor, Palatul Administrativ, Muzeul Județean „Ștefan cel Mare”, Teatrul de Vară, Cercul Militar, Hotelul „Racova”, Primăria, Poliția, Complexul Comercial „Winmarkt Central”, Piața Agroalimentară Vidin, sediile de bănci etc.), coexistă în acest areal cu clădiri valoroase din punct de vedere arhitectural (ridicate din perioada medievală, până la începutul sec. al XX-lea), precum Zona Curților Domnești (cu Biserica „Sf. Ioan și Cimitirul Familiei Ghica-Șubin), Casa Ghica, Casa Mavrocordat, Sinagoga evreiască, Palatul Justiției, Fostul Gimnaziu „Mihail Kogălniceanu, Casa Arbore, Casa Ornescu, Casa Negură, Casa Mădărjac, Casa Luchian, Casa Popescu, Casa Peride), cu grădina publică (Parcul Dendrologic Copou), dar și cu o serie de monumente de for public (Statuia lui Ștefan cel Mare, Statuia Eroului Necunoscut din Primul Război Mondial). Tot în această zonă funcționează și singurul centru de informare turistică din oraș, precum și funcțiunile sportive și de agrement (Stadionul, Ștrandul și Sala Polivalentă). Clădirile au fost grupate astfel încât să divizeze spațiul în 4 piețe de forme și suprafețe diferite, spații pietonale atractive pentru rezidenți și vizitatori, ferite, în general, de traficul auto.

Această zonă a făcut, în perioada de programare 2007-2013, obiectul unor investiții publice de amploare, realizate preponderent cu fonduri europene, dar și de la bugetul local și cel de stat. Astfel, s-au reabilitat zona pietonală centrală, sistemul de iluminat arhitectural, străzile principale (Ștefan cel Mare, Peneș Curcanul, Victoriei, Vasile Alecsandri etc.), trotuarele și spațiile verzi aferente acestora, s-au amenajat piste pentru bicicliști pe străzile modernizate, s-a reabilitat infrastructura pentru transport cu troleibuzul și pentru iluminat public pe artera principală a orașului, s-a instalat un sistem de supraveghere video a spațiilor publice, s-a restaurat și amenajat în scop turistic zona Curților Domnești și Mausoleul „Peneș Curcanul”, s-a modernizat Teatrul de Vară, Piața Agroalimentară Vidin etc.

În pofida acestor investiții fără precedent în istoria recentă a municipiului, zona selectată se confruntă încă cu o serie de constrângeri în creșterea atractivității sale pentru locuitori și vizitatori, precum: starea avansată de degradare a unor clădiri de patrimoniu, precum Palatul Copiilor sau Palatul de Justiție; traficul auto intens și deficitul de spații de parcare, care conduce la poluare fonică, risc de accidente, emisii ridicate; degradarea fațadelor unor blocuri de locuințe și clădiri publice ridicate în perioada comunistă; infrastructura deficitară de semnalizare a atracțiilor turistice (panouri, indicatoare etc.) și lipsa unor trasee marcate pentru vizitatori și turiști; existența unor terenuri abandonate în imediata apropiere a Parcului Copou (fostele sere); lipsa unor evenimente culturale capabile să atragă un număr mare de vizitatori; infrastructura culturală deficitară (degradarea Casei de Cultură, acustica necorespunzătoare a Sălii Sporturilor); deficiențele în funcționarea Ștrandului Municipal (închis din anul 2014, din cauza lipsei de personal calificat); riscul seismic ridicat al unor clădiri etc.

▪ Obiectivele strategice de dezvoltare ale sitului selectat în prezent

Zona selectată nu este reglementată urbanistic printr-un Plan Urbanistic Zonal sau printr-un plan propriu de management, context în care viziunea și obiectivele de dezvoltare a acestuia pentru ciclul de programare 2014-2020 se regăsesc în Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Zonei Metropolitane Vaslui 2014-2023.

Această strategie propune pentru situl în cauză următoarele tipuri de intervenții:

- Consolidarea / restaurarea unor obiective de patrimoniu;
- Promovarea mobilității durabile în zona centrală, prin extinderea și modernizarea sistemului de transport în comun electric, a sistemului de piste de biciclete, reabilitarea străzilor, trotuarelor, amenajarea de noi locuri de parcare, modernizarea intersecțiilor, managementul inteligent al traficului, eliminarea traficului greu;
- Creșterea performanței energetice a clădirilor publice, a blocurilor de locuințe și a sistemului de iluminat public;

- Dezvoltarea învățământului vocațional artistic
- Extinderea și modernizarea infrastructurii culturale;
- Extinderea și modernizarea infrastructurii sportive și de agrement;
- Actualizarea documentațiilor de urbanism;
- Informatizarea administrației locale și implementarea unor soluții de tip "Smart City" pentru locuitori și turiști;
- Promovarea patrimoniului cultural și turistic din zonă;
- Extinderea spațiilor verzi și de promenadă, inclusiv cu ecologizarea apelor de suprafață;
- Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare.

▪ Modificări survenite în timp asupra viziunii și obiectivelor de dezvoltare ale sitului selectat

După cum a fost indicat și în secțiunile anterioare, situl selectat a fost supus, de-a lungul timpului, unor ample procese de remodelare, în conformitate cu viziunea și prioritățile strategice din respectivele perioade. Astfel, pornind de la nucleul medieval din jurul Curților Domnești, s-a dezvoltat, mai ales către vestul și nordul acestora, până la începutul sec. al XX-lea, nucleul comercial-meșteșugăresc al orașului, construcții cu 1-2 nivele și spații comerciale la parter, care reflecta specificul economiei locale. Acesta cuprindea majoritatea funcțiilor administrative, educaționale, sanitare și de agrement specifice unui oraș de mici dimensiuni (circa 10.000-15.000 de locuitori), suprafața construită orașului ajungând, prin parcelări succesive pentru locuințe, la circa 240 de hectare în 1941. Din aceeași perioadă se păstrează și astăzi o serie de construcții cu arhitectură valoroasă, amplasate mai ales în zona Parcului Copou și pe Str. Ștefan cel Mare. Pierderile materiale și de vieți omenești din cele două războaie mondiale, precum și deportarea și emigrarea comunității evreiești, a făcut ca orașul să înregistreze o relativă stagnare a dezvoltării, astfel încât nu depășea 15.000 de locuitori nici măcar în anul 1966, la aproape 20 de ani după instaurarea regimului comunist.

Perioada 1965-1989, corespunzătoare regimului comunist al lui Nicolae Ceaușescu și-a pus amprenta puternic pe nivelul de dezvoltare și pe aspectul actual al municipiului. Astfel, acesta a devenit în urma reformei administrative din 1968 reședința județului Vaslui, cu o populație de peste 400.000 de locuitori și a făcut obiectul unui proces rapid de industrializare și urbanizare, în baza unor planuri de sistematizare urmărite riguros. Populația orașului a crescut la 38.000 de locuitori în 1977, 67.000 de locuitori în 1986 și peste 80.000 în 1990, în primul rând prin mobilizarea populației ocupate în agricultură din zonele rurale adiacente, care și-a găsit un loc de muncă în noile întreprinderi cu profil industrial (textile, prelucrarea lemnului, produse alimentare, construcții de mașini, materiale de construcție, chimie etc.). Țesutul urban a fost adaptat acestui flux consistent de noi locuitori, fostul nucleu comercial-meșteșugăresc fiind înlocuit, aproape în totalitate, de blocuri de locuințe (cu 4-11 nivele) și clădiri cu destinație administrativă, culturală, educațională, comercială, de prestări servicii etc. Astfel, Vaslui a căpătat aspectul urban menținut, în linii mari, și în prezent, iar densitatea locuirii în zona centrală a ajuns la peste 1.000 de locuitori/ha, scăzând treptat către periferie și localitățile componente, cu un țesut urban similar cu cel din mediul rural.

Schimbarea regimului comunist la sfârșitul anului 1989, a condus al stoparea procesului de industrializare și urbanizare forțată, care a fost înlocuit de o dezvoltare privată a unei economii de tip capitalist, similară cu cea din perioada interbelică. Această tranziție s-a reflectat în construcția de noi clădiri moderne și locuințe individuale, adesea incoerente cu fondul construit deja existent, pe fondul unui relativ deficit de reglementare urbanistică. În zona centrală au apărut numeroase spații comerciale și de prestări servicii, sedii de bănci comerciale, chiar și de instituții publice, în timp ce construcțiile comuniste s-au degradat vizibil, mai ales la nivelul fațadelor, a performanței energetice și a spațiilor adiacente.

Ultimul deceniu a fost marcat de amploarea fără precedent a investițiilor publice, cu precădere la nivelul infrastructurii de transport, tehnico-edilitare, a regenerării spațiilor publice, a obiectivelor de patrimoniu, a infrastructurii educaționale etc. Acestea au redat, în mare parte, zonei selectate rolul de centralitate atractivă pentru cetățeni și vizitatori, pe care l-a îndeplinit tradițional.

▪ Analiza SWOT a sitului selectat

Punctele tari

- *Protecția, restaurarea și punerea în valoare a obiectivelor de patrimoniu din zona Curților Domnești, devenite principala atracție pentru vizitatori și turiști;*
- *Regenerarea urbană a spațiilor publice din zona centrală, accesibile exclusiv pietonilor, inclusiv reabilitarea sistemului de iluminat public și arhitectural;*
- *Modernizarea străzilor, trotuarelor, infrastructurii de transport electric și amenajarea de piste pentru biciclete;*
- *Reabilitarea termică și refașadizarea unor blocuri de locuințe;*
- *Implementarea unui sistem de supraveghere video a spațiilor publice pentru reducerea infracționalității;*
- *Modernizarea Parcului Copou, un parc dendrologic atractiv pentru cetățeni și vizitatori;*
- *Investițiile realizate în infrastructura sportivă și de agrement de la nivel local (de ex. Teatrul de Vară, Ștrand, Stadion)*

Punctele slabe

- *Starea avansată de degradare și protecția insuficientă a unor clădiri de patrimoniu și cu valoare arhitecturală ridicată, aflate atât în proprietate publică, cât și privată (de ex. Palatul Justiției, Palatul Copiilor etc.);*
- *Infrastructura deficitară de semnalizare turistică pentru atracțiile turistice din zona studiată (panouri de informare, indicatoare, marcaje etc.);*
- *Deficiențele de la nivelul infrastructurii culturale locale (degradarea Casei de Cultură a Sindicatelor, lipsa unei săli de evenimente de mari dimensiuni, cu acustică corespunzătoare, a unui centru de arte, uzura fizică și morală a infrastructurii Muzeului Județean, lipsa unei școli de muzică și arte, funcționarea Bibliotecii Județene într-un spațiu impropriu etc.);*
- *Facilitățile încă limitate de promenadă, petrecere a timpului liber și practicarea sporturilor (malurile râurilor nu sunt amenajate în scop de agrement, ștrandul este închis din 2014, nu există piste pentru role etc.);*
- *Existența unui teren abandonat în imediata apropiere a Parcului Copou (fostele sere);*
- *Nivelul ridicat de poluare fonică și de emisii generat de traficul auto intens și congestia de pe arterele principale;*
- *Pistele pentru biciclete sunt insuficiente ca lungime și protecție față de traficul auto și pietonal, neintegrate în trasee și nu există centre de stocare și închiriere a bicicletelor;*
- *Numărul relativ redus de evenimente culturale de amploare, care să pună în valoare patrimoniului orașului, spațiile publice recent modernizate și să atragă mulți turiști și vizitatori;*
- *Infrastructura tehnico-ediliciară de pe anumite străzi este uzată;*
- *Parcul de mijloace de transport public este învechit, nu există sistem de e-ticketing, iar stațiile nu sunt dotate cu hărți ale traseelor, panouri de informare sau de afișaj electronic cu privire la programul de transport;*
- *Patrimoniul imaterial din zonă este insuficient exploatat prin târguri, festivaluri și alte evenimente de interes;*
- *Numărul turiștilor și vizitatorilor este în creștere, dar rămâne cel mai scăzut, atât ca volum, cât și ca durată medie a sejurului, dintre toate municipiile reședință de județ, în lipsa unor atracții majore (exceptând Curțile Domnești).*

Oportunități:

- Fondurile europene, disponibile mai ales prin POR 2014-2020 și POC RO-MD 2014-2020, pentru restaurarea și punerea în valoare a unor obiective de patrimoniu, reconversia unor terenuri abandonate sau degradate, mobilitate urbană, creșterea eficienței energetice, educație, promovare turistică etc.;
- Includerea municipiului într-un traseu turistic regional al curților domnești, precum și în trasee tematice transfrontaliere, împreună cu alte locații din județ, regiune și Republica Moldova;
- Implementarea proiectelor de infrastructură rapidă din Master Plan-ul General de Transport al României, care să crească conectivitatea municipiului la coridoarele majore de transport din Europa Centrală și de Vest, precum și la granița de est a Uniunii Europene;
- Atragerea de investiții străine și dezvoltarea antreprenoriatului local, care să genereze și fluxuri suplimentare de vizitatori și turiști.

Amenințări:

- Amplificarea fenomenului migrației și externe a populației, respectiv a deficitului de forță de muncă calificată în anumite domenii;
 - Tergiversarea demersurilor de integrare europeană a Republicii Moldova, cu efecte asupra accentuării poziției periferice a municipiului în contextul U.E.;
 - Întârzierea proiectelor majore de investiții în infrastructura publică de transport, care vor limita atractivitatea municipiului pentru investitori, turiști și locuitori;
 - Manifestarea unui cutremur de intensitate ridicată;
 - Creșterea parcului auto, ce va pune presiune suplimentară pe infrastructura locală de transport;
- **Organizațiile cu atribuții în domeniul managementului sitului, ca destinație turistică, precum și sursele de finanțare**

Sectorul public – prin Primăria Municipiului Vaslui și Consiliul Județean Vaslui – sunt principalii actori cu atribuții în managementul zonei selectate. Astfel, Primăria are ca atribuții planificarea strategică și teritorială, asigurarea implementării reglementărilor urbanistice, inclusiv în ceea ce privește protecția patrimoniului construit, administrarea infrastructurii și a spațiilor publice (străzi, iluminat public, parcări, marcaje, indicatoare etc.), inclusiv a spațiilor verzi (de ex. Parcul Copou), promovarea și informarea turistică (mai ales prin centrul de profil din subordine), administrarea infrastructurii sportive și de agrement (de ex. Teatrul de Vară, Ștrand etc.), asigurarea siguranței și ordinii publice, a transportului public, organizarea de evenimente culturale și sportive, autorizarea agenților economici din zonă, subvenționarea unor activități ale organizațiilor non-profit etc. În plus, aceasta este principalul vector în ceea ce privește realizarea de investiții publice la nivelul sitului, inclusiv prin atragerea de finanțări nerambursabile în acest scop.

Consiliul Județean Vaslui este principalul actor local din domeniul cultural, în primul rând prin instituțiile de cultură din subordine, amplasate în această zonă - Muzeul Județean "Ștefan cel Mare", Biblioteca Județeană "N.M. Spătarul" și Centrul pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, dar și prin acțiuni de promovare turistică sau prin acordarea de finanțări nerambursabile pentru ONG-urile din domeniul cultural-sportiv.

Direcția Județeană pentru Cultură Vaslui, reprezentanta în teritoriu a ministerului de resort, asigură protecția și conservarea patrimoniului cultural mobil și imobil, mai ales prin funcțiile sale de autorizare și control a lucrărilor de intervenție, monitorizare a stadiului de conservare, propunere de intervenții de consolidare/restaurare prin programe cu finanțare de la bugetul de stat etc.

Operatori publici și privați de servicii edilitare (apă-canal, gaze naturale, salubritate, telecomunicații etc.) joacă un rol important în asigurarea calității acestor servicii, prin investițiile pe care le realizează în zonă.

Sectorul privat și non-guvernamental are o implicare mult mai redusă în managementul zonei, contribuția lor fiind importantă din perspectiva conservării valorii arhitecturale și întreținerii corespunzătoare a clădirilor deținute, administrării unor spații cu destinație culturală (de ex. Casa de Cultură a Sindicatelor), implicării în organizarea unor evenimente cultural-sportive și civice, precum și a serviciilor din sfera HORECA furnizate rezidenților și turiștilor.

În ceea ce privește investițiile realizate în acest perimetru în ultimul deceniu, este greu de cuantificat sumele exacte, în condițiile în care unele intervenții integrate au depășit limitele zonei studiate. Totuși, putem estima că cel puțin 70% dintre cele peste 53 mil. Euro investite de municipalitate, în perioada 2007-2016, din toate sursele disponibile (fonduri europene, fonduri proprii, fonduri de la bugetul de stat, credite etc.) au mers către această zonă, la care se adaugă alte sume importante investite de Consiliul Județean, ADI-urile din domeniul apă-canal și management deșeuri, precum și investițiile proprietarilor privați. Per ansamblu, putem estima, cu o marjă rezonabilă, investiții totale de cel puțin 50 mil. Euro doar în această zonă, volum fără precedent în istoria recentă a Vasluiului, ale căror efecte sunt vizibile și au contribuit semnificativ la creșterea atractivității orașului și a calității vieții rezidenților.

▪ Circulația turistică la nivelul sitului selectat

Datele statistice furnizate de Centrul Municipal de Informare și Promovare Turistică Vaslui aferente primului an de funcționare (aprilie 2016-aprilie 2017) au indicat un număr de 885 de turiști români și străini care au apelat la serviciile acestei unități. Ponderea turiștilor străini a fost de 38%, cei mai mulți provenind din Republica Moldova (53% din total acestora), Franța, Italia, Germania, Belgia și Spania. Orașul a fost vizitat atât individual, cât și de grupuri de până la 15 persoane, principalele atracții vizate de aceștia fiind muzeele, bisericile, obiectivele istorice, parcurile și locurile de agrement. De asemenea, aceștia și-au exprimat și interesul pentru unele servicii publice (primărie, spitale, bănci), agenții de turism, unități de învățământ și evenimente culturale, fiindu-le puse la dispoziție de către angajații centrului materiale informative în acest sens.

Cu toate acestea, doar o parte dintre turiștii care au ales ca destinație municipiul Vaslui au apelat și la serviciile Centrului Municipal de Informare și Promovare Turistică. Datele Institutului Național de Statistică indică pentru anul 2016 un număr de peste 21.400 de turiști cazați în municipiu, la care se adaugă alți 2.100 cazați în zona periurbană (maxim 10-15 km de oraș). Este destul de dificil de determinat ponderea celor cazați în municipiu și în comunele învecinate care au și vizitat zona studiată. Plecând însă de la ipotezele că peste 90% dintre atracțiile turistice, spațiile de cazare și de alimentație publică sunt amplasate în zona studiată, putem estima realist numărul turiștilor la circa 20.000 de persoane, la care se adaugă, evident, și câteva mii de vizitatori care au optat să nu se cazeze în zonă. Durata medie a sejurului care totuși s-au cazat este de circa 1,5 nopți/turist, specifică turismului de tranzit sau în scop de afaceri, care generează un nivel nesatisfăcător al veniturilor.

▪ Ciclul de dezvoltare în care se află situl selectat în viziunea stakeholderilor

În viziunea stakeholderilor locali, situl selectat se află într-o fază de creștere ca destinație turistică și atractivitate pentru rezidenți. Un rol esențial în acest sens l-au avut investițiile publice care au schimbat fața zonei, care avea amprenta evidentă a celor peste 40 de ani de comunism și urbanizare forțată. Un exemplu elocvent în acest sens e zona Curților Domnești, cel mai reprezentativ obiectiv medieval din zonă, care, după investițiile recente de restaurare, amenajare și introducere în circuitul turistic, a devenit principala atracție o orașului, vizitată de zeci de turiști zilnic. De asemenea, regenerarea spațiilor publice (zone pietonale) și a celor verzi (Parcul Copou, zone verde din jurul Curților Domnești) din zona centrală le-a făcut din nou atractive pentru rezidenți și vizitatori, fiind un loc preferat de socializare și de petrecere a timpului liber. Aceste investiții s-au reflectat și în creșterea circulației turistice din zonă, anul 2016 marcând un maxim istoric al numărului de turiști cazați în oraș, chiar dacă cifra acestora e încă modestă. Implementarea măsurilor prevăzute în SIDU, PMUD sau în strategia Consiliului Județean vor contribui, pe viitor, la creșterea atractivității zonei pentru toate categoriile de public.

▪ Promovarea sitului selectat ca destinație turistică

Promovarea turistică a obiectivelor din zona studiată este încă una deficitară, lucru reflectat și în numărul mic de turiști cazați, în raport cu potențialul orașului și cu alte orașe de talie similară din România. Primul pas important în acest sens s-a făcut în anul 2016, odată cu inaugurarea Centrului Municipal de Informare și Promovare Turistică, deschis zilnic, cu personal calificat și o serie de materiale informative, care a atras deja peste 1.000 de beneficiari.

Totuși, activitatea de promovare a zonei rămâne deficitară sub următoarele aspecte: prezența virtuală nesatisfăcătoare a ofertei turistice a municipiului și a zonei (nu există un site dedicat promovării turistice, singurele informații fiind disponibile pe site-ul Primăriei și Consiliului Județean exclusiv în limba română); infrastructura deficitară de semnalizare și informare turistică (panouri, indicatoare etc.); lipsa ghizilor turistici; lipsa unor trasee turistice tematice la nivel metropolitan, județean, regional și transfrontalier (ultimele astfel de trasee au fost concepute în anul 2008); număr mic de evenimente de amploare organizate la nivel local, capabile să atragă un flux consistent de turiști și vizitatori.

▪ Unicitatea sitului selectat și diferențierea față de alte zone din orașul vizat

Situl selectat este unic în context local prin concentrarea mare (peste 90% din totalul celor existente în municipiu) de obiective de patrimoniu și atracții turistice. În context regional și național, acesta se remarcă prin prezența zonei Curților Domnești, recent restaurată și introdusă în circuitul turistic, care a redevenit rapid principala atracție locală. Aceasta poate fi introdusă într-un circuit regional al curților domnești din Moldova, alături de obiectivele similare din Piatra-Neamț, Suceava, Hârlău, Bacău sau chiar din Republica Moldova (de ex. Lăpușna).

Capitolul II. Studiul de benchmarking

Scopul studiului de benchmarking de la nivel regional este de a aprofunda analiza principalelor constrângeri de la nivel local/regional în calea conservării și valorificării durabile a patrimoniului cultural, dar și a oportunităților, care vor fi abordate cu prioritate de Planul de Acțiune regional ce va fi elaborat în a doua etapă a proiectului SHARE. Obiectivele specifice ale acestei activități sunt:

- Valorificarea studiilor de caz și a activității grupului de lucru regional - cele mai multe dintre aceste constrângeri și oportunități au fost deja identificate în analiza SWOT din studiile de caz și validate la întâlnirile grupului de lucru regional;
- Valorificarea principalelor documente de planificare strategică cu impact asupra domeniilor vizate de proiectul SHARE la nivel local și regional;
- Oferirea unui input valoros și timpuriu pentru conceperea sondajului de la nivelul celor 6 orașe vizate.

Studiul de benchmarking este esențial pentru metodologia de schimb de cunoștințe și experiență între partenerii din proiect și va permite clasificarea și categorisirea locațiilor vizate din diferite țări funcție de abordările locale în domeniile vizate. De asemenea, prin utilizarea documentelor de planificare strategică, va permite evidențierea diferențelor de abordare dintre decidenții din aceste țări cu privire la dezvoltarea economică, turismul, promovarea și managementul resurselor locale etc.

Elaborarea propriu-zisă a studiului de benchmarking s-a făcut în concordanță cu liniile metodologice trasate de un partener din proiect – Universitatea din Greenwich, presupunând următoarele activități:

1. Identificarea a două documente de planificare strategică relevante la nivelul fiecărui oraș - acest demers a fost inițiat încă de la prima întâlnire a grupului de lucru regional. Astfel,

participanții și experții au inventariat împreună ce documente de planificare sunt cele mai relevante pentru fiecare oraș în parte și ar putea face obiectul studiilor de benchmarking. Astfel au fost selectate strategiile integrate de dezvoltare urbană (SIDU), și planurile urbanistice generale (PUG), la care s-au adăugat planurile regional de acțiune în domeniul turismului aferente perioadelor de programare 2007-2013, respectiv 2014-2020, care acoperă problematici specifice tuturor celor 6 orașe vizate.

2. În conformitate cu metodologia, experții au ținut o evidență bibliografică strictă a fiecărui document utilizat, cu mențiunea că toate acestea sunt din sfera publică. Astfel, pentru fiecare document consultat s-a completat o fișă care conține elemente privind studiul de caz la care face referire, tipul documentului, anul în care a fost publicat, autorul sau organizația care l-a publicat, titlul documentului (în română și engleză) și link-ul la pagina Web de unde poate fi descărcat acesta.

3. Cuantificarea cuvintelor cheie din documentele analizate. Plecând de la lista de cuvinte cheie puse la dispoziție de Universitatea Greenwich în documentul "SHARE brief no. 3" și traduse de experți în limba română, aceștia au numărat, cu ajutorul funcției "Find" din Microsoft Office, de câte ori fiecare cuvânt-cheie se regăsește în fiecare document în parte. Astfel, pentru fiecare dintre cele 14 documente analizate, experții au completat un tabel separat cu numărul de repetări ale fiecărui cuvânt-cheie în parte.

4. Propunerea de cuvinte cheie care reprezintă obstacole în dezvoltarea la nivel local și cuantificarea acestora la nivelul documentelor analizate. Experții au convenit, împreună cu participanții la grupul de lucru regional, încă de la prima întâlnire, care sunt cuvintele-cheie ce ar putea indica obstacole în calea dezvoltării de la nivel local, plecând de la sumarul discuțiilor cu aceștia și de analizele SWOT, din următoarele categorii: factori sociali (ex. scăderea și îmbătrânirea populației), politici (ex. lipsa de voință politică), fizico-geografici (ex. elemente de relief, riscuri naturale, accesibilitate), economici (ex. dinamici la nivelul mediului privat care nu favorizează valorificarea patrimoniului), legali (ex. legislație neclară sau insuficientă, probleme de proprietate), tehnologici (lipsă dotări, software, costuri ridicate cu anumite tehnologii), de marketing (de ex. competiția unor orașe apropiate), de comportament ai vizitatorilor (de ex. așteptările vizitatorilor și turiștilor) și de mediu (de ex. poluare, schimbări climatice). În pasul următor, experții au căutat aceste cuvinte în cele 14 documente, după aceeași metodă aplicată la subactivitatea anterioară.

5. Validarea numărării cuvintelor-cheie date și propuse, prin renumărarea acestora.

Rezultatele analizei benchmarking pentru documentele analizate la nivelul regiunii Nord-Est sunt prezentate în tabelul de mai jos:

a) Analiza benchmarking la nivel de planuri urbanistice generale:

Rezultatele căutării cuvintelor-cheie	
Cuvântul-cheie	Numărul de mențiuni la cuvântul-cheie din documentul analizat

Cuvinte-cheie din sfera economiei inteligente ("smart economy")						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Economie</i>	54	52	29	25	50	31
<i>Cercetare</i>	40	7	33	4	9	3
<i>Economia cunoașterii</i>	0	0	2	0	0	0
<i>Ocupare pe cont propriu / Persoană fizică (autorizată)</i>	0	0	0	1	1	2
<i>Antreprenori/întreprinzători</i>	6	0	5	4	2	6
<i>Firme/întreprinderi/IMM</i>	178	5	50	47	58	68
<i>Productivitate (a muncii)</i>	8	0	8	3	43	1
<i>Șomaj</i>	7	2	8	7	3	24
<i>Ocupare / Forța de muncă</i>	138	12	50	5	93	83
<i>Internațional</i>	77	5	39	5	8	6
Cuvinte-cheie din sfera "oamenilor inteligenți" ("smart people")						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Oameni</i>	3	2	5	3	6	0
<i>Comunitate</i>	18	4	7	5	11	0
<i>Cetățeni</i>	15	0	9	4	1	0
<i>Educație</i>	37	22	16	27	27	3
<i>Biblioteca</i>	30	7	5	4	2	4
<i>Limbă străină</i>	6	0	1	2	0	0
<i>Limbi străine</i>	5	0	0	3	0	0
<i>Învățare</i>	2	0	1	0	1	0
<i>Străini</i>	11	0	0	4	1	0
<i>Industria creative</i>	7	0	8	0	0	0
<i>Sectorul creativ</i>	0	0	1	0	0	0

<i>Uniunea Europeană</i>	8	1	8	2	2	2
<i>UE</i>	19	0	6	0	1	1
Cuvinte-cheie din sfera "guvernancei inteligente" ("smart governance")						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Guvernare</i>	1	0	3	4	2	0
<i>Managementul/ administrarea / gestiunea oraşului / administrator oraş / city manager</i>	93	7	61	18	35	5
<i>Politică</i>	36	24	13	40	18	1
<i>Alegeri locale</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Alegeri naţionale</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Voluntariat</i>	6	0	0	1	0	0
<i>Sectorul voluntariatului</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Creşă</i>	6	2	4	1	1	0
<i>Grădiniţă</i>	65	4	7	6	2	2
<i>Şcoală</i>	15	0	10	0	2	3
<i>Şcoli</i>	3	5	19	12	4	8
<i>Transparenţă</i>	3	0	2	0	0	0
<i>Birocraţie</i>	1	0	0	0	0	0
<i>Corupţie</i>	0	0	0	0	0	0
Cuvinte-cheie din sfera "mobilităţii inteligente" ("smart mobility")						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Mobilitate</i>	10	1	5	18	4	1
<i>Accesibilitate (locală)</i>	33	6	19	32	12	6
<i>Accesibilitate (internaţională)</i>	1	0	4	2	3	0
<i>Transport public/în comun</i>	45	8	26	43	15	5
<i>Computere în gospodăria</i>	0	0	0	0	1	0

<i>Wifi</i>	0	0	1	1	0	0
<i>Internet / on-line</i>	12	0	19	4	4	0
<i>Broadband / bandă largă / „internet de mare viteză”</i>	1	0	5	1	1	0
<i>Transport nemotorizat/verde</i>	0	0	0	15	4	0
<i>Trafic</i>	55	20	98	57	81	16
Cuvinte-cheie din sfera "mediului inteligent" ("smart environment")						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Mediu (înconjurător)</i>	33	45	138	108	36	15
<i>Spații verzi</i>	109	72	106	86	78	25
<i>Poluarea (aerului)</i>	10	44	38	12	29	18
<i>Protecția (mediului)</i>	35	15	32	35	35	3
<i>Consumul de apă</i>	13	10	39	5	0	12
<i>Consumul de electricitate</i>	12	7	18	10	8	12
<i>Consumul de energie</i>	5	6	49	6	10	3
Cuvinte-cheie din sfera "vieții inteligente" ("smart living")						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Cultură</i>	337	23	67	88	44	16
<i>Cinematografe</i>	23	4	4	3	2	3
<i>Muzee</i>	98	6	6	41	20	1
<i>Teatre</i>	60	15	19	9	1	3
<i>Sănătate</i>	88	13	84	19	52	8
<i>Speranță de viață</i>	0	0	0	0	1	0
<i>Spitale</i>	10	13	46	5	32	20
<i>Servicii de sănătate</i>	22	0	6	3	13	1
<i>Criminalitate</i>	0	0	1	1	2	1
<i>Siguranță (publică)</i>	7	1	1	17	22	8

<i>Locuire / locuințe</i>	117	197	229	93	92	43
<i>Calitatea vieții</i>	9	0	6	2	5	1
<i>Turism</i>	289	8	39	89	56	9
<i>Vizitatori</i>	8	0	0	0	1	0
<i>Turiști</i>	3	0	0	12	1	0
<i>Cazare</i>	77	2	13	12	10	6
<i>Coeziune socială / incluziune</i>	18	0	18	3	5	0
<i>Sărăcie</i>	8	1	2	2	1	1
Cuvinte-cheie din sfera managementului destinației turistice						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Marketing (turistic)</i>	18	0	1	2	1	1
<i>Promovare (turistică)</i>	46	0	7	7	7	1
<i>Piețe-țintă (pentru turism)</i>	8	0	0	0	0	0
<i>Satisfacția vizitatorilor</i>	4	0	0	0	0	0
<i>Experiența vizitatorilor</i>	4	0	0	1	0	0
<i>Calitatea serviciilor</i>	6	0	0	1	0	0
<i>Organizații de Management al Destinației</i>	1	0	0	0	0	0
<i>Organizații / centre de Marketing / Informare / Promovare al Destinației</i>	1	0	0	1	0	0
<i>Dezvoltare (turistică)</i>	7	3	8	18	21	0
<i>Pagube (produse de turiști)</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Management durabil/sustenabil</i>	4	9	6	2	9	0
<i>Competitivitate durabilă/sustenabilă</i>	30	0	2	0	1	1
Cuvinte-cheie din sfera fizico-geografică						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Natură</i>	320	96	98	119	117	57

<i>Râu</i>	110	49	153	115	72	1
<i>Râuri</i>	31	11	8	2	17	0
<i>Munte</i>	3	0	0	35	3	0
<i>Munți</i>	0	0	1	3	0	1
<i>Dealuri/coline</i>	4	2	122	9	17	21
<i>Climă/Climat</i>	52	11	46	24	12	22
<i>Vreme</i>	17	14	18	4	7	9
<i>Peisaj (natural)</i>	14	4	15	15	2	0
<i>Pădure</i>	9	5	57	22	8	8
<i>Păduri</i>	50	13	38	17	19	27
<i>Zăvoi</i>	3	0	0	0	0	0
<i>Mare</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Litoral</i>	4	0	0	0	0	0
<i>Plajă</i>	3	0	2	1	0	0
<i>Plaje</i>	3	1	0	0	0	0
<i>Lac</i>	74	5	17	40	3	2
<i>Lacuri</i>	54	6	28	9	7	5
Cuvinte-cheie din sfera culturii și istoriei						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Istorie</i>	4	158	126	7	7	8
<i>Patrimoniu</i>	10	23	36	26	25	1
<i>Obiceiuri locale / datini / tradiții</i>	20	7	0	4	13	1
<i>Cadru unic</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Locație unică / locuri unice</i>	1	0	0	1	0	0
<i>Stil de viață (local)</i>	3	0	1	1	2	1
Cuvinte-cheie din sfera legăturilor cu piața						

	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Prieteni și rude aflate în vizită</i>	0	0	1	0	0	0
<i>Legături de afaceri (cu alte țări/regiuni)</i>	0	0	0	0	1	0
<i>Legături (cu țări/regiuni din care provin turiștii)</i>	1	0	2	0	0	0
Cuvinte-cheie din sfera activităților						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Tururi (turistice) ghidate</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Tururi (turistice) auto-ghidate</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Trasee (turistice) amenajate</i>	13	0	6	18	2	0
<i>Trasee (turistice) digitale/on-line</i>	3	0	0	0	0	0
<i>Shopping/Cumpărături</i>	2	0	2	0	2	0
<i>Mâncare / Gastronomie / Alimentație publică</i>	16	2	0	5	4	0
<i>Degustare (gastronomică, vinuri)</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Workshop-uri / seminarii</i>	31	2	2	1	0	0
<i>Sport</i>	211	12	36	58	22	11
<i>Dans</i>	7	0	0	1	0	0
<i>Băuturi</i>	1	1	2	3	2	0
Cuvinte-cheie din sfera evenimentelor speciale						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Festivaluri</i>	59	0	0	11	2	0
<i>Evenimente</i>	64	1	6	11	8	0
<i>Expoziții</i>	29	0	15	7	3	0
<i>Concursuri sportive/campionate</i>	15	0	1	0	0	0
<i>Conferințe</i>	26	1	8	3	1	0

Cuvinte-cheie din sfera suprastructurii turistice						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Hoteluri</i>	84	4	14	20	27	9
<i>Pensiuni</i>	7	0	8	17	13	1
<i>Cazare pentru vizitatori</i>	2	0	0	0	0	0
<i>Unități de cazare / primire a turiștilor</i>	47	2	5	12	10	1
<i>Restaurante</i>	27	0	7	20	21	8
<i>Cafenele</i>	7	0	0	7	0	1
<i>Baruri / Puburi</i>	1	0	3	11	0	2
<i>Cluburi / discoteci</i>	4	3	3	3	0	3
<i>Muzee</i>	98	6	6	41	20	1
<i>Castele / cetăți</i>	0	0	0	26	17	1
<i>Centrul istoric / vechi</i>	0	40	29	13	14	0
<i>Arhitectură</i>	23	30	34	45	19	4
<i>Palate</i>	7	0	51	4	2	2
<i>Biserici / mănăstiri</i>	22	16	53	108	103	4
<i>Catedrale</i>	12	0	6	1	1	0
<i>Situri/obiective/monumente de patrimoniu (construit)</i>	22	35	164	22	60	11
<i>Ziduri (ale cetăților)</i>	0	0	0	3	3	1

II. Cuantificarea cuvintelor-cheie propuse de consultant

Rezultatele căutării cuvintelor-cheie¹

¹ Cuvintele-cheie propuse vor fi cuantificate la nivelul documentelor analizate doar în contextul în care reprezintă bariere în calea dezvoltării locației (municipiului) și a sitului selectat de la nivelul acestuia, indiferent dacă acestea au sau nu un prefix negativ. Spre exemplu: cuvântul "eligibilitate" va fi cuantificat doar în contextul în care afectează negativ dezvoltarea, de ex. "...investițiile în infrastructura de agrement nu sunt eligibile spre finanțare..."; în mod similar, cuvântul-cheie „avize” va fi cuantificat doar în context negativ, de ex. "....durata mare de obținere a avizelor și acordurilor”.

Cuvântul-cheie	Numărul de mențiuni la cuvântul-cheie din documentul analizat					
Cuvinte-cheie din sfera factorilor sociali						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Declin demografic / scăderea populației</i>	16	2	6	14	26	9
<i>Îmbătrânirea populației</i>	1	1	11	4	10	2
<i>Migrație internă</i>	6	1	5	4	14	4
<i>Migrație externă</i>	16	0	1	4	1	1
<i>Comunități / grupuri defavorizate / marginalizate</i>	12	0	3	8	1	0
<i>Comportament</i>	6	0	2	1	2	1
<i>Societate civilă / ONG</i>	9	1	2	1	1	0
<i>Conștientizare</i>	0	0	7	4	2	0
Cuvinte-cheie din sfera factorilor politici și administrativi						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Voință politică</i>	0	0	0	2	9	0
<i>Birocrație</i>	1	0	0	0	0	0
<i>Avize / acorduri</i>	14	3	4	2	3	1
Fonduri	24	3	5	1	1	0
Resurse (umane, financiare)	3	3	13	4	11	21
Surse de finanțare	7	2	4	4	1	0
Eligibilitate	1	0	2	0	0	0
Neglijență	5	0	2	1	0	0
Lipsă de interes / dezinteres	3	1	2	0	0	3
Parteneriat public-privat / PPP	1	1	1	9	4	0

Nevalorificare / valorificare slabă	3	2	13	0	3	8
Tergiversare	0	0	1	0	0	0
Planificare strategică	4	4	2	0	2	0
Planificare teritorială / PUG	3	1	4	2	7	3
Cuvinte-cheie din sfera factorilor fizico-geografici						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Riscuri / hazarduri / calamități / dezastre</i>	47	45	109	32	16	22
<i>Poziția geografică / periferie</i>	31	5	27	3	11	5
<i>Accesibilitate / conectivitate</i>	5	0	7	1	5	3
<i>Distanță</i>	2	1	2	2	2	0
<i>Izolare</i>	6	2	9	0	2	7
<i>Expunere</i>	4	17	10	4	1	5
Cuvinte-cheie din sfera mediului de afaceri						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Investiții străine</i>	30	0	0	1	5	1
<i>Insolvență</i>	0	0	0	0	1	0
<i>Faliment / restructurare</i>	18	2	12	6	16	4
<i>Infrastructură de sprijinire a afacerilor și inovării</i>	4	0	4	5	2	1
<i>Clustere</i>	1	0	0	0	1	0
<i>Deficit de forță de muncă</i>	4	0	0	5	0	1
<i>Competențe / calificare</i>	36	4	3	8	2	4
<i>Ofertă educațională</i>	2	0	0	1	0	0
<i>Învățământ tehnic și profesional</i>	46	0	6	18	8	4

Cuvinte-cheie din sfera constrângerilor legale						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Proprietate</i>	7	7	6	3	12	5
<i>Administrație</i>	11	2	1	7	8	0
<i>Achiziții publice</i>	0	2	1	3	1	0
<i>Legislație / cadrul legal</i>	12	3	5	6	5	1
Retrocedări	0	3	2	0	3	1
Procese (legale)	0	0	0	0	0	0
Cuvinte-cheie din sfera infrastructurii tehnologice						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Cercetare-Dezvoltare-Inovare / CDI</i>	12	0	1	2	2	0
<i>Transfer tehnologic</i>	8	0	1	0	0	0
<i>Informare tehnologică</i>	0	0	0	0	0	0
Informatizare / digitalizare	0	2	3	2	1	1
Tehnologii	22	18	16	2	5	6
Drumuri	10	4	6	5	5	4
Străzi	41	14	19	13	24	18
Parcări	29	5	26	30	13	2
Piste de biciclete	4	0	7	8	6	1
Zone pietonale	22	6	19	23	15	1
Parc auto	8	2	3	1	5	1
Iluminat public	19	0	3	11	21	3
Cabluri aeriene	4	7	3	11	4	3
Cuvinte-cheie din sfera destinațiilor aflate în competiție						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS

<i>Polarizare</i>	1	0	2	1	2	3
<i>Competiție</i>	0	0	1	1	3	0
<i>Atractivitate</i>	5	0	8	13	4	2
Cuvinte-cheie din sfera așteptărilor vizitatorilor						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Insatisfacție / nemulțumiri</i>	1	0	0	0	1	0
<i>Durață sejur</i>	3	0	1	3	0	0
<i>Așteptări</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Informare turistică</i>	13	1	1	1	1	0
<i>Semnalizare turistică</i>	1	2	0	1	2	0
<i>Ofertă turistică</i>	3	0	2	1	1	0
<i>Produse turistice</i>	10	0	1	2	0	0
<i>Brand turistic</i>	5	0	3	1	1	0
<i>Târguri de turism</i>	8	0	0	2	2	0
<i>Atracții / obiective turistice</i>	14	1	4	6	5	0
<i>Agrement</i>	54	7	21	40	7	7
Cuvinte-cheie din sfera constrângerilor de mediu						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Brownfield / situri abandonate / zone degradate</i>	11	5	27	19	6	3
<i>Situri poluate</i>	5	1	0	3	2	0
<i>Deficit de spații verzi</i>	7	2	17	1	26	5
<i>Poluare fonică / zgomot</i>	59	6	63	7	5	6
<i>Câini comunitari</i>	1	0	0	0	0	0
<i>Emisii de CO2</i>	44	2	40	14	65	3
<i>Eficiență energetică</i>	3	0	6	18	4	1

b) Analiza benchmarking la nivel de strategii integrate de dezvoltare urbană

Rezultatele căutării cuvintelor-cheie						
Cuvântul-cheie	Numărul de mențiuni la cuvântul-cheie din documentul analizat					
Cuvinte-cheie din sfera economiei inteligente ("smart economy")						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Economie</i>	176	200	386	447	339	162
<i>Cercetare</i>	61	33	108	43	36	36
<i>Economia cunoașterii</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Ocupare pe cont propriu / Persoană fizică (autorizată)</i>	0	3	1	2	21	9
<i>Antreprenori/întreprinzători</i>	10	16	27	36	13	44
<i>Firme/întreprinderi/IMM</i>	92	76	183	84	58	60
<i>Productivitate (a muncii)</i>	7	3	5	3	2	3
<i>Șomaj</i>	20	19	9	29	69	26
<i>Ocupare / Forța de muncă</i>	39	61	65	26	81	40
<i>Internațional</i>	32	16	127	29	28	9
Cuvinte-cheie din sfera "oamenilor inteligenți" ("smart people")						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Oameni</i>	0	5	4	6	13	4
<i>Comunitate</i>	86	91	123	45	119	86
<i>Cetățeni</i>	12	65	39	95	78	45
<i>Educație</i>	69	106	151	248	144	84
<i>Biblioteca</i>	7	23	8	17	9	20
<i>Limbă străină</i>	0	0	1	0	0	0
<i>Limbi străine</i>	1	0	2	3	0	0

<i>Învățare</i>	5	93	3	20	18	99
<i>Străini</i>	13	21	7	10	5	40
<i>Industria creative</i>	4	0	35	1	0	1
<i>Sectorul creativ</i>	0	0	7	0	0	0
<i>Uniunea Europeană</i>	8	12	18	22	17	9
<i>UE</i>	9	10	16	30	17	19
Cuvinte-cheie din sfera "guvernării inteligente" ("smart governance")						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Guvernare</i>	0	18	2	12	3	18
<i>Managementul/ administrarea / gestiunea orașului / administrator oraș / city manager</i>	0	0	1	3	0	1
<i>Politică</i>	49	12	15	31	56	19
<i>Alegeri locale</i>	0	0	0	3	0	0
<i>Alegeri naționale</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Voluntariat</i>	3	4	2	8	2	4
<i>Sectorul voluntariatului</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Creșă</i>	0	13	8	22	5	11
<i>Grădiniță</i>	11	34	39	132	27	29
<i>Școală</i>	72	32	25	197	147	34
<i>Școli</i>	9	95	25	117	26	21
<i>Transparență</i>	0	3	5	10	14	12
<i>Birocrație</i>	0	2	1	19	11	5
<i>Corupție</i>	0	0	2	1	3	13
Cuvinte-cheie din sfera "mobilității inteligente" ("smart mobility")						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Mobilitate</i>	25	58	82	143	85	81

<i>Accesibilitate (locală)</i>	0	18	21	96	49	26
<i>Accesibilitate (internațională)</i>	0	0	4	0	0	1
<i>Transport public/în comun</i>	55	73	136	74	97	60
<i>Computere în gospodăria</i>	0	0	2	0	0	0
<i>Wifi</i>	0	0	1	0	0	0
<i>Internet / on-line</i>	1	17	26	10	27	23
<i>Broadband / bandă largă / „internet de mare viteză”</i>	0	2	3	3	2	2
<i>Transport nemotorizat/verde</i>	0	2	26	41	1	0
<i>Trafic</i>	33	74	98	154	111	82
Cuvinte-cheie din sfera "mediului inteligent" ("smart environment")						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Mediu (înconjurător)</i>	2	0	246	19	9	13
<i>Spații verzi</i>	49	43	64	48	77	43
<i>Poluarea (aerului)</i>	1	7	7	7	5	8
<i>Protecția (mediului)</i>	6	23	9	27	31	13
<i>Consumul de apă</i>	2	3	1	4	2	2
<i>Consumul de electricitate</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Consumul de energie</i>	5	3	16	18	8	2
Cuvinte-cheie din sfera "vieții inteligente" ("smart living")						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Cultură</i>	123	147	93	261	156	97
<i>Cinematografe</i>	5	8	11	15	12	7
<i>Muzee</i>	10	36	74	53	5	12
<i>Teatre</i>	12	31	22	18	15	4
<i>Sănătate</i>	44	57	69	172	111	46
<i>Speranță de viață</i>	0	2	1	1	0	10

<i>Spitale</i>	30	54	59	125	26	43
<i>Servicii de sănătate</i>	5	5	9	10	15	6
<i>Criminalitate</i>	0	10	4	0	3	2
<i>Siguranță (publică)</i>	0	25	39	78	7	15
<i>Locuire / locuințe</i>	213	174	220	143	145	131
<i>Calitatea vieții</i>	10	7	23	92	45	7
<i>Turism</i>	32	36	101	182	111	77
<i>Vizitatori</i>	6	15	5	11	11	6
<i>Turiști</i>	4	26	37	81	28	18
<i>Cazare</i>	10	15	28	53	26	15
<i>Coeziune socială / incluziune</i>	13	3	7	7	29	34
<i>Sărăcie</i>	8	48	23	52	27	32
Cuvinte-cheie din sfera managementului destinației turistice						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Marketing (turistic)</i>	0	0	8	9	0	0
<i>Promovare (turistică)</i>	0	9	8	4	4	5
<i>Piețe-țintă (pentru turism)</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Satisfacția vizitatorilor</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Experiența vizitatorilor</i>	0	0	2	0	0	0
<i>Calitatea serviciilor</i>	0	8	0	6	27	3
<i>Organizații de Management al Destinației</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Organizații / centre de Marketing / Informare / Promovare al Destinației</i>	0	0	3	0	4	1
<i>Dezvoltare (turistică)</i>	3	6	8	7	15	2
<i>Pagube (produse de turiști)</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Management durabil/sustenabil</i>	0	0	0	1	0	0
<i>Competitivitate durabilă/sustenabilă</i>	0	0	0	0	0	0

Cuvinte-cheie din sfera fizico-geografică						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Natură</i>	52	8	17	34	56	85
<i>Râu</i>	46	11	3	85	42	26
<i>Râuri</i>	7	3	42	16	1	7
<i>Munte</i>	2	0	1	91	2	2
<i>Munți</i>	3	0	0	20	0	0
<i>Dealuri/coline</i>	0	16	20	97	12	23
<i>Climă/Climat</i>	24	45	40	53	50	64
<i>Vreme</i>	0	0	1	2	0	0
<i>Peisaj (natural)</i>	0	7	5	2	1	0
<i>Pădure</i>	3	8	31	20	18	22
<i>Păduri</i>	8	4	30	24	4	36
<i>Zăvoi</i>	1	0	0	0	0	0
<i>Mare</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Litoral</i>	0	0	0	1	0	0
<i>Plajă</i>	0	1	3	0	0	1
<i>Plaje</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Lac</i>	8	7	18	60	1	2
<i>Lacuri</i>	0	3	8	15	0	6
Cuvinte-cheie din sfera culturii și istoriei						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Istorie</i>	43	107	30	104	50	15
<i>Patrimoniu</i>	28	50	94	53	46	32
<i>Obiceiuri locale / datini / tradiții</i>	10	25	5	26	26	11
<i>Cadru unic</i>	0	0	10	0	0	0

<i>Locație unică / locuri unice</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Stil de viață (local)</i>	3	1	0	10	1	0
Cuvinte-cheie din sfera legăturilor cu piața						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Prieteni și rude aflate în vizită</i>	0	0	0	1	0	0
<i>Legături de afaceri (cu alte țări/regiuni)</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Legături (cu țări/regiuni din care provin turiștii)</i>	0	13	0	0	6	15
Cuvinte-cheie din sfera activităților						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Tururi (turistice) ghidate</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Tururi (turistice) auto-ghidate</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Trasee (turistice) amenajate</i>	0	16	84	0	0	8
<i>Trasee (turistice) digitale/on-line</i>	0	0	1	0	0	0
<i>Shopping/Cumpărături</i>	1	0	2	6	7	1
<i>Mâncare / Gastronomie / Alimentație publică</i>	4	6	11	11	5	4
<i>Degustare (gastronomică, vinuri)</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Workshop-uri / seminarii</i>	8	0	8	0	2	0
<i>Sport</i>	50	83	60	128	27	85
<i>Dans</i>	1	2	1	1	4	4
<i>Băuturi</i>	3	3	2	1	0	1
Cuvinte-cheie din sfera evenimentelor speciale						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS

<i>Festivaluri</i>	17	7	34	24	12	5
<i>Evenimente</i>	42	18	88	48	30	14
<i>Expoziții</i>	7	6	9	12	16	3
<i>Concursuri sportive/campionate</i>	1	1	1	0	0	1
<i>Conferințe</i>	12	6	8	3	6	0
Cuvinte-cheie din sfera suprastructurii turistice						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Hoteluri</i>	16	11	18	46	23	11
<i>Pensiuni</i>	1	3	1	14	5	17
<i>Cazare pentru vizitatori</i>	0	0	27	0	25	0
<i>Unități de cazare / primire a turiștilor</i>	0	9	0	5	2	10
<i>Restaurante</i>	12	4	9	29	11	5
<i>Căfenele</i>	0	1	1	1	1	0
<i>Baruri / Puburi</i>	0	1	4	3/0	1	0
<i>Cluburi / discotecii</i>	6	9	1	2/0	5	34
<i>Muzee</i>	4	13	77	53	30	3
<i>Castele / cetăți</i>	2	0	0	39	24	0
<i>Centrul istoric / vechi</i>	14	51	6	10	3	1
<i>Arhitectură</i>	2	17	30	36	14	5
<i>Palate</i>	3	4	37	13	0	9
<i>Biserici / mănăstiri</i>	9	44	73	97	38	13
<i>Catedrale</i>	6	0	7	1	1	0
<i>Situri/obiective/monumente de patrimoniu (construit)</i>	3	7	3	22	10	3
<i>Ziduri (ale cetăților)</i>	1	0	2	4	1	0

II. Cuantificarea cuvintelor-cheie propuse de consultant

Rezultatele căutării cuvintelor-cheie ²						
Cuvântul-cheie	Numărul de mențiuni la cuvântul-cheie din documentul analizat					
Cuvinte-cheie din sfera factorilor sociali						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Declin demografic / scăderea populației</i>	3	6	5	2	2	7
<i>Îmbătrânirea populației</i>	1	10	30	1	17	13
<i>Migrație internă</i>	1	11	6	0	3	14
<i>Migrație externă</i>	9	26	4	2	12	20
<i>Comunități / grupuri defavorizate / marginalizate</i>	22	75	34	57	54	49
<i>Comportament</i>	0	2	4	11	3	1
<i>Societate civilă / ONG</i>	8	12	22	64	39	13
<i>Conștientizare</i>	2	5	9	34	7	5
Cuvinte-cheie din sfera factorilor politici și administrativi						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Voință politică</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Birocrație</i>	0	2	1	19	2	5
<i>Avize / acorduri</i>	9	17	12	20	16	8

² Cuvintele-cheie propuse vor fi cuantificate la nivelul documentelor analizate doar în contextul în care reprezintă bariere în calea dezvoltării locației (municipiului) și a sitului selectat de la nivelul acestuia, indiferent dacă acestea au sau nu un prefix negativ. Spre exemplu: cuvântul "eligibilitate" va fi cuantificat doar în contextul în care afectează negativ dezvoltarea, de ex. "...investițiile în infrastructura de agrement nu sunt eligibile spre finanțare..."; în mod similar, cuvântul-cheie „avize” va fi cuantificat doar în context negativ, de ex. "....durata mare de obținere a avizelor și acordurilor”.

Fonduri	26	83	135	110	69	93
Resurse (umane, financiare)	5	26	5	61	64	30
Surse de finanțare	3	7	85	71	11	6
Eligibilitate	0	6	6	39	2	8
Neglijență	0	8	7	0	3	0
Lipsă de interes / dezinteres	0	0	0	2	0	0
Parteneriat public-privat / PPP	0	8	45	5	5	5
Nevalorificare / valorificare slabă	1	0	7	0	5	0
Tergiversare	0	1	0	0	0	2
Planificare strategică	0	8	0	10	7	9
Planificare teritorială / PUG	12	10	2	22	35	11
Cuvinte-cheie din sfera factorilor fizico-geografici						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Riscuri / hazarduri / calamități / dezastre</i>	31	42	33	12	47	59
<i>Poziția geografică / periferie</i>	1	5	19	14	7	2
<i>Accesibilitate / conectivitate</i>	33	20	39	128	66	30
<i>Distanță</i>	5	19	12	33	10	14
<i>Izolare</i>	0	1	1	3	2	0
<i>Expunere</i>	0	4	3	0	0	2
Cuvinte-cheie din sfera mediului de afaceri						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Investiții străine</i>	3	9	1	0	0	13
<i>Insolvență</i>	1	0	0	1	1	0
<i>Faliment / restructurare</i>	0	0	0	0	0	0

<i>Infrastructură de sprijinire a afacerilor și inovării</i>	1	0	42	1	0	2
<i>Clustere</i>	3	19	48	5	4	19
<i>Deficit de forță de muncă</i>	2	2	7	0	0	1
<i>Competențe / calificare</i>	16	41	20	36	48	31
<i>Ofertă educațională</i>	1	9	3	1	5	3
<i>Învățământ tehnic și profesional</i>	15	9	6	10	4	9
Cuvinte-cheie din sfera constrângerilor legale						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Proprietate</i>	27	50	9	129	47	20
<i>Administrare</i>	2	11	11	197	29	3
<i>Achiziții publice</i>	0	11	4	5	6	11
<i>Legislație / cadrul legal</i>	5	21	16	22	28	13
<i>Retrocedări</i>	0	0	1	0	0	1
<i>Procese (legale)</i>	0	0	0	0	0	0
Cuvinte-cheie din sfera infrastructurii tehnologice						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Cercetare-Dezvoltare-Inovare / CDI</i>	5	11	23	9	4	9
<i>Transfer tehnologic</i>	7	6	16	5	2	18
<i>Informare tehnologică</i>	1	0	9	0	0	0
<i>Informatizare / digitalizare</i>	0	17	3	5	3	1
<i>Tehnologii</i>	5	27	20	80	48	38
<i>Drumuri</i>	26	35	60	80	36	82
<i>Străzi</i>	54	64	98	62	93	43
<i>Parcări</i>	33	43	72	156	61	24

Piste de biciclete	0	7	14	36	6	5
Zone pietonale	6	15	2	14	3	3
Parc auto	0	3	0	0	1	10
Iluminat public	7	31	42	55	18	33
Cabluri aeriene	0	6	0	0	0	2
Cuvinte-cheie din sfera destinațiilor aflate în competiție						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Polarizare</i>	3	9	1	1	5	11
<i>Competiție</i>	28	52	14	1	43	49
<i>Atractivitate</i>	12	52	30	19	26	14
Cuvinte-cheie din sfera așteptărilor vizitatorilor						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS
<i>Insatisfacție / nemulțumiri</i>	0	0	53	0	0	0
<i>Durăță sejur</i>	0	2	2	0	0	0
<i>Așteptări</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Informare turistică</i>	0	0	3	14	4	0
<i>Semnalizare turistică</i>	0	5	1	0	0	0
<i>Ofertă turistică</i>	0	5	2	9	0	0
<i>Produse turistice</i>	0	0	1	5	0	0
<i>Brand turistic</i>	2	5	14	2	1	0
<i>Târguri de turism</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Atracții / obiective turistice</i>	0	3	10	23	19	2
<i>Agrement</i>	39	20	98	51	35	26
Cuvinte-cheie din sfera constrângerilor de mediu						
	BC	BT	IS	NT	SV	VS

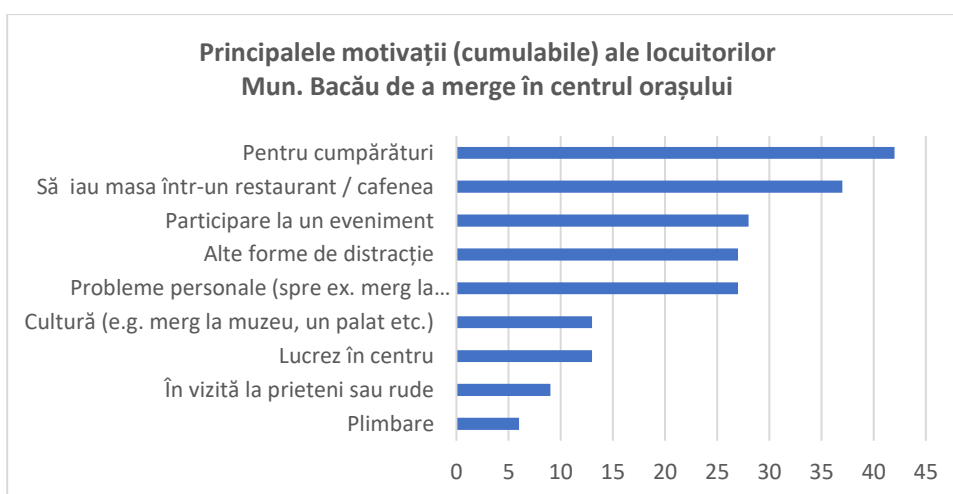
<i>Brownfield / situri abandonate / zone degradate</i>	27	16	22	1	1	18
<i>Situri poluate</i>	0	0	0	2	1	0
<i>Deficit de spații verzi</i>	0	1	0	0	0	5
<i>Poluare fonică / zgomot</i>	19	14	36	30	3	13
<i>Câini comunitari</i>	0	1	1	0	9	3
<i>Emisii de CO2</i>	16	31	52	0	15	27
<i>Eficiență energetică</i>	6	37	7	155	56	24

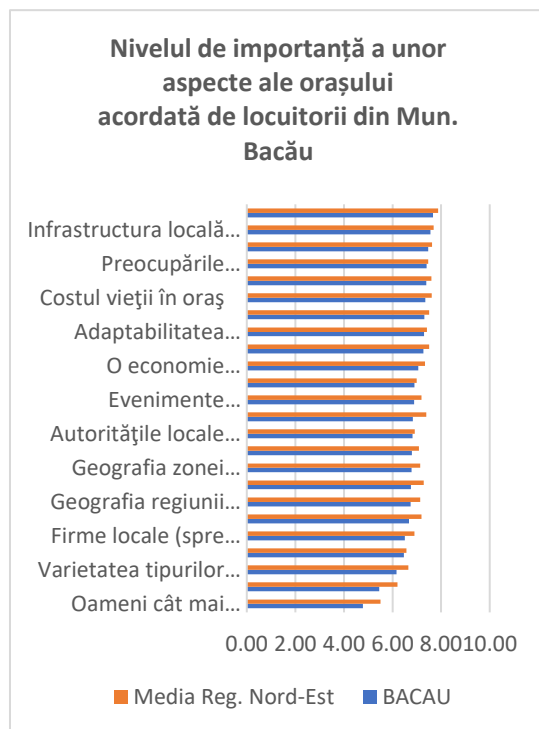
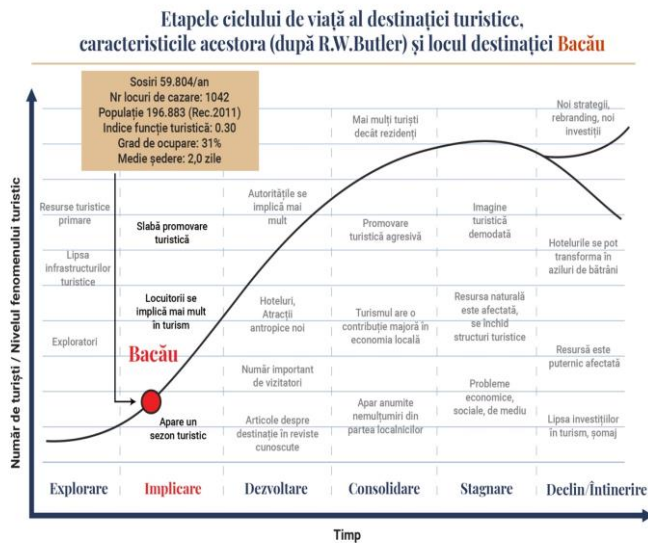
Capitolul III. Studiul calitativ pe bază de sondaj

Municipiul Bacău

Principalele concluzii ale sondajului de opinie aplicat pe 90 de rezidenți, 50 turiști și 12 manageri IMM-uri din centrul orașului Bacău:

- Rezidenții din mun. Bacău acordă în general o importanță mare tuturor aspectelor care privesc orașul lor. În cadrul studiului regional, locuitorii au acordat note apropiate de media orașelor reședință de județ din Regiunea de Nord-Est. Cu mici excepții, ierarhia problemelor locuitorilor mun. Bacău se suprapune peste ierarhia problemelor locuitorilor orașelor mari din regiune;
- În Mun. Bacău, 45% dintre localnicii intervievați merg în centru zilnic, iar 38% merg în centru cel puțin o dată pe săptămână ceea ce arată o legătură de strânsă a acestora cu nucleul urban vechi din zona pietonalului ; în schimb, atunci când vorbim despre timpul mediu petrecut în centru, acesta nu depășește media de 1.5-2 ore/zi, destul de mică, iar vizitatorii petrec în jur de 2.5 ore. Șederea redusă se datorează unei capacități actuale limitate a centrului orașului de a reține persoanele mai mult timp, în lipsa unui calendar generos de activități culturale repetitive și previzibile.

preceperea localnicilor sau varietatea tipurilor de unități de cazare oferite de oraș, ceea ce arată că localnicii nu înțeleg foarte bine beneficiile turismului pentru urbea lor.

Turiștii stau în jur de 2 zile în Bacău, o ședere similară cu media regională, însă încă mică pentru poziția deosebită a orașului în cadrul regiunii;

Numărul de turiști cazați în Mun. Bacău a ajuns la un maxim istoric în 2016 (59.804) iar evoluția este una surprinzătoare pentru ultimul an statistic observat. De la un ritm anual de creștere de 10% în ultimii 5 ani, anul 2016 a înregistrat o creștere record de 20% față de 2015, ceea ce demonstrează valențe excelente de dezvoltare a turismului în perioada următoare.

- Localnicii merg în centrul orașului în mare parte pentru cumpărături și pentru a lua masa sau a socializa în cafenele și baruri, localizate în zona centrală. Urmează, ca motive cumulabile, participarea la diverse evenimente, distracția și probleme de ordin personal (locul de muncă, mers la dentist, alte servicii) și secundar pentru petrecerea timpului liber (asistarea la evenimente, distracția oferită de zona centrală, mers la restaurant, plimbare în parc etc.)

- Siguranța și securitatea sunt pe primele locuri în opțiunile locuitorilor. Acest lucru denotă o percepție ridicată asupra problemelor urbane.

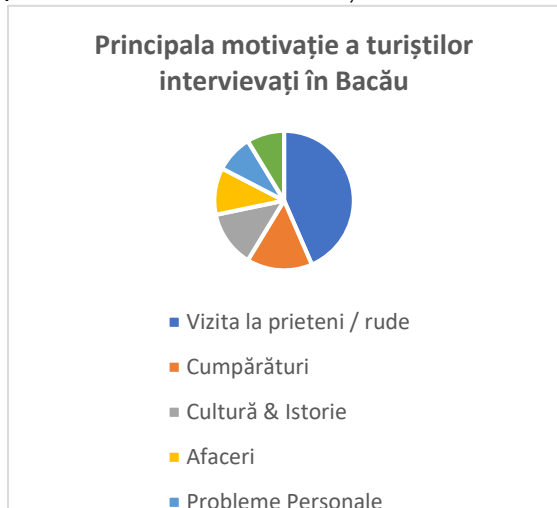
- principalele probleme cu care se confruntă locuitorii mun. Bacău sunt infrastructura locală, mobilitatea, accesibilitatea, locurile de parcare, acestea fiind legate și de rolul de nod central în cadrul regiunii și de rolul de hub aeroportuar important.

- Urmează, în topul importanței, elemente legate de costul vieții și calitatea vieții, preocupările pentru calitatea mediului și nivelul performanței economiei locale (adaptabilitatea economiei, economia colaborativă etc.).

- Locuitorii au acordat de asemenea o importanță divertismentului, evenimentelor speciale, serviciilor oferite de oraș, deschiderii localnicilor către străini și experiențelor oferite turiștilor. Cu toate acestea, ei nu consideră atât de importantă diversitatea culturală a comunității,

Principala motivație a vizitatorilor la Bacău (intervieuați în perioada august – septembrie 2017) este întâlnirea cu prietenii sau rudele (43%), cumpărăturile în cadrul centrului urban județean (15%), vizitarea unor obiective cultural-istorice (13%), afacerile (11%), rezolvarea unor probleme personale și distracția și plimbarea (9%) etc. O mare parte din vizitatori sunt din județ și petrec o parte a zilei în oraș.

Din punctul de vedere al evoluției dezvoltării turistice, indicatorii observați plasează destinația

turistică Bacău la începutul etapei de **Dezvoltare** din cadrul Ciclului de Viață al Destinației turistice. Această poziție este dată de numărul relativ ridicat de turiști însă încă insuficient în raport cu populația orașului (un raport de 0.30 la 1 între turiști și rezidenți), de gradul satisfăcător de ocupare al structurilor de cazare (31%, peste pragul de 30% reținut ca fiind minim pentru ca o afacere hotelieră să fie profitabilă), de un grad sporit de implicare a autorităților publice (există un birou de turism implicat în procesul de dezvoltare al turismului însă din păcate fără lucru cu vizitatorii), apariția unor hoteluri și restaurante noi de nivel superior și atracții noi spre zona Măgura, etc.

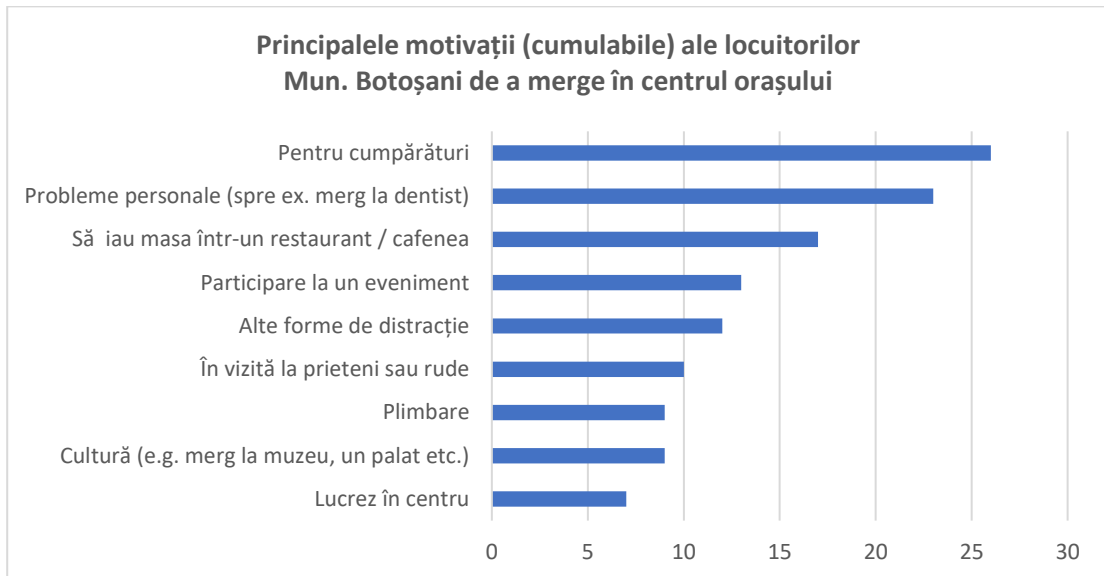

Traficul pe aeroportul internațional „George Enescu” a cunoscut o creștere deosebită în perioada 2007-2012 în care orașul a devenit cel mai mare hub regional. Terminarea procesului de modernizare a Aeroportului Iași în 2013 a însemnat transferarea unor curse pe acesta, încetinirea ritmului de creștere a Aeroportului Bacău iar din 2014 Iași a devenit cel mai mare aeroport din regiune.

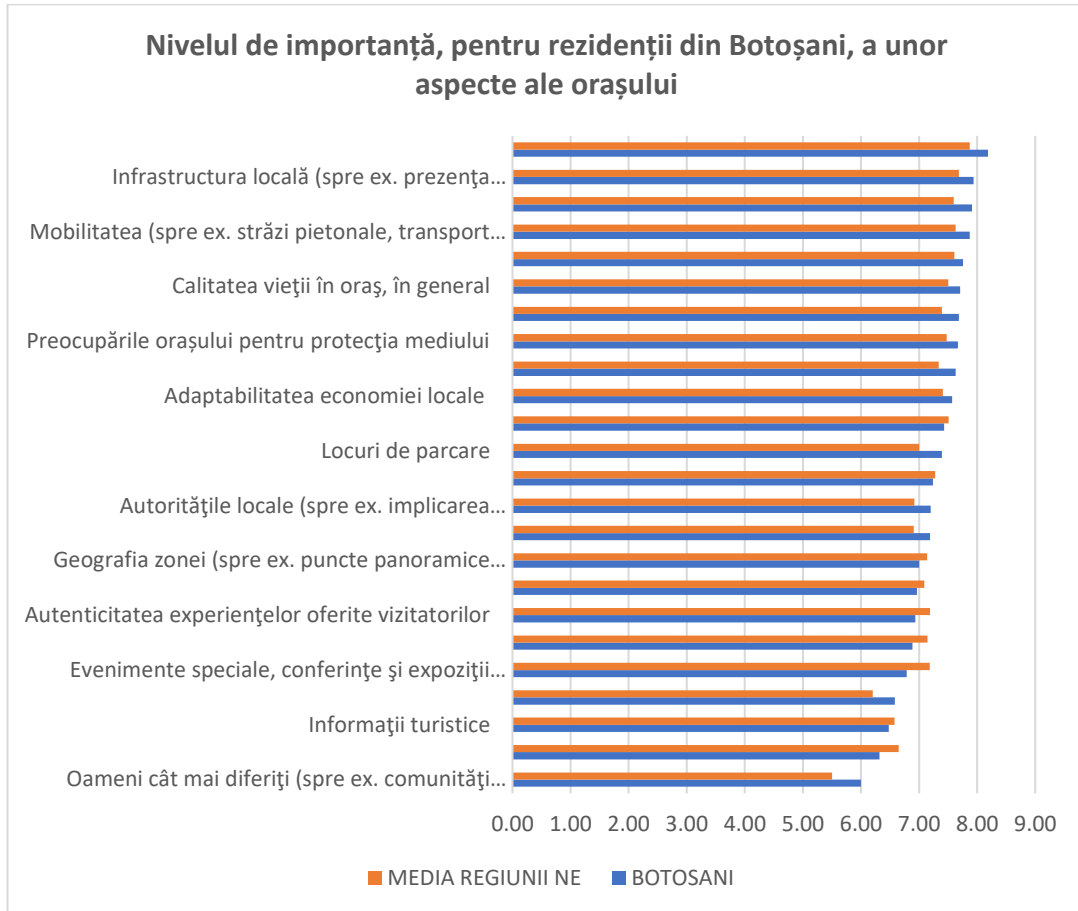
Municipiul Botoșani

Principalele concluzii ale sondajului realizat pe un eșantion de 56 rezidenți, 30 turiști și 8 manageri IMM-uri din centrul orașului Botoșani:

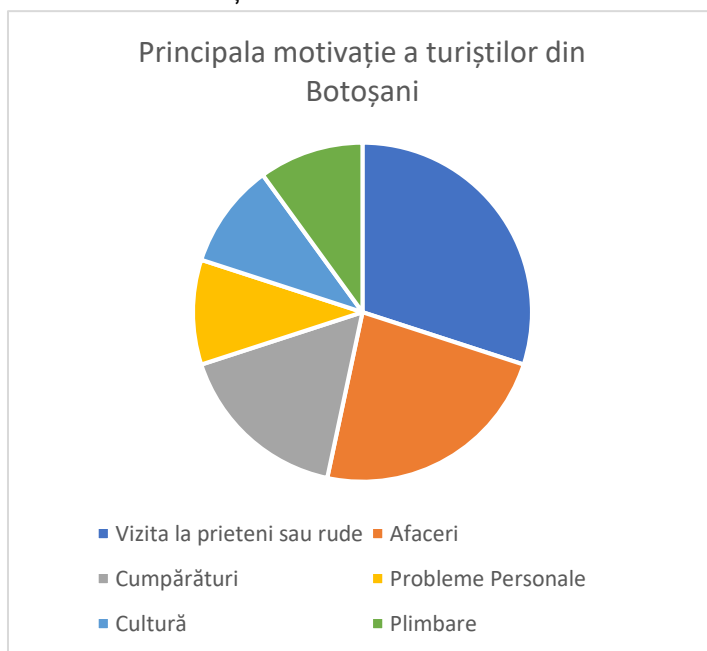
- Rezidenții din mun. Botoșani acordă în general o importanță crescută tuturor aspectelor orașului, peste media orașelor reședință de județ din Regiunea de Nord-Est, cu puține excepții, ceea ce arată o implicare generală ridicată a locuitorilor în viața orașului. Principalele probleme cu care se confruntă locuitorii sunt similare cu problemele orașelor mari din regiune.
- Circa 50% dintre localnici merg în centru zilnic iar circa 25% merg în centru o dată pe săptămână ceea ce arată o legătură deosebit de strânsă a acestora cu centrul orașului ; aceștia petrec în centru o medie de 2 ore/zi, față de vizitatori care petrec în jur de 3 ore. Șederea este relativ redusă și se datorează unei capacități actuale limitate a centrului orașului de a reține persoanele mai mult timp, în lipsa unei palete generoase de activități culturale.

- Localnicii merg în centrul orașului în mare parte pentru probleme personale (cumpărături, dentist, servicii) și secundar pentru petrecerea timpului liber (luarea mesei sau participarea la evenimente, distracție sau plimbare). Vizitele culturale ale localnicilor sunt rare.
- Siguranța și securitatea sunt necesități mari ale localnicilor și ale managerilor de IMM-uri, ceea ce înseamnă că există o percepție acută asupra spațiului proximal. Iluminarea tuturor străzilor secundare și a spațiilor interstițiale dintre construcțiile cu locuințe colective, remontarea/reinstalarea unui sistem de supraveghere - (precum și relocarea unor instituții cu atribuții în menținerea ordinii publice, cum sunt Poliția Locală și Jandarmeria), sunt esențiale pentru a asigura un climat crescut de siguranță și încredere locuitorilor.
- Locuitorii Mun. Botoșani pun pe primele locuri infrastructura, accesibilitatea și mobilitatea în oraș, alături de locurile de parcare iar aceste nevoi sunt mai acute față de orașele de importanță similară din regiune. Urmează, în ierarhia nevoilor, costul și calitatea vieții.
- Elementele care contribuie la atractivitatea turistică sunt mai puțin importante pentru localnici, notele acordate fiind ceva mai mici
- Economia colaborativă este importantă pentru localnici care au o relație strânsă directă cu micii producători din zona rurală a județului Botoșani. În același timp unii manageri și proprietari de magazine din centrul orașului o văd ca pe o potențială amenințare pentru afacerile lor.

- Numărul de turiști cazați în oraș a ajuns la un maxim istoric în 2016 (33.470) însă evoluția rămâne una foarte lentă pentru ultimii 6 ani. Turiștii nu stau mai mult de 1.9 zile în oraș

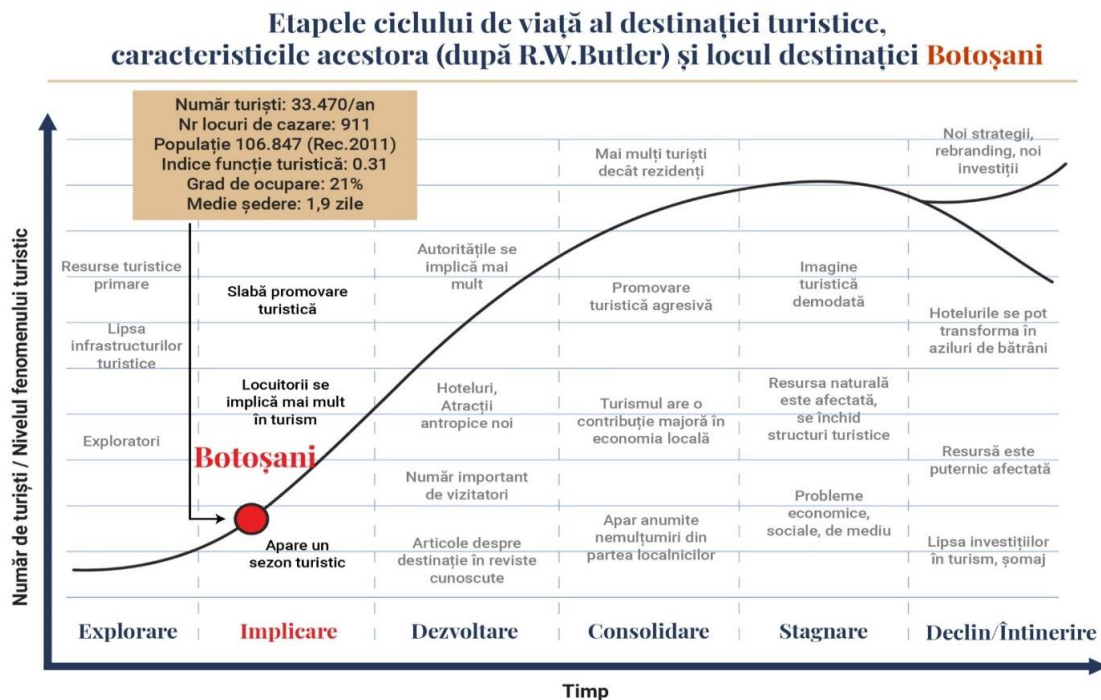

Principala motivație a vizitatorilor Mun. Botoșani intervievați în perioada august – septembrie 2017 a fost întâlnirea unor rude sau prieteni (30%), afacerile (23%), cumpărăturile (17%), problemele personale (10%), turismul cultural (10%) sau plimbarea (10%) etc. Majoritatea vizitatorilor sunt prezenți doar pe perioada zilei pentru a rezolva probleme personale, afaceri sau cumpărături în centrele comerciale din oraș.

Din punctul de vedere al evoluției dezvoltării turistice, indicatorii observați plasează destinația turistică Botoșani în etapa de

Implicare din cadrul Ciclului de Viață al Destinației turistice. Această poziție este dată de numărul relativ scăzut de turiști (un raport de 0.31 la 1 între turiști și rezidenți), gradul de ocupare al structurilor de cazare nesatisfăcător (21%, sub pragul de 30% reținut ca minim

pentru ca o afacere hotelieră să fie profitabilă), de un grad limitat de implicare a autorităților publice (există totuși un Centru de Informare Turistică activ însă fără atribuții de promovare), apariția unor noi pensiuni, creșterea traficului pe aeroportul Suceava-Salcea de care beneficiază și Botoșaniul. Ritmul creșterii numărului de sosiri turistice în perioada 2015-2016 a fost de 13% față de 9% perioada 2014-2015 iar perspectivele sunt pozitive.

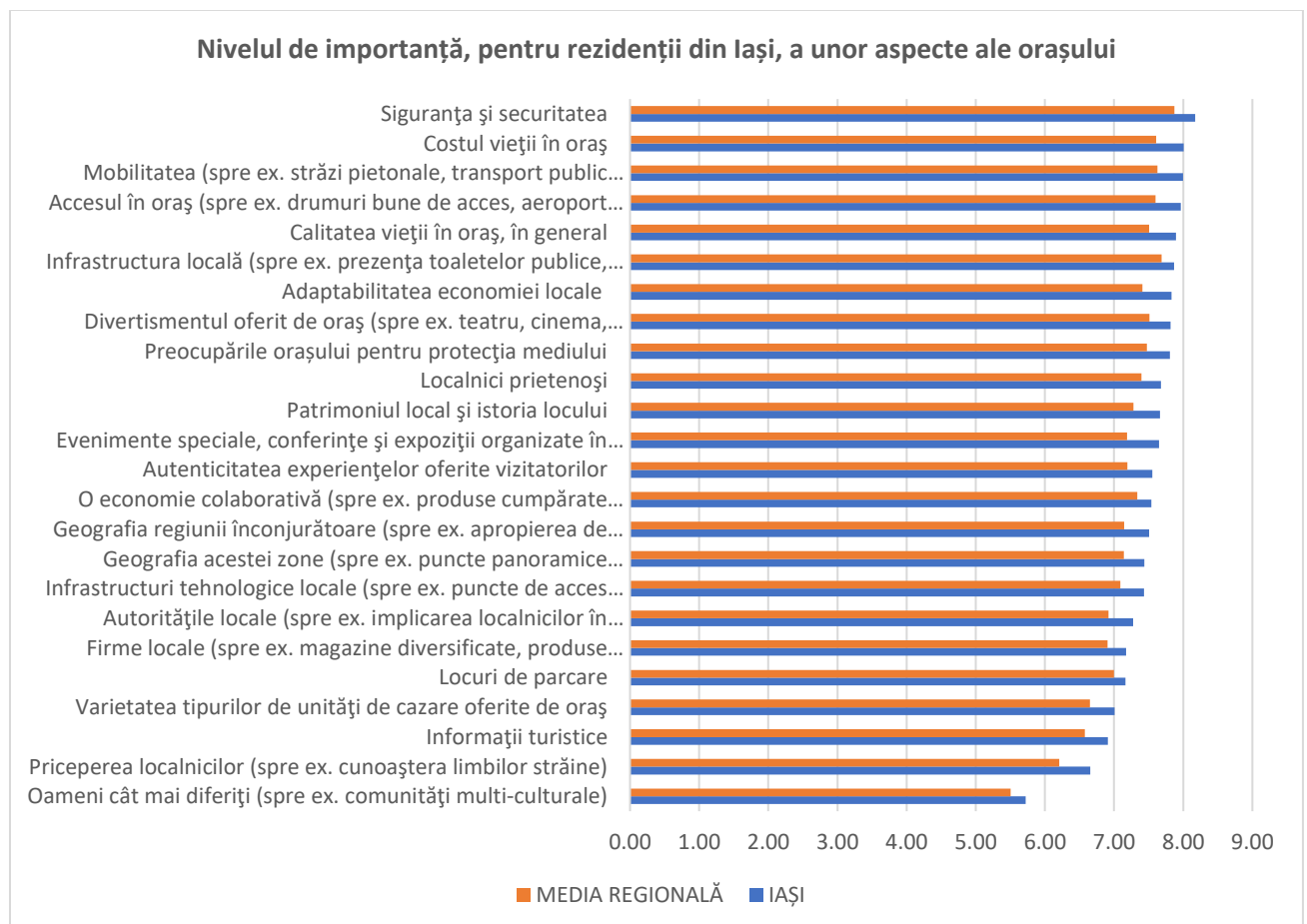

Municipiul Iași

Principalele concluzii ale sondajului de opinie aplicat pe 220 rezidenți, 227 turiști și 29 manageri IMM-uri din centrul orașului:

- Rezidenții din Iași acordă în general o importanță crescută tuturor aspectelor orașului, peste media orașelor reședință de județ din Regiunea de Nord-Est, ceea ce arată o implicare generală mare a locuitorilor în viața orașului. Ierarhia problemelor locuitorilor Iașului este similară cu ierarhia problemelor orașelor mari din regiune, ceea ce arată o anumită omogenitate a nevoilor;
- Peste 2/3 din localnici merg în centru zilnic sau cel puțin săptămânal, ceea ce arată o legătură strânsă a acestora cu nucleul urban vechi; aceștia petrec în centru o medie de 2.5-3 ore/zi, față de vizitatori care petrec în jur de 3.5-4 ore. Față de locuitorii orașelor reședință de județ din regiune, locuitorii Iașului rămân cu 1h în plus în oraș în medie. Șederea relativ redusă este datorată unei capacități actuale limitate a centrului istoric al orașului de a reține persoanele mai mult timp, în lipsa unor investiții majore în patrimoniul cultural-istoric și a unei palete restrânse de activități culturale.
- Localnicii merg în centrul orașului pentru rezolvarea unor probleme personale, în schimb turiștii realizează în mare parte un turism de afaceri și secundar turism cultural
- Siguranța și securitatea sunt necesități mari ale localnicilor și a managerilor de IMM-uri, ceea ce înseamnă că există o percepție acută asupra spațiului proxim. Iluminarea tuturor străzilor secundare și a spațiilor interstițiale dintre construcțiile cu locuințe colective este esențială pentru a asigura un climat crescut de siguranță și încredere a locuitorilor.

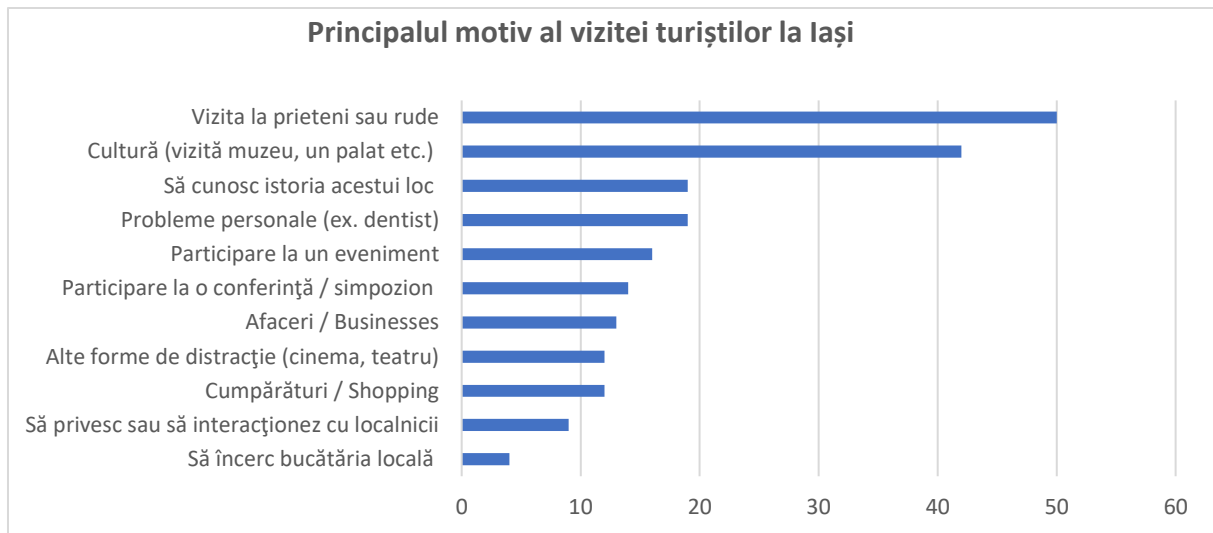
- Economia colaborativă nu este văzută încă ca o necesitate pentru localnici, de-altfel cunoașterea completă a fenomenului este încă la nivel scăzut. În același timp managerii de afaceri din centrul orașului o văd ca pe o potențială amenințare pentru afacerile lor
- Există o percepție ridicată a nevoii de mobilitate, de accesibilitate și infrastructură,
- Conceptele de „costul vieții”, „calitatea vieții”, elementele legate de oferta de activități a orașului sunt de asemenea pe primele locuri în preferințele ieșenilor
- Turiștii nu stau mai mult de 2 nopți în Iași; aceștia preferă să se cazeze în hoteluri, care domină oferta orașului. O categorie importantă de vizitatori se cazează însă la prieteni / rude. Durata limitată de ședere poate fi extinsă prin creșterea proporției turiștilor de agrement, cultură și sănătate în oraș și prin dezvoltarea unei oferte de evenimente și infrastructuri specifice corelate cu fluxurile anuale.

Efectele acestor disfuncționalități locale se resimt la nivelul circulației turistice. Deși numărul de turiști cazați în oraș a ajuns la un maxim istoric în 2016 (aproape 275.000), acesta se află doar pe locul 9 în topul destinațiilor turistice din România, la o distanță importantă față de orașe de talie similară (de ex. Timișoara, Cluj-Napoca) sau chiar mai mici (Sibiu), deși în anul 2001 se afla înaintea Clujului și Sibiului. Ponderea turiștilor străini se menține destul de scăzută (17%), la fel ca și durata medie a sejurului (1,8 nopți/turist, sub media națională și chiar regională).

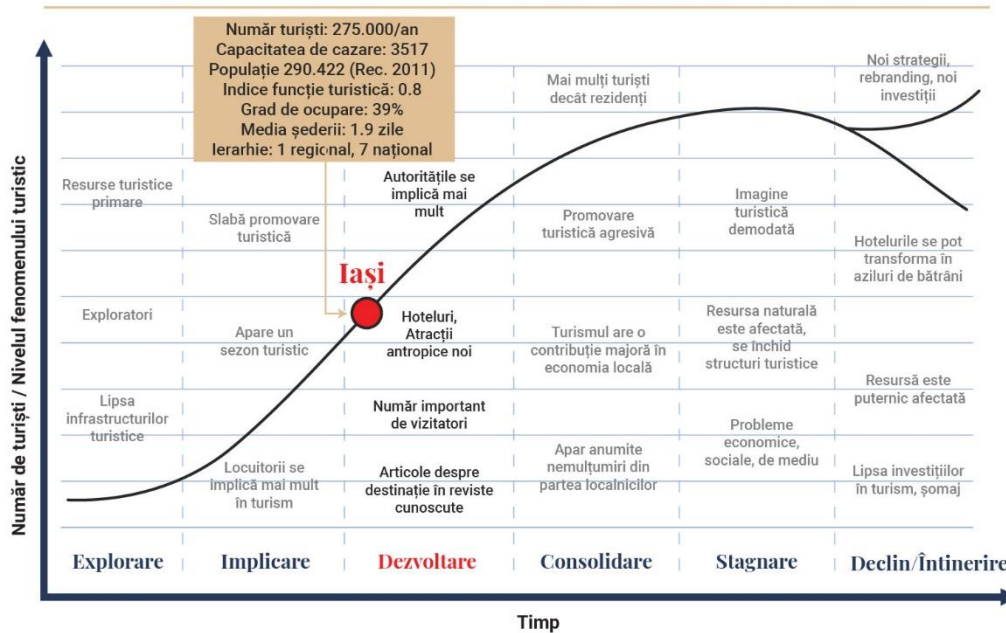
Principala motivație a vizitei turiștilor la Iași intervievați în perioada august – septembrie 2017 este turismul cultural (sub forma vizitei unor obiective, motivați de dorința de cunoaștere a

istoriei, bucătăriei sau a localnicilor) – circa 30%. Turismul de afaceri ocupă aceeași pondere (sub forma delegațiilor la firme, participarea la conferințe sau simpozioane sau rezolvarea unor probleme personale). Circa un sfert dintre respondenți vin la Iași în perioada menționată pentru a întâlni rude sau prieteni (Turismul social), legat mai ales de vizita diasporei (naționale sau internaționale) în perioada estivală. Cel mai slab reprezentat, ca motivație principală, este turismul de agrement (10%) sub forma activităților de distracție, shopping etc.

Din punctul de vedere al evoluției dezvoltării turistice, indicatorii observați plasează destinația turistică Iași în prima parte a etapei de Dezvoltare din cadrul Ciclului de Viață al Destinației turistice. Această poziție este dată de numărul important de turiști (un raport de 0.8 între turiști și rezidenți), gradul de ocupare al structurilor de cazare superior mediei naționale și regionale (39%, peste pragul de 30% reținut ca minim pentru ca o afacere hotelieră să fie profitabilă), locul 1 în ierarhia urbană regională și locul 7 în cea națională, de un grad sporit de implicare a autorităților publice (spre ex. s-a organizat licitația publică pentru elaborarea Strategiei de Turism), apariția unor hoteluri și atracții noi inițiate de sectorul privat, menționarea Iașului în revistele de turism sau a companiilor aeriene etc. Cu toate acestea, ritmul creșterii numărului de sosiri turistice în perioada 2016-2017 a scăzut la 7% față de 22% perioada 2015-2016. Acest lucru poate indica o stagnare a atractivității orașului, generată de lipsa unui cadru organizatoric bine conturat și de absența destinației Iași de la târgurile de turism, în ultimii doi ani.

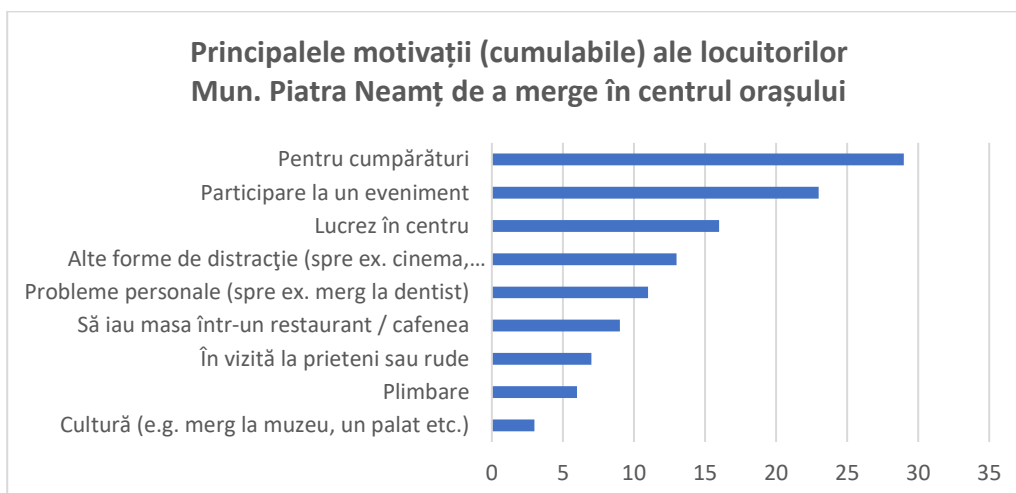
Etapele ciclului de viață al destinației turistice, caracteristicile acestora (după R.W.Butler) și locul destinației Iași

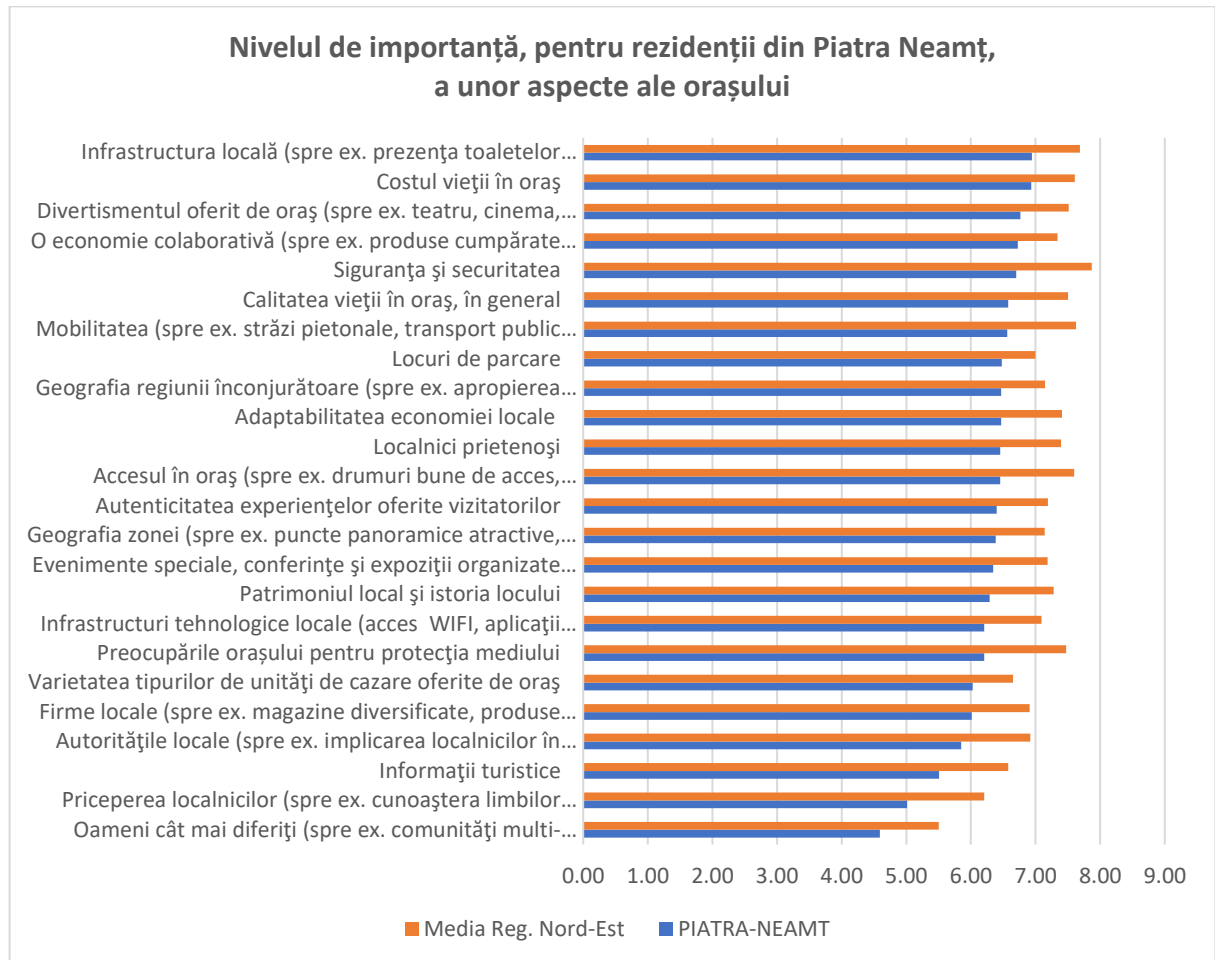
Municipiul Piatra Neamț

Principalele concluzii ale sondajului de opinie aplicat pe 53 rezidenți, 52 turiști și 8 manageri IMM-uri din centrul orașului Piatra Neamț:

- Rezidenții din Mun. Piatra Neamț acordă în general o importanță mare tuturor aspectelor care privesc orașul lor. Totuși, aceștia au acordat note mai mici față de media orașelor reședință de județ din Regiunea de Nord-Est. Cu mici excepții, ierarhia problemelor locuitorilor Mun. Piatra Neamț se suprapune exact peste ierarhia problemelor orașelor mari din regiune, ceea ce demonstrează că problemele orașului sunt similare cu problemele regionale;
- În Mun. Piatra Neamț, peste 50% dintre localnici merg în centru zilnic iar 27% merg în centru cel puțin o dată pe săptămână ceea ce arată o legătură deosebit de strânsă a acestora cu nucleul urban din zona centrală ; aceștia petrec în centru o medie de 1.5-2 ore/zi, destul de mică, față de vizitatori care petrec în jur de 2.5-3 ore. Șederea redusă a rezidenților se datorează unei capacități actuale limitate a centrului orașului de a reține persoanele mai mult timp, în lipsa unei palete generoase de activități culturale repetitive și previzibile.

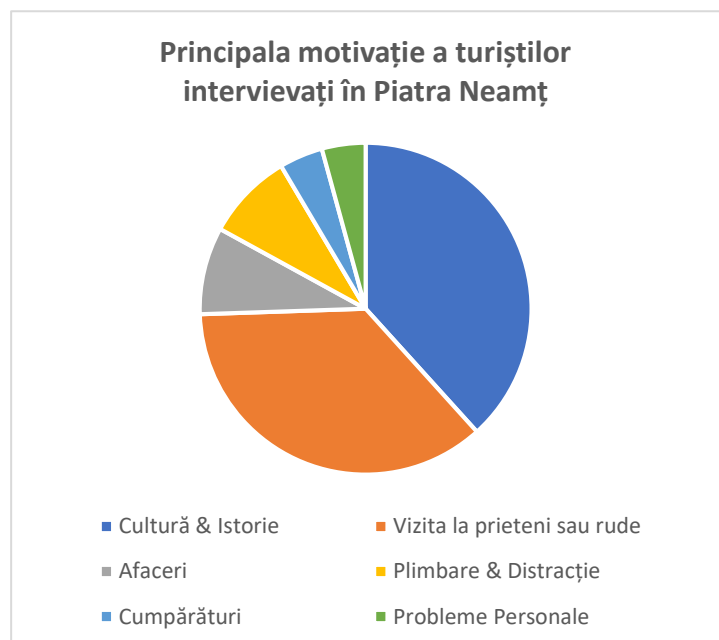
- Localnicii merg în centrul orașului în mare parte pentru rezolvarea unor probleme de ordin personal - cumpărături, pentru locul de muncă, mers la dentist) și secundar pentru petrecerea timpului liber (asistarea la evenimente, distracția oferită de zona centrală, mers la restaurant, plimbare în parc etc.).
- Principalele probleme cu care se confruntă locuitorii Mun. Piatra Neamț sunt infrastructura locală, accesibilitatea și mobilitatea. Urmează costul vieții și calitatea vieții sau performanța economiei locale.
- Întrucât Mun. Piatra Neamț a primit statutul de Stațiune turistică de Interes Național, locuitorii au acordat o importanță divertismentului, serviciilor oferite de oraș, deschiderii localnicilor către străini și experiențelor oferite turiștilor.

Turiștii nu stau mai mult de 1.7 nopți în Piatra Neamț, o ședere mică dacă ne gândim la potențialul cultural și de agrement al orașului și a zonei turistice a Văii Bistriței în general;

Numărul de turiști cazați în oraș a ajuns la un maxim istoric în 2016 (57.584) însă evoluția rămâne una lentă și variabilă, în ciuda obținerii statutului de Stațiune Turistică de Interes Național.

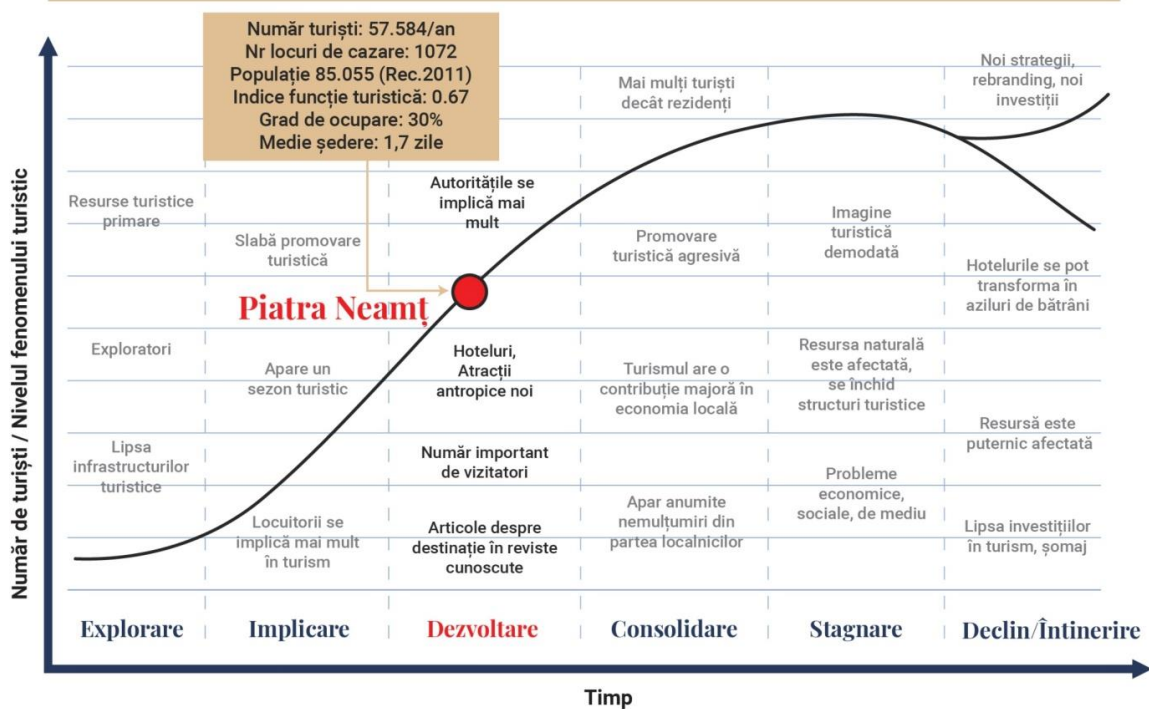
Principala motivație a vizitei turiștilor la Piatra Neamț (intervievați în perioada august – septembrie 2017) este turismul cultural (38%), întâlnirea unor rude sau prieteni (36%), turismul de afaceri (9%), plimbările și distracția (9%), cumpărăturile și alte probleme personale (8%) etc.

Din punctul de vedere al evoluției dezvoltării turistice, indicatorii observați plasează destinația turistică Piatra Neamț în etapa de **Dezvoltare** din cadrul Cicului de Viață al Destinației turistice. Această poziție este dată de numărul relativ ridicat de turiști (un raport de 0.67 la 1 între turiști și rezidenți), gradul de ocupare al structurilor de cazare relativ satisfăcător (30%, pragul reținut ca fiind minim pentru ca o afacere hotelieră să fie profitabilă), de un grad sporit

de implicare a autorităților publice (există un City-manager implicat în procesul de dezvoltare al turismului), apariția unor pensiuni noi în zona aflată la ieșirea spre Bicaș și atracții noi, prezența unor infrastructuri specific turistice de talie mare etc. Ritmul creșterii numărului de sosiri turistice în perioada 2015-2016 este de 10%, și s-a păstrat constant în ultimii 5 ani, însă orașul abia a reușit să recupereze nivelul sosirilor din anul 2007. Acest lucru poate indica o stagnare a atractivității orașului sau o concurență regională sau puternică pe care orașul nu a luat-o în calcul.

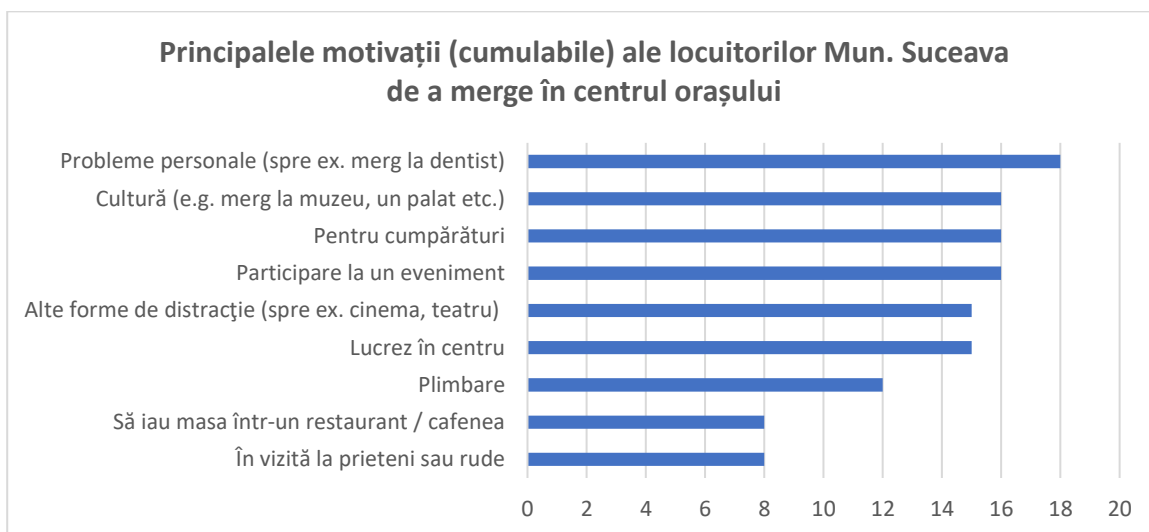
Etapele ciclului de viață al destinației turistice, caracteristicile acestora (după R.W.Butler) și locul destinației **Piatra Neamț**

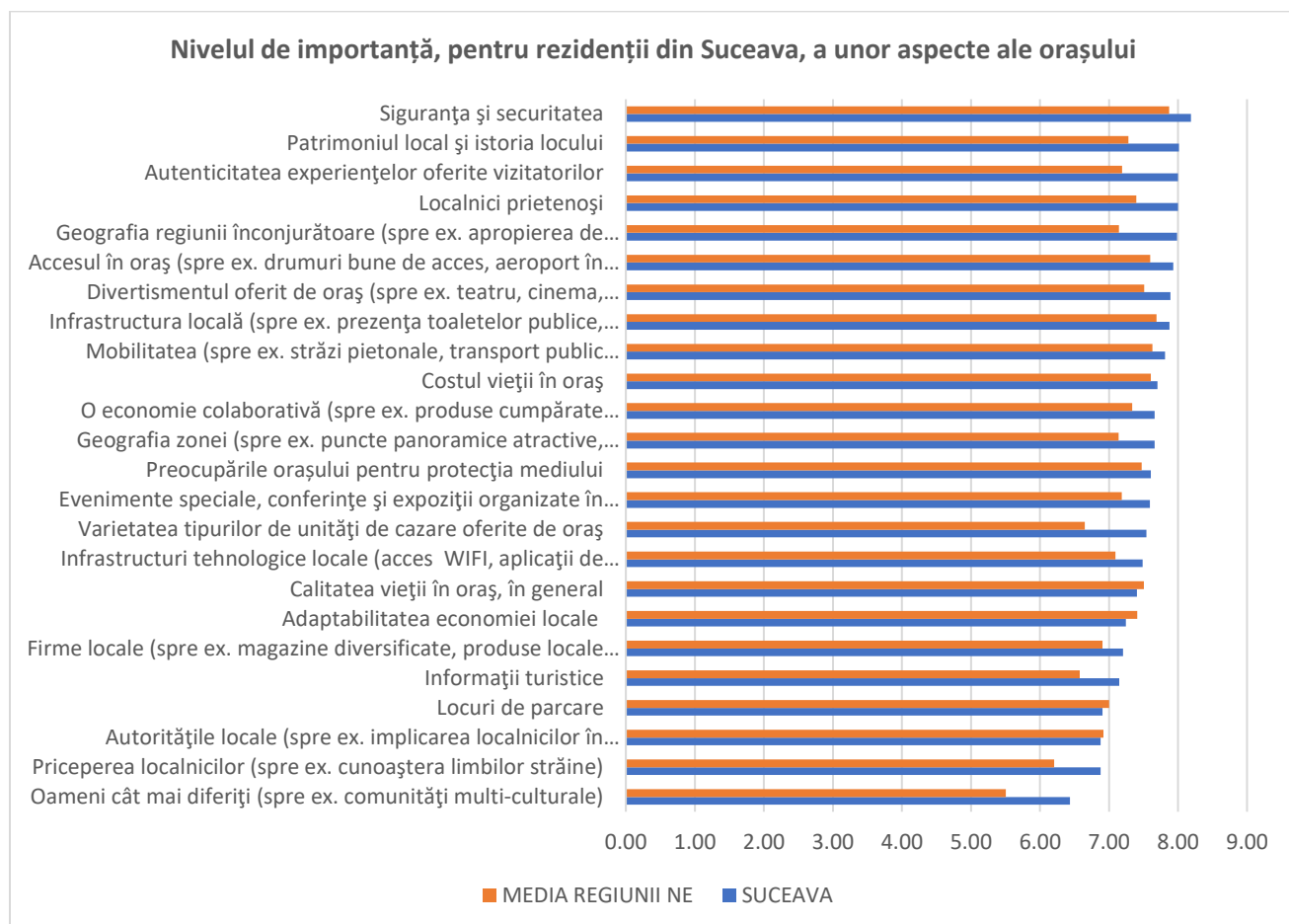
Municipiul Suceava

Principalele concluzii ale sondajului de opinie aplicat pe 53 rezidenți, 90 turiști și 9 manageri IMM-uri din centrul orașului Suceava:

- Rezidenții din mun. Suceava acordă în general o importanță crescută tuturor aspectelor orașului, în general peste media orașelor reședință de județ din Regiunea de Nord-Est, ceea ce arată o implicare generală mare a locuitorilor în viața orașului. Ierarhia problemelor locuitorilor mun. Suceava nu se suprapune exact peste ierarhia problemelor orașelor mari din regiune, ceea ce arată că există o serie de nevoi specifice orașului;
- Peste 65% dintre localnici merg în centru zilnic iar circa 22% merg în centru doar o dată pe săptămână ceea ce arată o legătură deosebit de strânsă a acestora cu nucleul urban vechi din zona pietonalului; aceștia petrec în centru o medie de 2.5-3 ore/zi, față de vizitatori care petrec în jur de 3.5-4 ore. Șederea este relativ redusă și se datorează unei capacități actuale limitate a centrului orașului de a reține persoanele mai mult timp, în lipsa unei palete generoase de activități culturale.

- Localnicii merg în centrul orașului în mare parte pentru probleme personale, (dentist, cumpărături, lucru, vizitarea unor prieteni) și secundar pentru petrecerea timpului liber (vizita unor atracții turistice, plimbare în parc, luarea mesei sau asistarea la evenimente).
- Siguranța și securitatea sunt necesități mari ale localnicilor și ale managerilor de IMM-uri, ceea ce înseamnă că există o percepție acută asupra spațiului proxim. Iluminarea tuturor străzilor secundare și a spațiilor interstițiale dintre construcțiile cu locuințe colective este esențială pentru a asigura un climat crescut de siguranță și încredere locuitorilor.
- Locuitorii Mun. Suceava percep nevoia de atractivitate a orașului și plasează pe primele locuri în nevoile lor aspecte legate de patrimoniu local, experiențe pentru vizitatori, comportamentul localnicilor față de turiști, divertisment, varietatea tipurilor de cazare oferite etc.
- Pe locurile următoare sunt elementele de infrastructură, mobilitate, accesibilitate, întrucât orașul tinde să fie din ce în ce mai aglomerat iar ambuteiajele tind să crească ca și intensitate, mai ales în zona podului Burdujeni
- Economia colaborativă este importantă pentru localnici care au o relație strânsă directă cu micii producători din zona rurală. În același timp managerii de afaceri din centrul orașului o văd ca pe o potențială amenințare pentru afacerile lor
- Turiștii nu stau mai mult de 1.5 nopți în Suceava, cea mai mică medie de ședere din toată regiunea; De fapt Mun. Suceava a devenit o destinație de afaceri sau de tranzit către regiunea turistică Bucovina. Investițiile mari din ultima perioadă în orașul Gura Humorului, aflat la mai puțin de o oră, au deplasat centrul de greutate al petrecerii timpului liber către această destinație.

Numărul de turiști cazați în oraș a ajuns la un maxim istoric în 2016 (93.058) însă evoluția rămâne una lentă și variabilă. Orașul se află pe locul doi în ierarhia regională iar emergența unor evenimente de anvergură regională (festivaluri pe timpul verii) tinde să accentueze ușor sezonalitatea.

Principala motivație a vizitei turiștilor la Suceava intervievați în perioada august – septembrie 2017 rămâne întâlnirea unor rude sau prieteni (30%), turismul cultural (23%), turismul de afaceri (13%), evenimentele și conferințele (13%), cumpărăturile (10%) etc.

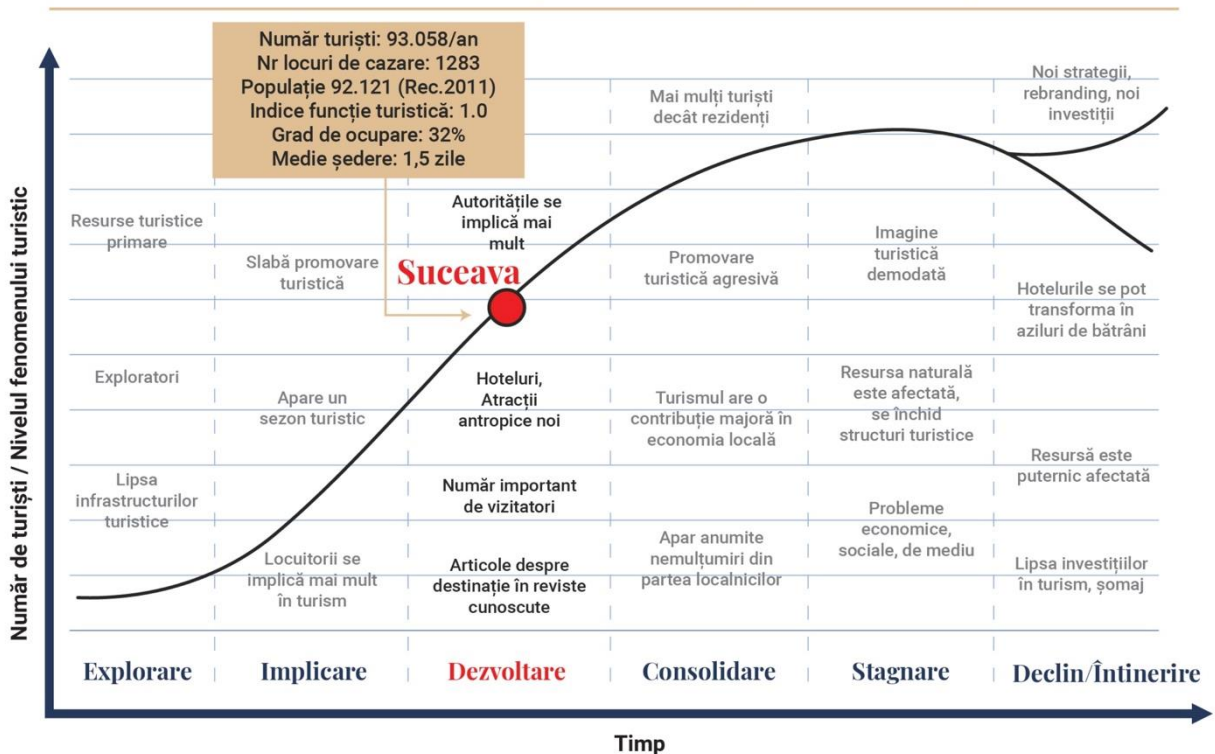
Din punctul de vedere al evoluției dezvoltării turistice, indicatorii observați plasează destinația

turistică Suceava în etapa de Dezvoltare din cadrul Ciclului de Viață al Destinației turistice. Această poziție este dată de numărul important de turiști (un raport de 1 la 1 între turiști și rezidenți), gradul de ocupare al structurilor de cazare satisfăcător (32%, peste pragul de 30% reținut ca minim pentru ca o afacere hotelieră să fie profitabilă), locul 2 în ierarhia urbană regională, de un grad sporit de implicare a autorităților publice (există o Strategie de Turism), apariția unor hoteluri și atracții noi inițiate de sectorul privat, creșterea deosebită a traficului pe aeroportul Suceava după modernizare etc. Cu toate acestea, ritmul creșterii numărului de sosiri turistice în perioada 2015-2016 a scăzut la 2% față de 10% perioada

2014-2015. Acest lucru poate indica o stagnare a atractivității orașului sau o concurență regională puternică.

Etapele ciclului de viață al destinației turistice, caracteristicile acestora (după R.W.Butler) și locul destinației Suceava

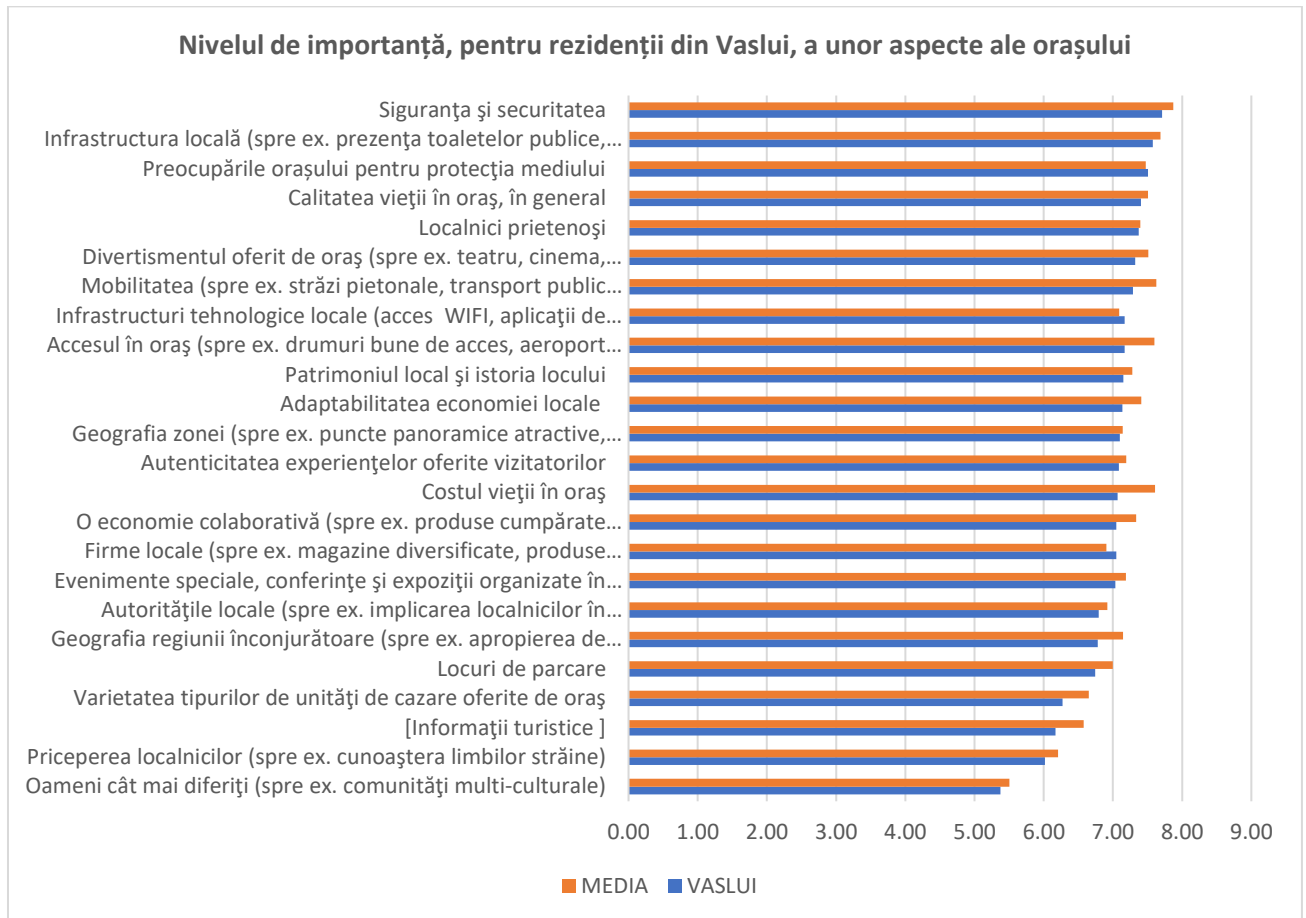

Efectele acestor disfuncționalități locale se resimt la nivelul circulației turistice. Deși numărul de turiști cazați în oraș a ajuns la un maxim istoric în 2016 (peste 93.000), acesta nu se află în topul principalelor 15 destinațiilor turistice din România, în pofida poziției față de zona Bucovinei, un brand foarte cunoscut pe plan intern și internațional. Ponderea turiștilor străini se menține destul de scăzută (15%), la fel ca și durata medie a sejurului (1,5 nopți/turist, sub media națională și chiar regională).

Municipiul Vaslui

Principalele concluzii ale sondajului realizat pe 46 rezidenți, 19 turiști și 4 manageri IMM-uri din centrul orașului:

- Rezidenții (permanenți sau cu reședință temporară) Mun. Vaslui acordă în general o importanță crescută tuturor aspectelor orașului; media notelor acordate sunt apropiate de media orașelor reședință de județ din Regiunea de Nord-Est, ceea ce arată o implicare generală bună a locuitorilor în viața orașului. Ierarhia problemelor locuitorilor Mun. Vaslui este relativ similară cu ierarhia problemelor orașelor mari din regiune, ceea ce arată o anumită omogenitate a nevoilor la nivel regional.
- Circa jumătate dintre localnici merg în centru zilnic, un sfert merg săptămânal iar restul merg mai rar. Dimensiunea redusă a orașului și convergența crescută a centrului determină o legătură foarte strânsă a locuitorilor cu nucleul urban central, reconfigurat în epoca regimului comunist. Localnicii petrec în centru o medie de 2.0 ore/zi, față de vizitatori care petrec în jur de 3 ore.
- Motivația principală pentru a vizita centrul orașului o reprezintă rezolvarea unor probleme personale (mers la piață, la cumpărături, la dentist, la administrație, bancă etc.) Participarea la un eveniment se găsește pe locul doi; vasluienii sunt entuziaști și reacționează imediat la apariția unui eveniment cultural-artistic punctual. Rezidenții merg de asemenea pentru distracție sau pentru a lua masa la restaurant, activități recreative care sunt localizate cu predilecție în centrul orașului. Persoanele de vârstă a treia, copiii și unii vizitatori sosiți pe parcursul zilei utilizează cu predilecție parcurile și mobilierul urban din zona centrală. Lipsa unor investiții majore în patrimoniul cultural-istoric al centrului urban și lipsa unei strategii culturale determină o prezență redusă, punctuală a rezidenților în centru.
- Siguranța și securitatea sunt necesități stringente ale localnicilor și ale managerilor de IMM-uri, ceea ce înseamnă că există o percepție acută asupra spațiului proxim. Iluminarea tuturor străzilor secundare și a spațiilor interstițiale dintre construcțiile cu locuințe colective este esențială pentru a asigura un climat crescut de siguranță și încredere a locuitorilor.
- Conceptele de „calitatea vieții”, imaginea orașului (localnici prietenoși), calitatea mediului sunt de asemenea pe primele locuri în preferințele vasluienilor
- Mobilitatea, accesibilitatea, infrastructura, locurile de parcare sunt importante dar nu sunt pe primele locuri
- Informațiile turistice, cunoașterea limbilor străine sau spiritul cosmopolit sunt importante dar nu sunt priorități pentru localnici, ele aflându-se la finalul clasamentului. Astfel, orașul nu este perceput de localnici ca fiind o destinație turistică și nu văd încă în turism o oportunitate economică majoră

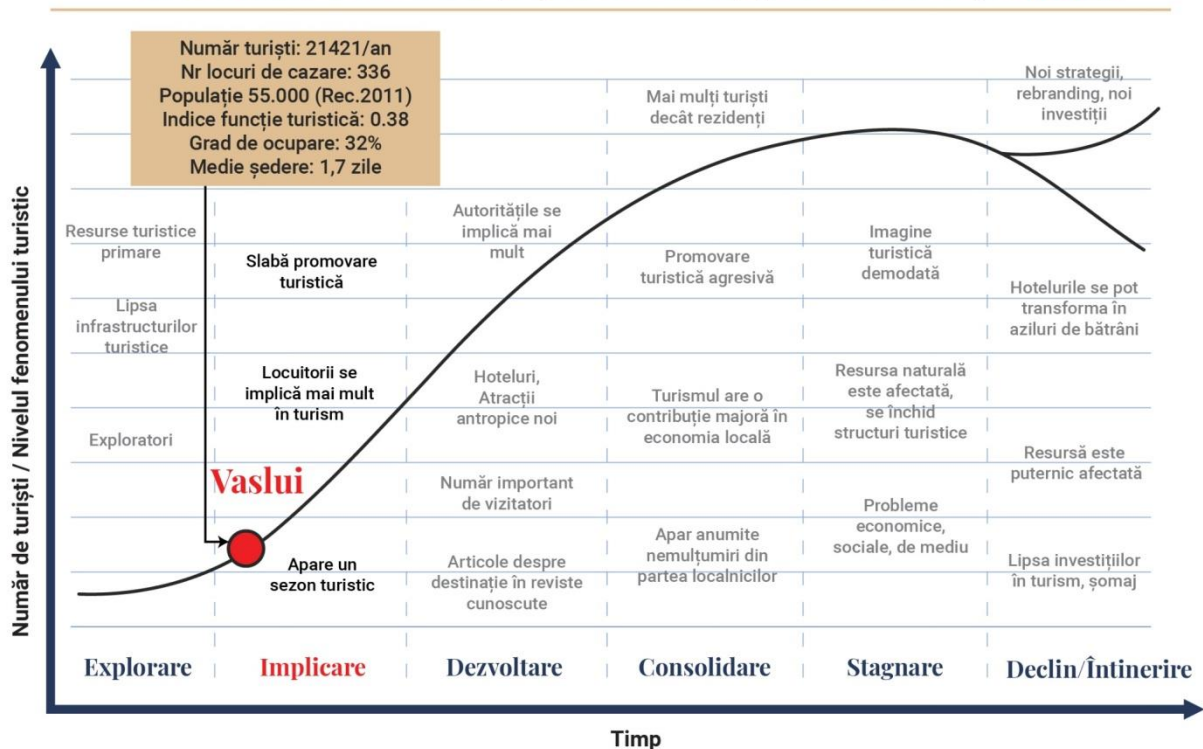

- Majoritatea vizitatorilor orașului sunt prezenți pe durata unei singure zile, fără a înnopta. Puținele unități de cazare se adresează mai ales turismului de afaceri (delegații economice, politice, administrative, culturale etc.) iar turiștii nu stau mai mult de 1 noapte în Vaslui.

La nivelul circulației turistice, Vaslui a înregistrat un maxim istoric de 21.421 turiști în 2016, în creștere constantă de 10-15% pe an, în ultimii 5 ani. La o populație oficială de 100.000 locuitori (INSSE), indicele funcției turistice (nr. sosiri / nr. locuitori) este de 0.2, o valoare foarte mică, reflectând un aport redus al turismului la economia locală. Însă, dacă se consideră valoarea realistă de 55.000 de locuitori obținută la ultimul recensământ (2011), vom observa că indicele se apropie de 0.4. Astfel, în contextul creșterii constante a sosirilor și a unui interes crescut al autorităților sunt perspective pentru o dezvoltare importantă a turismului. Media șederii însă nu depășește 1.7 nopți/turist, o medie dată de profilul dominant de afaceri al turiștilor.

Din punctul de vedere al evoluției dezvoltării turistice, indicatorii observați plasează destinația turistică Vaslui în prima parte a etapei de **Implicare** din cadrul Ciclului de Viață al Destinației turistice. Această poziție este dată de numărul de turiști în creștere, gradul de ocupare al structurilor de cazare încă mic (în jurul valorii de 30%, la limita profitabilității acestor structuri economice). Conturarea unor evenimente anuale de răsunet, mai ales pe tematica folclorului, a dus la o creștere a vizităților mai ales pe perioada zilei. Orașul nu este prezent la târgurile de turism din afara țării, însă participă la Târgul Național de Turism și are un Centru de Promovare Turistică activ, situat într-o poziție de maximă vizibilitate și este activ de asemenea în relația de cooperare cu Republica Moldova.

Etapele ciclului de viață al destinației turistice, caracteristicile acestora (după R.W.Butler) și locul destinației **Vaslui**

Capitolul IV. Peer-review al planurilor de acțiune ale partenerilor din proiectul SHARE pentru identificarea de bune practici europene

În scopul îmbunătățirii planului de acțiune și al asigurării transferului de bune practici între partenerii din cadrul proiectului, a fost derulată o activitate pe peer-review încrucișată a documentului. În cazul regiunii Nord-Est, această etapă a fost realizată cu ajutorul partenerului SVILUPUMBRIA (Italia), care a formulat o serie de recomandări utile cu privire la conținutul versiunii-draft a Planului Regional de Acțiune, care au vizat:

- 1) Unicitatea fiecărui municipiu în parte și a unor obiective de la nivelul acestora a fost menționată ca o oportunitate în cele 6 planuri locale de acțiune, dar și ca un punct slab din perspectiva modului în care aceasta este exploatată de documentele de planificare existente. Cu toate acestea, proiectele cuprinse în versiunea-draft a Planurilor Locale de Acțiune adresau insuficient modurile de valorificare a elementelor de unicitate din oferta fiecărui municipiu analizat. În acest scop, s-a recomandat preluarea unei bune practici de la partenerii italieni, mai exact metoda "championii", care a permis identificarea în regiunea Umbria a unui domeniu, subsumat brandului de oraș, pentru care fiecare municipalitate în parte și-a asumat poziția de coordonator regional. Acest demers va permite, ulterior, ca orașele respective să identifice soluții inovative în domeniul de nișă pe care și l-au asumat și să le disemineze și către alte municipalități din regiune, asigurând astfel transferul de bune practici. O altă recomandare, în

aceeași direcție, ar fi organizarea regulată a unor întâlniri de schimb de idei, experiențe și bune practici între municipalități (denumite în Italia "UrbanLab"), la care să fie invitați și alți actori regionali și naționali (de ex. ADR NE, MDRAP)

- 2) Sustenabilitatea acțiunilor propuse în cele 6 planuri nu a fost suficient de bine evidențiată în versiunea draft a documentelor, deși scopul proiectului SHARE este de a identifica abordări sustenabile pentru a asigura accesul la patrimoniul cultural, atât pentru turiști, cât și pentru locuitori. Planurile locale de acțiune pentru cele 6 municipii cuprind numeroase măsuri de reducere a presiunii antropice asupra mediului, cu precădere a traficului motorizat privat, dar în cazul altor tipuri de acțiuni propuse impactul pozitiv asupra calității factorilor naturali nu este la fel de explicit și trebuie explicat mai detaliat. De asemenea, indicatorii de monitorizare nu sunt, în toate cazurile, suficient de expliți, fiind recomandată revizuirea acestora odată cu transmiterea instrucțiunilor cu privire la aceștia, elaborate de către partenerul din proiect responsabil cu metodologia (Universitatea Greenwich)
- 3) În varianta lor draft, planurile locale de acțiune au pus un mare accent pe turism ca principal scop al acestor documente. Deși dezvoltarea turismului joacă un rol important în creșterea economică a regiunii Nord-Est, aceasta ar trebui să fie văzută că o consecință a unor măsuri cu caracter mai general, care să vizeze îmbunătățirea sustenabilă a accesibilității, mobilității și serviciilor urbane pentru toate categoriile de public, începând cu rezidenții.
- 4) Deși legăturile cu bunele practici identificate pe durata vizitei de studiu organizate în Pecs (Ungaria) sunt surprinse în versiunea-draft a planurilor locale de acțiune, acestea ar trebui să cuprindă și potențialele lecții de învățat de la alți parteneri din cadrul proiectului. În acest sens, se recomandă includerea în planuri a unei secțiuni care să descrie procesul schimbului de experiențe între parteneri, în linie cu metodologia propusă de Universitatea din Greenwich, care subliniază necesitatea evidențierii clare a oricărei forme de schimb de idei între parteneri (studii, întâlniri, vizite de studiu etc.).
- 5) În varianta-draft a planurilor locale de acțiune, mai exact în anexele la acestea (portofoliile de acțiuni propuse), este neclar dacă unele dintre acțiuni sunt deja în curs de implementare în cadrul unor politici existente sau dacă acestea sunt nou-propuse în vederea îmbunătățirii politicilor existente la nivel local. Dacă acestea au rolul de a ilustra mai bine contextul acțiunilor noi, atunci acest lucru ar trebui clar evidențiat în documente. În schimb, dacă aceste acțiuni deja planificate sau în curs fac parte din categoria măsurilor propuse prin planurile locale de acțiune, ceea ce constituie o problema, în contextul în care aceste documente ar trebui să integreze doar acțiuni prevăzute, noi. Prin urmare, sunt necesare clarificări la nivelul portofoliului de acțiuni concrete propuse.

Aceste recomandări au fost dezbătute la ultima întâlnire a stakeholderilor locali, care au stabilit modul concret de integrare a acestora în versiunea finală a documentelor elaborate. Ulterior, consultanții s-au ocupat de actualizarea celor 6 planuri locale de acțiune în consecință. De asemenea, aceștia au formulat recomandări privind îmbunătățirea

conținutului Planului Regional de Acțiune elaborat de partenerii din Regiunea Umbria, responsabilitate asumată în cadrul activității de peer-review extern încrucișat.

Activitatea de peer-review extern realizată de partenerul SVILUPPUMBRIA (Italia), a permis realizarea de ajustări pentru îmbunătățirea Planului Local de Acțiune (precum introducerea Părții a 9-a, care vizează atingerea obiectivului de dezvoltare sustenabilă, sau restructurarea Anexei 1), dar și identificarea și transferarea la nivelul regiunii Nord-Est, și implicit la nivelul municipiului, a unei bune practici: metoda „Campionilor”. Aceasta implică faptul că fiecare municipiu reședință din regiune alege o temă, funcție de punctele tari și experiența actorilor locali, pentru care își asumă leadership-ul. Prin urmare, acesta va organiza și găzdui un eveniment regional, la care vor fi invitate administrațiile locale și alți actori relevanți din celelalte 5 municipii, ocazie cu care va prezenta experiențele și bunele sale practici în respectivul domeniu. În acest fel, se asigură diseminarea bunelor practici locale la nivelul întregii regiuni și se facilitează schimbul de idei între orașe, dar și eventuale parteneriate pentru proiecte de interes comun.

Capitolul V. Recomandări de îmbunătățire a politicilor de promovare și protejare a patrimoniului cultural în Regiunea Nord-Est și Planul de Implementare, Monitorizare și Evaluare a Planului de Acțiune

Pentru fiecare dintre cele 6 municipii în parte a fost conceput un portofoliu de proiecte/acțiuni propuse pentru atingerea viziunii și a obiectivelor stabilite prin Planul Local de Acțiune. Acestea cuprind, pentru fiecare acțiune propusă în parte, o descriere detaliată, informații cu privire la bugetul estimativ, sursele potențiale de finanțare, perioada orientativă de implementare și organizațiile responsabile / parteneri. Acestea sunt prezentate în Anexele 1-6 la prezentul document.

În vederea monitorizării Planurilor Locale de Acțiune este propusă înființarea în fiecare dintre cele 6 municipii a unui **Comitet de Monitorizare**, din care să facă parte reprezentanții următorilor actori relevanți:

- 1) Primăriile – din care vor face parte diferiți reprezentanți ai structurilor din cadrul aparatului de specialitate al primarului, nominalizați ulterior prin decizie a Primarului;
- 2) Consiliile județene
- 3) Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Est;
- 4) ONG-uri locale cu activități relevante în domeniul cultural-turistic;
- 5) Universități (unde există).

În vederea operaționalizării acestor Comitete de Monitorizare, se recomandă încheierea de acorduri de colaborare interinstituțională între actorii sus-menționați.

Aceste Comitete se vor întâlni la începutul fiecărui an calendaristic, în intervalul 2019-2024, în vederea analizării progreselor înregistrate în implementarea Planurilor Locale de Acțiune. De asemenea, acesta poate fi convocat și în situații excepționale, la solicitarea unuia dintre membri. Secretariatul Comitetelor va fi asigurat de structurile interne din cadrul Primăriilor care au atribuții în domeniul elaborării și monitorizării strategiilor și planurilor de dezvoltare. Acestea vor întocmi un Raport de monitorizare ce va fi adus la cunoștința conducerii Primăriei.

Raportul de monitorizare va avea următoarea structură orientativă:

- **Introducere:** Raportul de monitorizare va avea o secțiune introductivă în care se vor menționa informații cu privire la perioada acoperită de raportul de monitorizare, sursele de date utilizate pentru aprecierea progresului în implementarea Planului, dificultăți întâmpinate.
- **Capitolul 1:** această secțiune descrie activitățile desfășurate în procesul de monitorizare;
- **Capitolul 2:** analiza riscurilor aferente implementării Planului;
- **Capitolul 3:** acest capitol face o prezentare a măsurilor și acțiunilor vizate de procesul de monitorizare. Vor fi, apoi, menționate recomandări de eficientizare a implementării fiecărei măsuri și acțiuni în parte;
- **Concluzii finale:** Raportul se finalizează cu o apreciere generală privind progresul înregistrat în implementarea Planului Local de Acțiune.

Pentru monitorizarea implementării Planurilor, se propune setul de indicatori de rezultat și de realizare imediată de mai jos, care vor fi documentați anual, conform metodologiei menționate mai sus. Datele necesare pentru documentarea valorii indicatorilor se vor colecta de către structurile din cadrul primăriilor care vor asigura secretariatul Comitetului local de Monitorizare, cu sprijinul (unde va fi necesar) al membrilor acestuia.

Municipiul Bacău

a) Indicatori de rezultat:

Indicatorul de rezultat	Unitatea de măsură	Valoarea de referință	Ținta pentru anul 2023	Surse de documentare
Numărul de sosiri turistice în municipiul Bacău	Nr.	59.804 (2016)	70.000	INS
Durata medie a sejurului	Noapți/turist	2,05 (2016)	2,15	INS
Ponderele turiștilor străini în totalul sosirilor	%	9,8 (2016)	12	INS
Numărul vizitatorilor în muzee	Nr.	74.431 (2016)	100.000	INS

Indicele de vitalitate culturală ³	Valoare	-0,03 (2015)	0,25	Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală
Cheltuieli de la bugetul local pentru cultură, recreere și culte	% din cheltuieli bugetare totale	7,8 (2016)	8,5	Primăria Municipiului Bacău

b) Indicatori de realizare:

b.1.) pentru acțiunile noi, identificate ca urmare a implicării în proiectul "SHARE":

Indicatorul de realizare	Unitatea de măsură	Ținta pentru anul 2023	Surse de documentare
Agendă multianuală culturală elaborată	Nr.	1	Primăria Municipiului Bacău
Evenimente culturale co-finanțate	Nr./an	10	Primăria Municipiului Bacău
Manual de Branding al Municipiului Bacău elaborat și strategie de marketing și promovare implementată	Nr.	1	Primăria Municipiului Bacău
Număr de proiecte de cooperare teritorială derulate în domeniile vizate de proiectul SHARE	Nr.	3	Primăria Municipiului Bacău
Număr de vizite de studiu / schimburi de bune practici organizate în țară	Nr.	2	Primăria Municipiului Bacău
Număr de platforme de consultare/creativitate civică implementate	Nr.	1	Primăria Municipiului Bacău
Valoarea investițiilor realizate în proiecte propuse de cetățeni	Euro	1,000,000	Primăria Municipiului Bacău
Numărul de concursuri de soluții organizate la nivel local	Nr.	3	Primăria Municipiului Bacău

³ Metodologia de calcul a Indicelui de Vitalitate Culturală poate fi consultată pe următorul link: http://www.culturadata.ro/categorie-cercetari-finalizate/2_vitalitatea-culturala-a-oraselor-din-romania/

Număr de aplicații de tip Smart City implementate la nivel local	Nr.	5	Primăria Municipiului Bacău
--	-----	---	-----------------------------

b.2.) pentru acțiunile "de context", preluate din documente de planificare pre-existente:

Indicatorul de realizare	Unitatea de măsură	Ținta pentru anul 2023	Surse de documentare
Clădiri cu destinație culturală reabilite	Nr.	6	Primăria Municipiului Bacău / CJ Bacău
Activități recreative și culturale organizate în case memoriale	Nr.	5	Primăria Municipiului Bacău / CJ Bacău
Proiect educațional pilot realizat în cadrul Muzeului de Artă	Nr.	1	Muzeul de Artă
Infrastructură mobilă de spectacole pentru Teatrul Bacovia	Nr.	1	Teatrul Bacovia
Programe de formare în domeniul managementului cultural implementate	Nr.	1	Primăria Municipiului Bacău
Grup de lucru înființat la nivelul Primăriei cu participarea reprezentanților principalelor instituții de cultura, ong-uri, alți operatori culturali	Nr.	1	Primăria Municipiului Bacău
Strategie cadru de tineret elaborată	Nr.	1	Primăria Municipiului Bacău
Clădiri renovate și dotate – transformare în hub de tineret și evenimente, cu accent pe industrii creative	Nr.	1	Primăria Municipiului Bacău
Parteneriate și proiecte internaționale facilitate în domeniul cultural	Nr.	3	Primăria Municipiului Bacău
Rezidențe pentru regizori realizate (inclusiv locuințe de serviciu)	Nr./an	2	Primăria Municipiului Bacău
Platformă integrată de promovare, informare și servicii turistice	Nr.	1	Primăria Municipiului Bacău
Număr de evenimente de business și CDI incluse în agenda Centrului Expozițional	Nr./an	3	Centrul Expozițional

Trasee turistice integrate concepute și promovate	Nr.	3	CJ Bacău
Lungime mal de lac amenajat (inclusiv insulă de agrement)	Km.	3,5	Primăria Municipiului Bacău
Legături rutiere nou-amenajate către aeroport	Nr.	1	Primăria Municipiului Bacău
Stații de transport public modernizate	Nr.	30	Primăria Municipiului Bacău
Stații de transport public „inteligente”	Nr.	5	Primăria Municipiului Bacău
Vechimea medie a parcului auto	Ani	8	Operator de transport public
Zone urbane deservite de transport public	%	95	Operator de transport public
Sisteme ITS pentru transportul public	Nr.	1	Operator de transport public
Sisteme de management al traficului	Nr.	1	Primăria Municipiului Bacău
Grad de pietonalizare al nucleului central	%din lungimea străzilor	40	Primăria Municipiului Bacău
Piste / benzi velo pentru agrement amenajate	Km.	10,3	Primăria Municipiului Bacău
Rasteluri pentru biciclete	Nr.	880	Primăria Municipiului Bacău
Biciclete de închiriat	Nr.	225	Primăria Municipiului Bacău
Politică de parcare adoptată	Nr.	1	Primăria Municipiului Bacău
Parcări de tip „park & walk” amenajate	Nr.	3	Primăria Municipiului Bacău
Parcuri reabilitate / modernizate	Nr.	3	Primăria Municipiului Bacău
Scuaruri reabilitate / modernizate	Nr.	2	Primăria Municipiului Bacău
Spații publice de mici dimensiuni abandonate revitalizate	Nr.	10	Primăria Municipiului Bacău

Săli polivalente	Nr.	1	Primăria Municipiului Bacău
Dotări sportive majore revitalizate	Nr.	1	Primăria Municipiului Bacău
Evenimente sportive de interes național sau european	Nr.	3	Primăria Municipiului Bacău
Grupuri de lucru înființate de administrația locală în domeniile vizate de proiectul SHARE	Nr.	3	Primăria Municipiului Bacău
Număr de funcționari publici care au participat la sesiuni de formare în domeniile vizate de proiectul SHARE	Nr.	15	Primăria Municipiului Bacău
Număr de subsisteme TIC de tipul "E-administrație" implementate la nivelul administrației publice locale în domeniile vizate de proiectul SHARE	Nr.	4	Primăria Municipiului Bacău

Municipiul Botoșani

a) Indicatori de rezultat:

Indicatorul de rezultat	Unitatea de măsură	Valoarea de referință	Ținta pentru anul 2023	Surse de documentare
Numărul de sosiri turistice în municipiul Botoșani	Nr.	33.470 (2016)	50.000	INS
Durata medie a sejurului	Noapți/turist	1,68 (2016)	1,85	INS
Ponderea turiștilor străini în totalul sosirilor	%	4,5 (2016)	10	INS
Numărul vizitatorilor în muzee	Nr.	13.019 (2016)	20.000	INS
Indicele de vitalitate culturală ⁴	Valoare	0,462 (2015)	0,650	Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală
Cheltuieli de la bugetul local pentru cultură, recreere și culte	% din cheltuieli	10,4 (2016)	10,5	Primăria Municipiului Botoșani

⁴ Metodologia de calcul a Indicelui de Vitalitate Culturală poate fi consultată pe următorul link: http://www.culturadata.ro/categorie-cercetari-finalizate/2_vitalitatea-culturala-a-oraselor-din-romania/

	bugetare totale			
--	-----------------	--	--	--

b) Indicatori de realizare:b.1.) pentru acțiunile noi, identificate ca urmare a implicării în proiectul "SHARE":

Indicatorul de realizare	Unitatea de măsură	Ținta pentru anul 2023	Surse de documentare
Număr de site-uri Web dedicate promovării turistice a orașului	Nr.	1	Primăria Municipiului Botoșani
Număr anual de apariții în mass-media cu privire la oferta turistică a municipiului	Nr.	50	Primăria Municipiului Botoșani
Număr de materiale de promovare a ofertei turistice locale distribuite	Nr./an	1.000	Primăria Municipiului Botoșani
Număr de participări la târguri naționale și internaționale de turism	Nr.	10	Primăria Municipiului Botoșani
Număr de vizite de studiu / schimburi de bune practici organizate în țară	Nr.	2	Primăria Municipiului Botoșani
Număr de platforme de consultare/creativitate civică implementate	Nr.	1	Primăria Municipiului Botoșani
Valoarea investițiilor realizate în proiecte propuse de cetățeni	Euro	1,000,000	Primăria Municipiului Botoșani
Numărul de concursuri de soluții organizate la nivel local	Nr.	3	Primăria Municipiului Botoșani
Număr de aplicații de tip Smart City implementate la nivel local	Nr.	5	Primăria Municipiului Botoșani
Numărul de clădiri-monument istoric în proprietate privată consolidate	Nr.	20	Primăria Municipiului Botoșani

b.2.) pentru acțiunile "de context", preluate din documente de planificare pre-existente:

Indicatorul de realizare	Unitatea de măsură	Ținta pentru anul 2023	Surse de documentare
Număr de monumente istorice cu mijloace de informare / semnalizare turistică montate	Nr.	50	DJCPN Botoșani
Număr de trasee turistice marcate	Nr.	5	Primăria Municipiului Botoșani
Număr de beneficiari ai serviciilor Centrelor de Informare Turistică / Info-chioșcurilor	Nr./an	3.000	CNIPT Botoșani
Număr de evenimente culturale organizate la nivel local	Nr./an	50	Primăria Municipiului Botoșani
Număr baze sportive (bazin de polo) înființate / modernizate	Nr.	1	Primăria Municipiului Botoșani
Număr baze de agrement (parc de aventură, pârtie de săniuș, circuit auto-moto și de jogging) înființate / modernizate	Nr.	3	Primăria Municipiului Botoșani
Număr de spații culturale nou amenajate / modernizate	Nr.	3	Primăria Municipiului Botoșani / CJ Botoșani
Număr de proiecte culturale, sportive, turistice derulate la nivel local de ONG-uri și susținute din fonduri publice	Nr.	100	Primăria Municipiului Botoșani / CJ Botoșani
Număr planuri urbanistice generale aprobate	Nr.	1	Primăria Municipiului Botoșani
Număr de proiecte de cooperare teritorială derulate în domeniile vizate de proiectul SHARE	Nr.	3	Primăria Municipiului Botoșani
Număr de funcționari publici care au participat la sesiuni de formare în domeniile vizate de proiectul SHARE	Nr.	15	Primăria Municipiului Botoșani
Număr de sisteme TIC de tipul "E-administrație" implementate la nivelul administrației publice locale	Nr.	1	Primăria Municipiului Botoșani
Lungime piste de biciclete amenajate	Km.	30	Primăria Municipiului Botoșani
Centre de închiriere a bicicletelor amenajate	Nr	5	Primăria Municipiului Botoșani

Centre de formare a bicicliștilor amenajate	Nr	1	Primăria Municipiului Botoșani
Lungime zone pietonale amenajate	Km	2	Primăria Municipiului Botoșani
Vehicule electrice de transport în comun nou-achiziționate	Nr.	24	ELTRANS S.A.
Lungime cale de rulare a tramvaiului reabilitată	Km.	17	ELTRANS S.A.
Terminale intermodale de pasageri construite	Nr.	1	Primăria Municipiului Botoșani
Valoare investiții în reducerea zgomotului ambiant	Euro	1.000.000	Primăria Municipiului Botoșani
Lungime străzi modernizate	Km.	60	Primăria Municipiului Botoșani
Centre de monitorizare și management trafic amenajate	Nr.	1	Primăria Municipiului Botoșani
Numărul de clădiri-monument istoric (inclusiv pivnițe) în proprietate publică consolidate / introduse în circuitul turistic	Nr.	10	Primăria Municipiului Botoșani
Suprafață spații verzi create	Mp	30.000	Primăria Municipiului Botoșani
Număr de camere de supraveghere instalate în spațiile publice	Nr.	30	Primăria Municipiului Botoșani

Municipiul Iași

a) Indicatori de rezultat:

Indicatorul de rezultat	Unitatea de măsură	Valoarea de referință	Ținta pentru anul 2023	Surse de documentare
Numărul de sosiri turistice în municipiul Iași	Nr.	273.964 (2016)	400.000	INS
Durata medie a sejurului	Noapți/turist	1,81 (2016)	2,00	INS
Ponderea turiștilor străini în totalul sosirilor	%	17 (2016)	25	INS
Numărul vizitatorilor în muzee	Nr.	521.000 (2016)	750.000	INS

Indicele de vitalitate culturală ⁵	Valoare	0,386 (2015)	0,650	Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală
Cheltuieli de la bugetul local pentru cultură, recreere și culte	% din cheltuieli bugetare totale	6,2 (2016)	8	Primăria Municipiului Iași

b) Indicatori de realizare:b.1.) pentru acțiunile noi, identificate ca urmare a implicării în proiectul "SHARE":

Indicatorul de realizare	Unitatea de măsură	Ținta pentru anul 2023	Surse de documentare
Numărul de clădiri-monument istoric în proprietate privată consolidate	Nr.	20	Primăria Municipiului Iași
Număr de clădiri din centrul istoric, fără statut de monument istoric, refațadizate	Nr.	50	Primăria Municipiului Iași
Număr de proiecte culturale derulate la nivel local susținute din fonduri publice	Nr.	500	Primăria Municipiului Iași
Număr de site-uri Web dedicate promovării turistice a orașului	Nr.	10	Primăria Municipiului Iași Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”
Număr anual de apariții în mass-media cu privire la oferta turistică a municipiului	Nr.	100	Primăria Municipiului Iași
Număr de evenimente culturale organizate anual în municipiu	%	25	INS
Număr de organizații de management / marketing al destinațiilor înființate	Nr.	1	Primăria Municipiului Iași
Număr de proiecte de cooperare teritorială derulate în domeniile vizate de proiectul SHARE	Nr.	2	Primăria Municipiului Iași

⁵ Metodologia de calcul a Indicelui de Vitalitate Culturală poate fi consultată pe următorul link: http://www.culturadata.ro/categorie-cercetari-finalizate/2_vitalitatea-culturala-a-oraselor-din-romania/

Număr de vizite de studiu / schimburi de bune practici organizate în țară	Nr.	5	Primăria Municipiului Iași
Număr de platforme de consultare/creativitate civică implementate	Nr.	1	Primăria Municipiului Iași
Valoarea investițiilor realizate în proiecte propuse de cetățeni	Euro	5,000,000	Primăria Municipiului Iași
Numărul de concursuri de soluții organizate la nivel local	Nr.	5	Primăria Municipiului Iași
Număr de aplicații de tip Smart City implementate la nivel local	Nr.	15	Primăria Municipiului Iași
Număr de funcționari publici care au participat la sesiuni de formare în domeniile vizate de proiectul SHARE	Nr.	20	Primăria Municipiului Iași

b.2.) pentru acțiunile "de context", preluate din documente de planificare pre-existente:

Indicatorul de realizare	Unitatea de măsură	Ținta pentru anul 2023	Surse de documentare
Numărul de clădiri-monument istoric în proprietate publică consolidate	Nr.	7	Primăria Municipiului Iași Consiliul Județean Iași
Suprafață de spații verzi amenajate / modernizate	Mp	75.000	Primăria Municipiului Iași
Suprafață de zone de agrement amenajate / modernizate	Mp	50.000	Primăria Municipiului Iași
Număr de spații culturale nou amenajate	Nr.	5	Primăria Municipiului Iași CJ Iași
Număr de monumente istorice cu mijloace de informare / semnalizare turistică montate	Nr.	300	DJCPN
Număr de beneficiari ai serviciilor Centrelor de Informare Turistică	Nr.	7.500	Centrul de informare turistică
Număr de strategii în domeniul parcărilor adoptate	Nr.	1	Primăria Municipiului Iași
Număr de parcări de tip Park&Ride amenajate	Nr.	2	Primăria Municipiului Iași
Număr de tramvaie noi achiziționate	Nr.	12	Primăria Municipiului Iași

Număr de mijloace auto pentru transportul în comun achiziționate	Nr.	88	Primăria Municipiului Iași
Număr de stații de închiriere a bicicletelor funcționale	Nr.	62	Primăria Municipiului Iași
Număr de sisteme de e-ticketing funcționale	Nr.	1	Primăria Municipiului Iași
Număr de stații intermodale pentru pasageri funcționale	Nr.	3	Primăria Municipiului Iași

Municipiul Piatra Neamț

a) Indicatori de rezultat:

Indicatorul de rezultat	Unitatea de măsură	Valoarea de referință	Ținta pentru anul 2023	Surse de documentare
Numărul de sosiri turistice în municipiul Piatra Neamț	Nr.	57.584 (2016)	70.000	INS
Durata medie a sejurului	Noapți/turist	1,68 (2016)	1,80	INS
Pondere a turiștilor străini în totalul sosirilor	%	6,3 (2016)	9	INS
Numărul vizitatorilor în muzee	Nr.	99.378 (2016)	120.000	INS
Indicele de vitalitate culturală ⁶	Valoare	-0,017 (2015)	0,05	Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală
Cheltuieli de la bugetul local pentru cultură, recreere și culte	% din cheltuieli bugetare totale	2,5 (2016)	5	Primăria Municipiului Piatra Neamț

b) Indicatori de realizare:

b.1.) pentru acțiunile noi, identificate ca urmare a implicării în proiectul "SHARE":

⁶Metodologia de calcul a Indicelui de Vitalitate Culturală poate fi consultată pe următorul link: http://www.culturadata.ro/categorie-cercetari-finalizate/2_vitalitatea-culturala-a-oraselor-din-romania/

Indicatorul de realizare	Unitatea de măsură	Ținta pentru anul 2023	Surse de documentare
Număr de vizite de studiu / schimburi de bune practici organizate în țară	Nr.	5	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Număr de centre de cultură și inovare urbană înființate	Nr.	1	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Valoarea investițiilor realizate în proiecte propuse de cetățeni	Euro	1,000,000	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Numărul de concursuri de soluții organizate la nivel local	Nr.	3	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Număr de aplicații de tip Smart City implementate la nivel local	Nr.	10	Primăria Municipiului Piatra Neamț

b.2.) pentru acțiunile "de context", preluate din documente de planificare pre-existente:

Indicatorul de realizare	Unitatea de măsură	Ținta pentru anul 2023	Surse de documentare
Număr de clădiri de patrimoniu aflate în proprietate publică consolidate	Nr.	4	Primăria Municipiului Piatra Neamț / CJ Neamț
Număr de spații culturale nou amenajate / modernizate	Nr.	4	Primăria Municipiului Piatra Neamț / CJ Neamț
Număr de evenimente culturale organizate la nivel local	Nr./an	60	Primăria Municipiului Piatra Neamț / CJ Neamț
Număr de proiecte culturale, sportive, turistice derulate la nivel local de ONG-uri și susținute din fonduri publice	Nr.	100	Primăria Municipiului Piatra Neamț / CJ Neamț
Număr de studii tehnice elaborate	Nr.	9	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Număr de zone de agrement / promenadă înființate / modernizate	Nr.	4	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Număr de trasee turistice marcate	Nr.	2	Primăria Municipiului Piatra Neamț

Număr de obiective turistice cu mijloace de informare / semnalizare turistică montate	Nr.	20	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Număr de site-uri Web dedicate promovării turistice a orașului	Nr.	1	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Număr anual de apariții în mass-media cu privire la oferta turistică a municipiului	Nr.	50	Primăria Municipiului Piatra Neamț / CJ Neamț
Număr de materiale de promovare a ofertei turistice locale distribuite	Nr./an	1.000	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Număr de participări la târguri naționale și internaționale de turism	Nr.	8	Primăria Municipiului Piatra Neamț / CJ Neamț
Număr de pachete turistice dezvoltate	Nr.	2	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Număr de vizite de studiu / schimburi de bune practici organizate în afara țării	Nr.	2	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Număr de sisteme informatice integrate implementate la nivelul administrației publice locale	Nr.	1	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Număr de funcționari publici care au participat la sesiuni de formare în domeniile vizate de proiectul SHARE	Nr.	6	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Număr de planuri urbanistice zonale aprobate	Nr.	3	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Număr de noi servicii constituite în cadrul Primăriei	Nr.	1	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Vehicule electrice de transport în comun ecologic nou-achiziționate	Nr.	40	Primăria Municipiului Piatra Neamț / CJ Neamț
Stații de transport în comun modernizate	Nr.	80	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Depouri reabilite și modernizate	Nr.	1	CJ Neamț
Stații de încărcare a autobuzelor electrice înființate	Nr.	1	CJ Neamț
Sisteme de e-ticketing implementate	Nr.	1	CJ Neamț
Centre de comandă și control al traficului amenajate	Nr.	1	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Intersecții semaforizate	Nr.	20	Primăria Municipiului Piatra Neamț

Stații de închiriere a bicicletelor amenajate	Nr	27	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Suprafață zone pietonale amenajate	Mp	5.000	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Lungime străzi modernizate	Km.	10	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Lungime trotuare modernizate	Km.	18	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Poduri construite / modernizate	Nr.	2	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Lungime benzi dedicate pentru autobuze amenajate	Km	10	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Lungime piste de biciclete amenajate	Km	6	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Puncte de alimentare pentru mașinile electrice și hibride	Nr.	4	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Suprafață spații verzi create / terenuri împădurite	Mp	10.000	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Hărți acustice elaborate	Nr.	1	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Cursuri de apă regularizate amenajate	Nr.	1	Primăria Municipiului Piatra Neamț
Fântâni publice nou-construite / modernizate	Nr.	3	Primăria Municipiului Piatra Neamț

Municipiul Suceava

a) Indicatori de rezultat:

Indicatorul de rezultat	Unitatea de măsură	Valoarea de referință	Ținta pentru anul 2023	Surse de documentare
Numărul de sosiri turistice în municipiul Suceava	Nr.	93.058 (2016)	125.000	INS
Durata medie a sejurului	Noapți/turist	1,51 (2016)	1,70	INS
Ponderea turiștilor străini în totalul sosirilor	%	15,1 (2016)	20	INS

Numărul vizitatorilor în muzee	Nr.	245.832 (2016)	350.000	INS
Indicele de vitalitate culturală	Valoare	-0,32 (2015)	0,05	Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală
Cheltuieli de la bugetul local pentru cultură, recreere și culte	% din cheltuieli bugetare totale	8 (2016)	9	Primăria Municipiului Suceava

b) Indicatori de realizare:b.1.) pentru acțiunile noi, identificate ca urmare a implicării în proiectul "SHARE":

Indicatorul de realizare	Unitatea de măsură	Ținta pentru anul 2023	Surse de documentare
Numărul de clădiri-monument istoric în proprietate publică consolidate	Nr.	11	Primăria Municipiului Suceava Consiliul Județean Suceava
Număr de site-uri Web dedicate promovării turistice a orașului	Nr.	1	Primăria Municipiului Suceava
Număr anual de apariții în mass-media cu privire la oferta turistică a municipiului	Nr.	75	Primăria Municipiului Suceava
Număr de materiale de promovare a ofertei turistice locale distribuite	Nr./an	2.000	Primăria Municipiului Suceava
Număr de participări la târguri naționale și internaționale de turism	Nr.	10	Primăria Municipiului Suceava

Număr de proiecte culturale derulate la nivel local susținute din fonduri publice	Nr./an	25	Primăria Municipiului Suceava
Număr de proiecte de cooperare teritorială derulate în domeniile vizate de proiectul SHARE	Nr.	5	Primăria Municipiului Suceava CJ Suceava
Număr de vizite de studiu / schimburi de bune practici organizate în țară	Nr.	5	Primăria Municipiului Suceava
Număr de platforme de consultare/creativitate civică implementate	Nr.	1	Primăria Municipiului Suceava
Valoarea investițiilor realizate în proiecte propuse de cetățeni	Euro	1,000,000	Primăria Municipiului Suceava
Numărul de concursuri de soluții organizate la nivel local	Nr.	3	Primăria Municipiului Suceava
Număr de aplicații de tip Smart City implementate la nivel local	Nr.	5	Primăria Municipiului Suceava
Număr de funcționari publici care au participat la sesiuni de formare în domeniile vizate de proiectul SHARE	Nr.	10	Primăria Municipiului Suceava

b.2.) pentru acțiunile "de context", preluate din documente de planificare pre-existente:

Indicatorul de realizare	Unitatea de măsură	Ținta pentru anul 2023	Surse de documentare
Numărul de clădiri-monument istoric în proprietate publică consolidate	Nr.	11	Primăria Municipiului Suceava Consiliul Județean Suceava
Număr de monumente istorice cu mijloace de informare / semnalizare turistică montate	Nr.	30	DJCPN Suceava

Număr de trasee turistice tematice	Nr.	5	Primăria Municipiului Suceava
Număr de trasee de transport public turistic	Nr.	1	Primăria Municipiului Suceava
Număr de beneficiari ai serviciilor Centrelor de Informare Turistică	Nr./an	5.000	CNIPT Suceava
Număr de evenimente cultural-sportive organizate la nivel local	Nr./an	100	Primăria Municipiului Suceava
Număr de strategii de dezvoltare turistică aprobate	Nr.	1	Primăria Municipiului Suceava
Număr de spații culturale nou amenajate / modernizate	Nr.	2	Primăria Municipiului Suceava CJ Suceava
Campanii de promovare a produselor locale	Nr.	5	Primăria Municipiului Suceava
Evenimente anuale organizate (gen: open market pentru producătorii locali)	Nr.	5	Primăria Municipiului Suceava
Sisteme de management a traficului (eticketing și sistem de informare a călătorilor) specifice pentru transportul public de călători	Nr.	1	Primăria Municipiului Suceava
Trotuare reabilitate	Mp	8.000	Primăria Municipiului Suceava
Piste pentru biciclete modernizate/create	Km	50	Primăria Municipiului Suceava
Puncte de încărcare pentru autovehicule hibrid/electrice	Nr.	75	Primăria Municipiului Suceava

Număr de autovehicule cu combustibil alternativ utilizate/administrate autoritatea publică locală	Nr.	55	Primăria Municipiului Suceava
Studii de trafic realizate	Nr.	2	Primăria Municipiului Suceava
Gări modernizate	Nr.	1	Primăria Municipiului Suceava
Regulamente urbanistice aprobate în cadrul PUG	Nr.	1	Primăria Municipiului Suceava
Suprafață de spații verzi amenajate / modernizate	Mp	100.000	Primăria Municipiului Suceava
Suprafață de zone de agrement amenajate / modernizate	Mp	200.000	Primăria Municipiului Suceava

Municipiul Vaslui

a) Indicatori de rezultat:

Indicatorul de rezultat	Unitatea de măsură	Valoarea de referință	Ținta pentru anul 2023	Surse de documentare
Numărul de sosiri turistice în municipiul Vaslui	Nr.	21.421 (2017)	30.000	INS
Durata medie a sejurului	Noapți/turist	1,56 (2016)	1,80	INS
Pondere a turiștilor străini în totalul sosirilor	%	8,7 (2016)	12,5	INS
Numărul vizitatorilor în muzee	Nr.	2.130 (2016)	4.000	INS
Indicele de vitalitate culturală ⁷	Valoare	-0,60 (2015)	-0,30	Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală

⁷Metodologia de calcul a Indicelui de Vitalitate Culturală poate fi consultată pe următorul link: http://www.culturadata.ro/categorie-cercetari-finalizate/2_vitalitatea-culturala-a-oraselor-din-romania/

Cheltuieli de la bugetul local pentru cultură, recreere și culte	% din cheltuieli bugetare totale	7,2 (2016)	8,5	Primăria Municipiului Vaslui
--	----------------------------------	------------	-----	------------------------------

b) Indicatori de realizare:b.1.) pentru acțiunile noi, identificate ca urmare a implicării în proiectul "SHARE":

Indicatorul de realizare	Unitatea de măsură	Ținta pentru anul 2023	Surse de documentare
Număr de site-uri Web dedicate promovării turistice a orașului	Nr.	1	Primăria Municipiului Vaslui
Număr anual de apariții în mass-media cu privire la oferta turistică a municipiului	Nr.	20	Primăria Municipiului Vaslui
Număr de proiecte culturale, sportive, turistice derulate la nivel local de ONG-uri și susținute din fonduri publice	Nr.	100	Primăria Municipiului Vaslui
Număr de evenimente culturale organizate la nivel local	Nr.	50	Primăria Municipiului Vaslui
Număr de proiecte de cooperare teritorială derulate în domeniile vizate de proiectul SHARE	Nr.	1	Primăria Municipiului Vaslui
Număr de vizite de studiu / schimburi de bune practici organizate în țară	Nr.	2	Primăria Municipiului Vaslui
Număr de platforme de consultare/creativitate civică implementate	Nr.	1	Primăria Municipiului Vaslui
Valoarea investițiilor realizate în proiecte propuse de cetățeni	Euro	500,000	Primăria Municipiului Vaslui
Numărul de concursuri de soluții organizate la nivel local	Nr.	2	Primăria Municipiului Vaslui
Număr de funcționari publici care au participat la sesiuni de formare în domeniile vizate de proiectul SHARE	Nr.	10	Primăria Municipiului Vaslui
Număr de aplicații de tip Smart City implementate la nivel local	Nr.	5	Primăria Municipiului Vaslui

b.2.) pentru acțiunile ”de context”, preluate din documente de planificare pre-existente:

Indicatorul de realizare	Unitatea de măsură	Ținta pentru anul 2023	Surse de documentare
Numărul de clădiri-monument istoric în proprietate publică consolidate	Nr.	1 ⁸	Primăria Municipiului Vaslui / ISJ Vaslui
Număr de monumente istorice cu mijloace de informare / semnalizare turistică montate	Nr.	20	DJCPN Vaslui
Număr de beneficiari ai serviciilor Centrelor de Informare Turistică	Nr.	3.000	Centrul de informare turistică
Număr baze sportive modernizate	Nr.	1	Primăria Municipiului Vaslui
Număr baze de agrement (ștrand, patinoar artificial) înființate / modernizate	Nr.	2	Primăria Municipiului Vaslui
Număr de spații culturale nou amenajate / modernizate	Nr.	3	CJ Vaslui / Primăria Municipiului Vaslui
Număr planuri urbanistice generale aprobate	Nr.	1	Primăria Municipiului Vaslui
Număr de sisteme TIC de tipul ”E-administrație” implementate la nivelul administrației publice locale	Nr.	1	Primăria Municipiului Vaslui
Operațiuni (proiecte) implementate destinate transportului public și nemotorizat	Nr.	3	Primăria Municipiului Vaslui
Operațiuni (proiecte) implementate destinate reducerii emisiilor de CO ₂ (altele decât cele pentru transport public și nemotorizat)	Nr.	3	Primăria Municipiului Vaslui
Vehicule pentru transport public ecologic achiziționate	Nr.	18	Primăria Municipiului Vaslui
Stații de transport public modernizate	Nr.	17	Primăria Municipiului Vaslui
Sisteme informatice instalate la nivelul sistemului de transport public	Nr.	1	Primăria Municipiului Vaslui

⁸ Cu condiția transferului dreptului de proprietate / administrare a Casei Mavrocordat (Palatul Copiilor) către municipalitate.

Trasee de transport public nou-înființate	Nr.	3	Primăria Municipiului Vaslui
Rețea de transport public optimizată	Km Trasee (Nr.)	8,5 20	Primăria Municipiului Vaslui
Depouri de troleibuze construite	Nr.	1	Primăria Municipiului Vaslui
Baze modernizate	Nr.	1	Primăria Municipiului Vaslui
Lungime piste de biciclete amenajate	Km.	15	Primăria Municipiului Vaslui
Zone de stocare a bicicletelor amenajate	Nr.	20	Primăria Municipiului Vaslui
Rasteluri pentru biciclete amenajate	Nr.	30 (x 10 locuri fiecare)	Primăria Municipiului Vaslui
Lungimea străzilor urbane reabilitate / modernizate	Km	10	Primăria Municipiului Vaslui
Intersecții modernizate (semaforizare, treceri de pietoni, rampe etc.)	Nr.	22	Primăria Municipiului Vaslui
Sisteme de management al traficului implementate	Nr.	1	Primăria Municipiului Vaslui
Parcări modulare de tip Park&Ride amenajate	Nr.	3	Primăria Municipiului Vaslui
Suprafață spații verzi create	Mp	20.000	Primăria Municipiului Vaslui
Suprafața spațiilor verzi reabilitate / modernizate	Mp	50.000	Primăria Municipiului Vaslui
Corpuri de apă ecologizate în vederea amenajării de "culoare verzi"	Nr.	1	Primăria Municipiului Vaslui

În ceea ce privește evaluarea Planurilor, dată fiind perioadă relativ scurtă de implementare a acestora (2018-2023), se propune o singură evaluare ex-post (finală) a acestora, la finalul anului 2023, o dată cu actualizarea Planurilor Locale de Acțiune pentru perioada 2023-2030. Acest demers, care este recomandat să se realizeze cu un evaluator extern, va genera un Raport de evaluare ex-post pentru fiecare dintre cele 6 planuri locale, care va include o analiză a:

- gradului de realizare a indicatorilor cuprinși în Plan;

- eficienței implementării acestuia;
- impactului efectiv în termeni de eliminare a problemelor sau de valorificare a șanselor care au stat la baza Planului;
- sustenabilității rezultatelor obținute;
- mecanismelor cauzale care au stat la baza succesului sau insuccesului în implementarea acțiunilor propuse prin Plan;
- eventualelor efecte secundare neplanificate;
- evidențierea lecțiilor învățate din implementarea actualului Plan pentru exercițiile de planificare viitoare – identificând, de exemplu, înregistrarea și menționarea deficiențelor constatate în legătură cu procesul inițial de proiectare a obiectivelor, acțiunilor, indicatorilor și menționând recomandările pentru diminuarea sau eliminarea acestor deficiențe în exercițiile de planificare viitoare.

Concluzii și interpretări

În vederea punerii în aplicare a politicilor de promovare și protejare a patrimoniului cultural propuse în Planul de Acțiune regional, este propusă parcurgerea următoarelor acțiuni concrete în etapa de implementare a acestuia:

Activități	Termen de realizare ⁹	Responsabili
Aprobarea planurilor locale de acțiune de la nivelul celor 6 municipii, prin adoptarea unei hotărâri de CL în acest sens	Semestrul II 2018	Primăriile
Elaborarea / finalizarea / aprobarea documentațiilor tehnico-economice aferente acțiunilor individuale cuprinse în Planurile Locale de Acțiune (identificare terenuri/clădiri, pregătire documente care să ateste regimul juridic al terenurilor, studii de fezabilitate-fezabilitate, studii de impact, planuri de afaceri, documentații urbanistice, etc.)	Semestrul II 2018 – Semestrul II 2020	Primăriile
Atragerea surselor de finanțare pentru acțiunile individuale propuse (FESI 2014-2020, parteneriate public-privat, credite, alte resurse)	Semestrul II 2018 – Semestrul II 2020	Primăriile

⁹ În cazul programelor finanțate din FESI 2014-2020 (de ex. Programul Operațional Regional, Programul Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020), se va respecta calendarul de implementare asumat de fiecare autoritate de management în parte, care are caracter obligatoriu pentru beneficiari.

financiare externe, fonduri de la bugetele de stat și local, etc.)		
Realizarea de acorduri de parteneriat între primăriile celor 6 municipii și actorii relevanți de la nivel local, județean, regional și național pentru realizarea acțiunilor individuale	Semestrul II 2018 – Semestrul II 2020	Primăriile Consiliile județene ONG-uri Mediul de afaceri Persoane fizice Alți actori relevanți
Informarea partenerilor asupra surselor de finanțare externe existente pentru implementarea acțiunilor proprii	Semestrul II 2018 – Semestrul II 2019	Primăriile Autorități de Management / Organisme Intermediare Instituțiile Prefectului
Prognoza multianuală a bugetelor locale din cele 6 municipii, în conformitate cu legislația în vigoare, în vederea alocării resurselor necesare pentru implementarea acțiunilor individuale și stabilirea graficului de derulare/implementare a Planurilor Locale de Acțiune (inclusiv în bugetul multianual a investițiilor propuse ca fiind prioritare în vederea pregătirii lor)	Semestrul II 2018 – Semestrul I 2019	Primăriile Consiliile locale Alte categorii de beneficiari de la nivel local
Pregătirea cadrului instituțional și a resurselor umane pentru implementarea cu succes a acțiunilor prioritare, în primul rând prin consolidarea unităților de implementare a proiectelor din cadrul municipalităților și a instituțiilor subordonate, formare, schimb de bune practici, dar și prin externalizarea unor activități de management de proiect.	Semestrul II 2018 – Semestrul II 2023	Primăriile Consiliile locale Alte categorii de beneficiari de la nivel local
Implementarea acțiunilor individuale (realizare achiziții publice, executare lucrări, monitorizare pe teren și raportare, menținerea relației cu AM/OI și alți finanțatori, realizare plăți etc.)	Semestrul II 2018 – Semestrul II 2023	Beneficiarii proiectelor, inclusiv primăriile
Promovarea și sprijinirea inițiativelor private în domeniile vizate, complementare acțiunilor individuale (de ex. acordarea de diferite tipuri de subvenții și fonduri pentru ONG-urile din domeniul cultural, sportiv, turistic etc.)	Semestrul II 2018 – Semestrul II 2023	Primăriile Consiliile locale Consiliile județene Mediul de afaceri ONG-uri
Promovarea rezultatelor acțiunilor la nivel național și internațional (materiale	Semestrul II 2020 – Semestrul II 2023	Primăriile Alte categorii de beneficiari

promoționale, participare la manifestări internaționale, site-uri, etc.)		
Monitorizarea stadiului implementării acțiunilor și activităților prevăzute în Planurile Locale de Acțiune și întreprinderea măsurilor necesare pentru eliminarea riscurilor/constrângerilor identificate	Semestrul II 2019 – Semestrul II 2023	Primăriile Membri Comitetului de Monitorizare
Actualizarea Planurilor Locale de Acțiune privind Promovarea și Protejarea Patrimoniului Cultural - care să acopere perioada 2023-2030, inclusiv cu o evaluare finală a implementării Planurilor Locale de Acțiune pentru perioada 2018-2023.	Semestrul I 2023 – Semestrul II 2023	Primăriile Consultanți Consiliile locale

Un aspect esențial în implementarea Planurilor Locale de Acțiune îl reprezintă identificarea potențialelor riscurilor preconizate să apară pe durata sa de valabilitate, a probabilității de materializare a acestora, a impactului lor asupra obiectivelor cuprinse în document, precum și a principalelor măsuri de atenuare a acestuia, după cum este prezentat în matricea de mai jos:

Risc identificat	Probabilitate de materializare	Impact asupra obiectivelor Planului Local de Acțiune	Măsuri de atenuare propuse	Termen de realizare a măsurilor propuse	Responsabili
Întârzieri în calendarul de implementare al programelor cu finanțare europeană și riscul de dezangajare de fonduri	Ridicat	Mediu	Finalizarea rapidă și în condițiile de calitate impuse de Autoritatea de Management / Organismul Intermediar, a documentațiilor tehnico-economice ale proiectelor individuale propuse spre finanțare din POR 2014-2020, în vederea contractării unor sume cât mai consistente Respectarea graficului de implementare a proiectelor, asumat de către beneficiar în raport cu finanțatorul	Semestrul II 2018– Semestrul II 2019	Primăriile
Întârzieri în derularea	Ridicat	Ridicat	Contractarea de expertiză externă	Semestrul II 2018 –	Primăriile

proceselor de achiziție publică			<p>pentru elaborarea caietelor de sarcini</p> <p>Schimbul de bune practici cu celelalte municipalități din regiune și/sau din țară</p> <p>Implicarea actorilor locali în procesul participativ de modificare a legislației în domeniul achizițiilor publice care are loc la nivel național</p> <p>Participarea personalului din administrația locală la sesiuni de formare în domeniul achizițiilor publice</p>	Semestrul I 2019	
Probleme legate de proprietatea asupra construcțiilor și clădirilor vizate de proiecte de investiții	Mediu	Ridicat	<p>Analizarea corespunzătoare a fezabilității unor intervenții, care să țină cont de regimul actual al proprietății imobilelor</p> <p>Demararea și finalizarea cât mai rapidă a cadastrului general al municipiilor</p> <p>Realizarea de demersuri pe lângă administrația centrală pentru transferarea proprietății / administrării imobilelor în vederea derulării investițiilor vizate</p> <p>Achiziționarea unor imobile de pe piața liberă, în vederea găzduirii unor obiective de interes public.</p>	Semestrul II 2018 – Semestrul II 2020	Primăriile

Resursele financiare limitate ale bugetului local și problemele legate de cash-flow (vărfuri de plată pentru implementarea proiectelor)	Ridicat	Ridicat	<p>Contractarea de împrumuturi pentru asigurarea cash-flow-ului necesar implementării proiectelor</p> <p>Atragerea de surse complementare de finanțare, mai ales private (de ex. sponsorizări, PPP).</p> <p>Proгноza multianuală a bugetelor locale, raționalizarea investițiilor cu finanțare exclusivă de la bugetele locale.</p>	Semestrul I 2019 – Semestrul II 2023	Primăriile
Personalul insuficient din administrația locală în raport cu volumul estimat al investițiilor publice	Mediu	Ridicat	<p>Asigurarea unui manager de proiect la fiecare 10 mil. Euro investiți (bună practică internațională, Banca Mondială), prin organizarea de concursuri pentru ocuparea posturilor</p> <p>Contractarea de personal contractual suplimentar pe durata implementării proiectelor</p> <p>Achiziționarea de servicii externe de consultanță pentru managementul proiectelor</p>	Semestrul I 2019 – Semestrul I 2020	Primăriile
Insuficienta comunicare / cooperare cu ceilalți actori implicați (de ex. ONG-uri din sfera culturală sau proprietari de imobile de patrimoniu)	Mediu	Mediu	<p>Organizarea de întâlniri regulate cu actorii implicați în derularea acțiunilor prevăzute, informarea lor cu privire la oportunitățile de colaborare și finanțare de la bugetele locale, impunerea de măsuri punitive, în cazuri extreme (de ex. supraimpozitarea clădirilor neconsolidate din zona centrală)</p> <p>Implementarea acțiunilor din Anexa 1 care vizează creșterea</p>	Semestrul II 2018 – Semestrul I 2019	Primăriile

			gradului de implicare civică (de ex. implementarea conceptului de bugetare participativă)		
Axarea excesivă a intervențiilor publice pe măsuri de tip „hard” (infrastructură), în detrimentul celor de tip „soft”	Ridicat	Mediu	Încheierea de parteneriat cu sectorul ONG și acordarea de finanțări nerambursabile acestora pentru derularea de proiecte de tip „soft”, mai ales în domeniul cultural-turistic (de ex. organizarea de evenimente culturale)	Semestrul II 2018 – Semestrul II 2018	Primăriile
Gradul redus de acceptabilitate în rândul populației a unor intervenții publice	Ridicat	Mediu	Implicarea cetățenilor în procesul decizional încă din faza de concept, de exemplu prin organizarea de consultări publice Organizarea de concursuri internaționale de urbanism și arhitectură pentru proiectele mari de regenerare urbană, în care proiectele să fie prezentate și opiniei publice	Semestrul II 2018 – Semestrul II 2020	Primăriile
Integrarea deficitară între intervențiile deja realizate la nivel municipal și cele propuse pentru orizontul 2023	Mediu	Mediu	Respectarea documentelor de planificare strategică și urbanistică deja elaborate la nivel local sau care sunt în curs de elaborare (SIDU, PMUD, PUG, PUZ-P, strategii sectoriale)	Semestrul I 2018 – Semestrul II 2023	Primăriile
Capacitatea limitată a instituțiilor publice locale de a asigura managementul eficient al unor infrastructuri și servicii cu profil cultural, turistic, expozițional etc.	Mediu	Mediu	Încheierea de parteneriat public-private și de acorduri pentru administrarea unor spații publice de către structuri private / ONG-uri Încurajarea și susținerea financiară a unor inițiative private în domeniul cultural (de ex. teatre	Semestrul I 2019 – Semestrul II 2023	Primăriile

			independente, galerii de artă etc.)		
Calitatea redusă a serviciilor de proiectare / execuție / prestare de servicii livrate de către contractorii privați	Ridicat	Ridicat	<p>Organizarea de dezbateri publice cu privire la soluții propuse prin proiecte încă din faza de temă de proiectare</p> <p>Pregătirea unor contracte de achiziție publică care să protejeze interesele autorităților contractante (de ex. prin garanții de bună execuție consistente)</p>	Semestrul II 2018 – Semestrul II 2023	Primăriile

Anexe

Anexa 1. Portofoliul de acțiuni propuse spre implementare la nivelul Municipiului Bacău

Anexa 2. Portofoliul de acțiuni propuse spre implementare la nivelul Municipiului Botoșani

Anexa 3. Portofoliul de acțiuni propuse spre implementare la nivelul Municipiului Iași

Anexa 4. Portofoliul de acțiuni propuse spre implementare la nivelul Municipiului Piatra-Neamț

Anexa 5. Portofoliul de acțiuni propuse spre implementare la nivelul Municipiului Suceava

Anexa 6. Portofoliul de acțiuni propuse spre implementare la nivelul Municipiului Vaslui

Glosar de Abrevieri:

- SIDU – „Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană”
- PIDU – „Planul Integrat de Dezvoltare Urbană”
- SUMP – „Sustainable Urban Mobility Plan”
- PAED – „Planul de Acțiune privind Energia Durabilă”
- PDR – „Plan de Dezvoltare Regională”
- POR – „Programul Operațional Regional”
- PIDPC – „Plan Integrat de Dezvoltare pentru Polul de Creștere”
- CSDP – County Spatial Development Plan (RO: PATJ – „Planul de Amenajarea Teritoriului Județean”
- PATN – „Planul de Amenajarea Teritoriului Național”
- PUG – „Plan Urbanistic General”
- PUZ – „Plan Urbanistic Zonal”
- PUD – „Plan Urbanistic de Detaliu”
- OMD – „Organizație de Management a Destinației”
- ADR – „Agenția pentru Dezvoltare Regională”
- SEE – „Spațiul Economic European”
- BERD – „Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare”
- INS – Institutul Național de Statistică
- POCA – Programul Operațional Capacitate Administrativă
- POCU – Programul Operațional Capital Uman
- POC – Programul Operațional Competitivitate
- CNI – Compania Națională de Investiții